

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO

Wrocław, dnia 5 stycznia 2021 r.

Poz. 48

UCHWAŁA NR XXIX/377/20 RADY MIEJSKIEJ STRZELINA

z dnia 22 grudnia 2020 r.

w sprawie przyjęcia programu opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Strzelin na lata 2021-2024

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 i art. 7 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 713) w związku z art. 87 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2020 r. poz. 282 z późn. zm.), Rada Miejska Strzelina uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Strzelin na lata 2021-2024, zaopiniowany pozytywnie przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków we Wrocławiu, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Strzelin.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego.

Przewodniczący Rady Miejskiej Strzelina:
Ireneusz Szalajko

Załącznik nr 1

do uchwały nr XXIX/377/20
Rady Miejskiej Strzelina
z dnia 22 grudnia 2020 r.

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Strzelin na lata 2021-2024

**PROGRAM OPIEKI NAD ZABYTKAMI MIASTA I GMINY STRZELIN
na lata 2021-2024**

Spis treści:

1. Wstęp	-	3
2. Podstawa prawna opracowania gminnego programu opieki nad zabytkami.	-	3
3. Uwarunkowania prawne ochrony i opieki nad zabytkami w Polsce.	-	4
4. Uwarunkowania zewnętrzne i wewnętrzne ochrony dziedzictwa kulturowego.	-	5
5. Zasoby dziedzictwa kulturowego miasta i gminy Strzelin.	-	9
6. Ocena stanu dziedzictwa i krajobrazu kulturowego gminy.	-	16
7. Założenia programowe gminnego programu opieki nad zabytkami.	-	16
8. Zasady oceny wypełnienia działań programowych.	-	18
9. Instrumenty stosowane w realizacji programu opieki nad zabytkami.	-	18
10. Źródła finansowania programu.	-	19
11. Tabelaryczny wykaz zasobu dziedzictwa.	-	20

Opracowali:

mgr Damian Chamski

dr Maciej Krzywka

2020

1. Wstęp

Opracowanie dotyczy kwestii dziedzictwa historycznego w granicach administracyjnych gminy i miasta Strzelin. Jego celem jest przegląd i podsumowanie zasobów dziedzictwa oraz określenie kierunków działań i zadań na rzecz ochrony i opieki nad zabytkami, które gmina będzie się starała podejmować, aby wypełnić nałożone na nią prawem obowiązki. Omówienie tych kwestii poprzedzono analizą uwarunkowań prawnych ochrony i opieki nad zabytkami oraz strategicznych dokumentów wykonanych na poziomie kraju, województwa i samorządu, które postulują lub obligują gminę do konkretnych działań mających na celu dbanie o zasoby dziedzictwa.

2. Podstawa prawna opracowania gminnego programu opieki nad zabytkami.

Zgodnie z zapisami art. 87 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. 2020, poz. 282 z późniejszymi zmianami), obowiązek sporządzenia gminnego programu opieki nad zabytkami spoczywa na burmistrzu miasta i gminy. Opracowanie takie sporządzane jest na okres czterech lat i po uzyskaniu opinii wojewódzkiego konserwatora zabytków przyjmowane jest przez radę samorządu terytorialnego. Następnie ogłaszane jest w wojewódzkim dzienniku urzędowym.

Z realizacji przyjętego programu burmistrz winien sporządzić dwa sprawozdania – pierwsze po dwóch, kolejne po czterech latach od przyjęcia programu. Sprawozdania te przedstawiane są Radzie Miasta, a następnie przekazywane Generalnemu Konserwatorowi Zabytków i właściwemu wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków.

Do celów Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Miasta i Gminy Strzelin na lata 2020–2023, zgodnie z zapisami przywołanej ustawy należą:

- 1) włączenie problemów ochrony zabytków do systemu zadań strategicznych, wynikających z koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju;
- 2) uwzględnianie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego, łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej;
- 3) zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania;
- 4) wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego;
- 5) podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami;
- 6) określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystaniem tych zabytków;
- 7) podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami.

Ponadto, art. 4. przywołanej ustawy wyjaśnia, że ochrona zabytków polega, w szczególności, na podejmowaniu przez organy administracji publicznej działań mających na celu:

- 1) zapewnienie warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych umożliwiających trwałe zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie;
- 2) zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków;
- 3) udaremnianie niszczenia i niewłaściwego korzystania z zabytków;
- 4) przeciwdziałanie kradzieży, zaginięciu lub nielegalnemu wywozowi zabytków za granicę;
- 5) kontrolę stanu zachowania i przeznaczenia zabytków;
- 6) uwzględnianie zadań ochronnych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przy kształtowaniu środowiska.

Z kolei, art. 5. tejże ustawy wskazuje, że opieka nad zabytkiem sprawowana jest przez jego właściciela lub posiadacza, którego obowiązuje w związku z tym zapewnienie warunków:

- 1) naukowego badania i dokumentowania zabytku;
- 2) prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku;
- 3) zabezpieczenia i utrzymania zabytku oraz jego otoczenia w jak najlepszym stanie;
- 4) korzystania z zabytku w sposób zapewniający trwałe zachowanie jego wartości;
- 5) popularyzowania i upowszechniania wiedzy o zabytku oraz jego znaczeniu dla historii i kultury.

3. Uwarunkowania prawne ochrony i opieki nad zabytkami w Polsce.

Ochronę i opiekę nad zabytkami oraz dziedzictwem w Polsce ustanowiono i starano się uregulować za pomocą licznych obowiązujących ustaw i przepisów. O obowiązku ochrony zabytków przez Państwo i każdego obywatela mówią art. 5, art. 6 ust. 1 i art. 73 i 86 ustawy zasadniczej (Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. – Dz.U. z 1997 r. nr 78, poz. 483 z późn. zm.). Zgodnie z jej zapisami „Rzeczpospolita Polska (...) strzeże dziedzictwa narodowego oraz zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju (art. 5), (...) stwarza warunki upowszechniania i równego dostępu do dóbr kultury, będącej źródłem tożsamości narodu polskiego, jego trwania i rozwoju (art. 6 ust. 1), a także zapewnia wolność korzystania z dóbr kultury (art. 73). Jednocześnie „Każdy jest obowiązany do dbałości o stan środowiska i ponosi odpowiedzialność za spowodowane przez siebie jego pogorszenie. Zasady tej odpowiedzialności określa ustawa (art. 86)”.

Najważniejszym jednak aktem prawnym regulującym ochronę zabytków jest Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. 2020, poz. 282 z późniejszymi zmianami). W niej właśnie wyróżniono i zdefiniowano pojęcia „ochrony zabytków” i „opieki nad zabytkami”. Do ochrony odnoszą się wszelkie czynności władcze podejmowane w tym zakresie przez organy administracji publicznej, natomiast zadania należące do właścicieli i użytkowników zabytków, polegające na utrzymaniu ich we właściwym stanie technicznym nazywa się opieką nad zabytkami.

Ponadto ustawa precyzuje pojęcie zabytku jako nieruchomości lub rzeczy ruchomej, ich części lub zespołu, będącego dziełem człowieka lub związanego z jego działalnością i stanowiącego świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową.

Zasadnicze odniesienia do obszaru działań administracji publicznej w zakresie ochrony zabytków zostały przedstawione w rozdziale pierwszym, zawierającym przepisy ogólne. Przede wszystkim jest to: zapewnienie warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych w celu trwałego zachowania zabytków oraz ich zagospodarowania i utrzymania; zapobieganie zagrożeniom, które mogłyby spowodować uszczerbek dla wartości zabytków, udaremnianie niszczenia i niewłaściwego korzystania z zabytków, czy też uwzględnianie zadań ochronnych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przy kształtowaniu środowiska. Kolejne rozdziały istotne w kontekście działań samorządów poświęcone są takim kwestiom, jak: formy i sposób ochrony zabytków, zagospodarowanie zabytków, prowadzenie badań, prac i robót oraz podejmowanie innych działań przy zabytkach, nadzór konserwatorski, zasady finansowania opieki nad zabytkami, Krajowy Program Ochrony Zabytków i Opieki nad Zabytkami oraz ochrona zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych, organizacja organów ochrony zabytków, funkcja społecznych opiekunów zabytków. Istotną zmianą wprowadzoną do zapisów cytowanej ustawy w roku 2017 jest umożliwienie finansowania prac konserwatorskich i robót budowlanych przez jednostki samorządu terytorialnego nie tylko zabytków wpisanych indywidualnie do rejestru zabytków, ale także ujętych w gminnej ewidencji zabytków oraz powołanie Narodowego Funduszu Ochrony Zabytków (NFOZ). NFOZ to państwowy fundusz celowy, którego dysponentem jest Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Zgromadzone środki mają być przeznaczone na ratowanie zniszczonych lub uszkodzonych zabytków, np. w wyniku powodzi lub pożarów.

Ustawę o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami uzupełniają akty wykonawcze – rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego dotyczące poszczególnych zagadnień związanych z ochroną i opieką nad zabytkami. Do najważniejszych należy zaliczyć:

☐ Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 maja 2011 r. w sprawie prowadzenia rejestru zabytków, krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę nie-zgodnie z prawem (Dz.U. 2011 nr 113 poz. 661) oraz Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 10 września 2019 r., zmieniające rozporządzenie w sprawie prowadzenia rejestru zabytków, krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem (Dz.U. z 2019 r. poz. 1886);

☐ Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków (Dz.U. z 2018 r. poz. 1609);

- ☐ Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 16 sierpnia 2017 r. w sprawie dotacji celowej na prace konserwatorskie lub restauratorskie przy zabytku wpisanym na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków (Dz.U. z 2017 r. poz. 1674);
- ☐ Rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 25 sierpnia 2004 r. w sprawie organizacji i sposobu ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych (Dz.U. z 2004 r. nr 212 poz. 2153);
- ☐ Rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 12 maja 2004 r. w sprawie odznaki "Za opiekę nad zabytkami" (Dz.U. z 2004 r. nr 124 poz. 1304).

Zadania z zakresu ochrony zabytków zawarte są również w innych ustawach:

Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 506) w art. 7 ust. 1 pkt 9 stanowi, iż „zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy. W szczególności zadania własne obejmują sprawy: kultury, w tym bibliotek gminnych i innych instytucji kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami”.

Dla realizacji ochrony zabytków zasadnicze znaczenie ma zastosowanie całokształtu przepisów odnoszących się do poszczególnych składników przestrzeni i rodzajów działań, a więc m. in. Ustawy o planowaniu przestrzennym, Prawa budowlanego, Prawa o ochronie przyrody, przepisów o gospodarce nieruchomościami. Każda z tych ustaw normuje według swojej właściwości zasady postępowania w przypadku obiektów i stref zabytkowych, np. w Ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, określone są zadania z zakresu ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, szczególnie przy tworzeniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Wymagane jest między innymi zdefiniowanie stanu zabytków, obszarów i zasad ochrony, zaś działania planistyczne muszą być uzgadniane z wojewódzkim konserwatorem zabytków. Odniesienia do ochrony obiektów objętych ochroną konserwatorską znajdują się w następujących ustawach:

- ☐ Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 1945 z późn. zm.);
- ☐ Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 799 z późn. zm.);
- ☐ Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 1202 z późn. zm.);
- ☐ Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 1614 z późn. zm.);
- ☐ Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 121 z późn. zm.);
- ☐ Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 1398);
- ☐ Ustawa z dnia 24 kwietnia 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu (Dz.U. z 2015 r. poz. 774 z późn. zm.);
- ☐ Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz.U. 2017 r. poz. 1161);
- ☐ Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 450 z późn. zm.).

4. Uwarunkowania zewnętrzne i wewnętrzne ochrony dziedzictwa kulturowego.

a) Uwarunkowania zewnętrzne

Cele te zarysowane są ogólnie w kilku podstawowych dokumentach, do których należą: Narodowa Strategia Rozwoju Kultury w latach 2004-2020 (i jej uzupełnienie na lata 2004-2024), Krajowy Program Ochrony Zabytków i Opieki nad Zabytkami na lata 2019-2022, Program Opieki Nad Zabytkami Województwa Dolnośląskiego na lata 2016-2020, Strategia rozwoju województwa Dolnośląskiego 2020, Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego.

Narodowa Strategia Rozwoju Kultury w latach 2004-2020 zakładała: zrównoważony rozwój kultury jako najwyższej wartości przenoszonej ponad pokoleniami, określającej całokształt historycznego i cywilizacyjnego dorobku Polski, wartości warunkującej tożsamość narodową i zapewniającej ciągłość tradycji i rozwój regionów. Kwestie, związane z gminnym programem opieki nad zabytkami zostały opisane i realizowane były w ramach jednego z operacyjnych Narodowych Programów Kultury. Jest to program operacyjny „Ochrona zabytków i dziedzictwa kulturowego”, podzielony na dwa priorytety, z których pierwszy zajmuje się rewaloryzacją zabytków nieruchomych i ruchomych, w celu poprawy ich stanu zachowania, zwiększania narodowego zasobu dziedzictwa kulturowego, kompleksowej rewaloryzacją zabytków, zwiększenia roli zabytków w rozwoju turystyki, poprawy

warunków instytucjonalnych, prawnych i organizacyjnych w zakresie ochrony zabytków i ich dokumentacji, a wreszcie zabezpieczania zabytków, muzealiów i archiwaliów przed skutkami klęsk żywiołowych, kradzieżami i nielegalnym wywozem za granicę. Drugi priorytet ma na celu rozwijanie i konserwację kolekcji muzealnych. Ustalenia strategii przedłużono poprzez **Uzupełnienie Narodowej Strategii Rozwoju Kultury na lata 2004-2024** do roku 2024.

Krajowy Program Ochrony Zabytków i Opieki nad Zabytkami na lata 2019-2022 ma na celu stworzenie warunków dla zapewnienia efektywnej ochrony i opieki nad zabytkami, co zrealizowane ma być nakładem finansowym z budżetu państwa w wysokości ponad 25,5 mln złotych poprzez wypełnienie celów szczegółowych: optymalizację systemu ochrony dziedzictwa kulturowego, wsparcie działań w zakresie opieki nad zabytkami i budowanie świadomości społecznej wartości dziedzictwa kulturowego.

Program Opieki Nad Zabytkami Województwa Dolnośląskiego na lata 2016-2020 poprzez szereg celów operacyjnych, priorytetów i działań zakładał poprawę skuteczności ochrony dziedzictwa oraz poprawę jego stanu zachowania, uświadomienie, aktywowanie i spowodowanie akceptacji Dolnoślązaków dla działań związanych z ochroną dziedzictwa kulturowego; efektywne, zintegrowane zarządzanie zasobami dziedzictwa w oparciu o wiedzę i kompetencje różnych podmiotów i ostatecznie, wykorzystanie zasobów dziedzictwa dla poprawy warunków ekonomicznych województwa oraz jego instytucji i mieszkańców. Dla jednostek samorządu terytorialnego, którą jest gmina i miasto Strzelin, program przewiduje środki z tytułu realizacji:

a) w ramach celu operacyjnego 1: Poprawa skuteczności ochrony i stanu zachowania dziedzictwa materialnego i niematerialnego województwa; Priorytetu 1: Rozpoznanie stanu zachowania dziedzictwa materialnego i niematerialnego województwa; Działania 3: Identyfikacja i objęcie ochroną najcenniejszych wartości dziedzictwa kulturowego świadczących o specyfice i tożsamości województwa (którego zasadniczym zadaniem będzie zidentyfikowanie obiektów, zespołów, założeń przestrzennych, obszarów o najwyższych, unikalnych wartościach artystycznych, historycznych i krajobrazowych oraz wdrożenie odpowiednich mechanizmów ochrony w celu ich zachowania. W związku z tym, że wartości zabytkowe wytypowanych obiektów i obszarów mają znaczenie strategiczne, konieczne jest stosowanie w szerszym niż dotychczas zakresie takich form ochrony jak park kulturowy oraz ochrona obszarowa pojedynczych obiektów (m.in. wprowadzanie zapisów w dokumentach planistycznych));

Priorytetu 2: Wsparcie finansowe działań związanych z ratowaniem zabytków; Działania 1: Poprawa stanu zachowania obiektów zabytkowych stanowiących mienie samorządu województwa (działanie polegać będzie na finansowaniu prac badawczych i dokumentacyjnych oraz prac zabezpieczających i konserwatorsko-budowlanych przy zabytkach stanowiących mienie samorządu województwa, w tym jednostek samorządowych i samorządowych instytucji kultury);

oraz Działania 2: Dofinansowanie prac remontowo-konserwatorskich oraz konserwacji zabytków znajdujących się na terenie województwa (samorząd województwa jako jednostka samorządu terytorialnego zobowiązany jest do objęcia ochroną zabytków znajdujących się na terenie województwa. Wsparcie finansowe w ramach tego działania będzie udzielane w ramach dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach niebędących w bezpośrednim zarządzie samorządu województwa);

b) w ramach celu operacyjnego 2: Wzmocnienie tożsamości Dolnoślązaków, a tym samym ich zaangażowania i akceptacji dla działań podejmowanych w celu ochrony dziedzictwa kulturowego; Priorytet 1: Kształtowanie tożsamości regionalnej przez działania edukacyjne i promocyjne; Działanie 2: Rozszerzenie zasięgu i wzmocnienie znaczenia przedsięwzięć związanych z zachowaniem i promocją dziedzictwa kulturowego (które polegać będzie na wspieraniu instytucji kultury samorządu województwa i innych podmiotów w organizacji wydarzeń o zasięgu regionalnym i ponadregionalnym popularyzujących zabytki i upowszechniających wiedzę o dziedzictwie kulturowym Dolnego Śląska (m.in. Europejskie Dni Dziedzictwa konferencje, wystawy, wykłady etc.). Podniesienie rangi imprez i wydarzeń promujących dziedzictwo kulturowe będzie realizowane także poprzez obejmowanie wydarzeń honorowym patronatem Marszałka Województwa Dolnośląskiego);

i Priorytetu 2: Wzmocnienie zaangażowania społecznego w zakresie opieki nad zabytkami; Działanie 1: Wspieranie inicjatyw społecznych w zakresie tworzenia i funkcjonowania lokalnych muzeów (polegać będzie na wspieraniu inicjatyw podmiotów prywatnych, organizacji społecznych i pozarządowych oraz jednostek samorządowych związanych z tworzeniem lokalnych muzeów, izb pamięci, skansenów itp. utrwalających historię, tradycje oraz twórczość artystyczną. Wsparcie osób i podmiotów kultywujących historię i tradycję ma na celu pobudzenie aktywności społeczności lokalnych w zakresie ochrony i zachowania dziedzictwa kulturowego, a

także wzmocnienie oferty edukacyjnej i turystycznej na Dolnym Śląsku); Działanie 2: Wspieranie przedsięwzięć mających na celu podnoszenie wiedzy w zakresie ochrony i opieki nad zabytkami (realizowane poprzez organizację i wsparcie organizacji szkoleń, warsztatów, konferencji i innych form poszerzających wiedzę związaną z opieką nad zabytkami dla właścicieli obiektów zabytkowych, fundacji i stowarzyszeń oraz placówek oświatowych).

c) w ramach celu operacyjnego 3: Efektywne i zintegrowane zarządzanie zasobami dziedzictwa kulturowego Dolnego Śląska w oparciu o pełną wiedzę i kompetencje wielu podmiotów. Priorytet 1: Budowanie i wzmacnianie współpracy podmiotów zaangażowanych w ochronę dziedzictwa kulturowego. Działanie 3: Wspieranie zintegrowanych działań służących ochronie dziedzictwa kulturowego, krajobrazu i wartości przyrodniczych (będzie polegać na promowaniu zintegrowanego i kompleksowego podejścia do ochrony krajobrazu kulturowego poprzez upowszechnianie wiedzy i promowanie idei powoływania parków kulturowych, parków krajobrazowych, a także wprowadzania zapisów w dokumentach planistycznych mających na celu ochronę zespołów przyrodniczo-krajobrazowych, panoram, osi widokowych, sylwet itp.); Działanie 4: Wspieranie wieloszczeblowej współpracy jako skutecznego mechanizmu zarządzania dziedzictwem kulturowym. (Działanie będzie polegać na dostarczaniu wiedzy i wspieraniu form wieloszczeblowej współpracy, w tym zwłaszcza partnerstw publiczno-prywatnych i publiczno-publicznych na rzecz ratowania); Priorytet 2: Budowa zintegrowanego systemu informacji i monitoringu jako narzędzia wspomagania procesu decyzyjnego w dziedzinie ochrony i opieki nad zabytkami; Działanie 2: Budowa i prowadzenie systemu monitoringu procesów ochrony dziedzictwa kulturowego (Działanie polegać będzie na opracowaniu i wdrożeniu pierwszego etapu systemu monitorowania procesów ochrony, odnowy i przekształceń obiektów zabytkowych. System monitoringu będzie integralną częścią systemu informacji o zabytkach, a jego zadaniem będzie umożliwienie obserwacji procesów związanych z ochroną zabytków w ujęciu dynamicznym. Pierwszym etapem systemu będzie monitorowanie dofinansowania publicznego remontów i konserwacji zabytków w ramach środków finansowych w dyspozycji samorządu województwa, co będzie służyło podejmowaniu decyzji o przyznawaniu kolejnych dotacji).

Strategia rozwoju województwa Dolnośląskiego 2020 Strategia szczególnie wysoko ocenia zasoby środowiska przyrodniczego i kulturowego Dolnego Śląska, priorytetowo traktując ochronę i udostępnienie jego walorów. W dokumencie uznano więc, że turystyka stanowić powinna jeden z filarów rozwoju społecznego i gospodarczego regionu, ze względu właśnie na atuty przyrodnicze, krajobrazowe i kulturowe. W strategii przewidziano szereg działań, które mają pozytywnie wpływać również na zabytki i dziedzictwo. Przykładowo, postulowane działania mające poprawić infrastrukturę transportową, skutkować mają między innymi korzyściami takimi jak: zwiększenie atrakcyjności turystycznej regionu i poprawa dostępności do atrakcji turystycznych. Zgodnie z literą strategii, kulturowe atrakcje należy wykorzystać dla rozwinięcia produktów turystycznych, zwłaszcza na bazie uzdrowisk oraz ofert adresowanych zarówno do Dolnoślązaków, jak i osób spoza regionu. Należy rozwinąć infrastrukturę turystyczną regionu, w celu pobudzenia popytu na usługi turystyczno-rekreacyjne i promować turystykę w oparciu o system edukacji.

W wyborze projektów, których realizacja ma być wspierana przez władze województwa i samorządu terytorialnego, uwzględniane są także kryteria prokulturowe, takie jak: wspieranie rewitalizacji zabytków, zachowanie zasobów kulturowych (w tym np. odnawianie i wytyczanie nowych szlaków turystycznych, tworzenie muzeów i izby muzealnych), rewitalizacji zabytkowych zespołów urbanistycznych i najcenniejszych obiektów architektury, inwentaryzacja, konserwacja oraz eksponowanie zabytków ruchomych. Wspierane mają być działania na rzecz opracowania programu ochrony i wykorzystania najcenniejszych obiektów dziedzictwa kulturowego przy włączeniu źródeł finansowania i odpowiedzialności za ich zachowanie. Dostrzeżona została również potrzeba zachowania dziedzictwa niematerialnego.

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego (uchwalony 16.06.2020 r.) Dolny Śląsk to region rozwijający się z poszanowaniem środowiska i walorów przyrodniczo-krajobrazowych oraz kulturowych, przy wykorzystaniu szans rozwojowych, jakie daje mu korzystne położenie geograficzne. Pomimo, iż intencją planu (jego cele główne) jest rozwój gospodarczy i wysoka jakość życia, to ma się to realizować z poszanowaniem środowiska, również kulturowego. Zasoby środowiska (krajobrazowe, kulturowe, przyrodnicze) mają więc być wykorzystywane na potrzeby realizacji głównych celów. Co ma się jednak odbywać w sposób racjonalny i zrównoważony, aby tychże zasobów nie zdegradować, minimalizować szkody funkcjonalno-przestrzenne oraz zachować przepisy dotyczące ochrony środowiska. Co do zasady więc, postulowane jest udostępnienie obiektów dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego, doprowadzenie ich do dobrej kondycji, objęcie ochroną ich wartości, a

w przypadku najcenniejszych, zachowanie ich układu przestrzennego i właściwej ekspozycji. Zapisy dotyczące podejścia do zasobów dziedzictwa kulturowego i krajobrazowego, również w zakresie traktowania ochrony i opieki nad zabytkami wyrażone zostały w Kierunku 2.2. Wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego i krajobrazu.

Najważniejszym zadaniem w tym zakresie jest poprawa stanu zachowania obiektów zabytkowych oraz historycznie ukształtowanych miejskich założeń przestrzennych, które pilnie wymagają podjęcia prac ratowniczych. Konieczne jest utrzymanie wartości historycznych świadczących o tożsamości i indywidualnych cechach założeń urbanistycznych, takich jak układ przestrzenny z centralnie usytuowanym rynkiem i dominującymi obiektami, ratuszem, kościołem oraz kwartałami mieszczańskiej zabudowy. Zachowanie wysokich wartości i unikatowych cech krajobrazu kulturowego ma znaczenie priorytetowe dla utrwalania tożsamości regionu i jego rozwoju społeczno-gospodarczego. W związku z tym konieczne jest stosowanie w szerszym zakresie skutecznych form ochrony, takich jak pomniki historii i parki kulturowe oraz wpisy na listę światowego dziedzictwa UNESCO. W planie postulowane jest objęcie ochroną w formie pomnika historii kościoła św. Gotarda w Strzelnie, który rozumiany jest jako obiekt zabytkowy o wybitnych wartościach historycznych i artystycznych oraz znaczeniu dla dziedzictwa kulturowego w wymiarze krajowym – Kierunek 2.2. Postulat 1.14). Samorząd województwa ma wspierać rozwój regionalnych szlaków turystycznych oraz tworzenie nowoczesnych systemów zarządzania rozwojem turystyki w ramach inicjatyw klastrowych. Budowa turystycznych sieci klastrowych z udziałem społeczności lokalnych umożliwi bowiem – wg. autorów planu – realizację akceptowanych społecznie produktów turystycznych i wyrówna szanse rozwojowe obszarów posiadających atrakcyjny turystycznie potencjał przyrodniczy i kulturowy. Postuluje się, aby gminy realizowały zadania polegające na tworzeniu systemów regionalnych szlaków turystycznych powiązanych z atrakcjami przyrodniczymi i kulturowymi. Samorządy lokalne mają też rewitalizować w ten sposób zdegradowane obszary. Funkcje turystyczne powinny też być dostosowywane do zmian klimatycznych poprzez realizację transportu zbiorowego w obszarach i ośrodkach o atrakcyjnych zasobach.

Szczególną uwagę zwrócono na zapewnienie ciągłości głównych tras rowerowych województwa, z których dwie planowano na terenie gminy Strzelin.

Korzystnym z punktu widzenia samorządu, jego wspieranie finansowe mające służyć poprawie stanu zespołów zabytkowych oraz założeń przestrzennych o zachowanej strukturze urbanistycznej – Kierunek 2.2. Ustalenie 1.1). Jednocześnie w ramach wskazówek i ustaleń szczegółowych dla Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego (część E. Plan Zagospodarowania przestrzennego dla WrOF) gminy obowiązują:

1. Wprowadzanie wytycznych określających zasady ochrony i zagospodarowania obiektów, zespołów i obszarów zabytkowych objętych formami ochrony zabytków.
2. Wskazywanie obiektów, zespołów i obszarów zabytkowych do objęcia ochroną konserwatorską (wpis do rejestru zabytków lub ujęcie w ewidencji zabytków), w tym dóbr kultury współczesnej.
3. Wprowadzanie wytycznych w zakresie zasad ochrony i zagospodarowania dóbr kultury współczesnej.
4. Uwzględnianie w ustaleniach postulatów w zakresie powołania pomników historii dla obiektów o wysokich wartościach historycznych i znaczeniu dla dziedzictwa kulturowego w wymiarze krajowym.

Plan realizuje i jest zgodny z założeniami Strategii rozwoju województwa Dolnośląskiego 2020. Zarówno w tej strategii, jak i w omawianym planie rejon gminy i miasta Strzelin nie został uznany oddzielnie za obszar o szczególnej roli i znaczeniu dla województwa, wyspecjalizowany ośrodek turystyczny, czy główny ośrodek osadniczy. Miasto i gmina Strzelin rozpatrywane są natomiast w ramach większego, Wrocławskiego Obszaru Metropolitalnego, a Strzelin uznany został za ośrodek lokalny II stopnia, zagrożony marginalizacją.

b) Uwarunkowania wewnętrzne

Strategia Rozwoju Gminy na lata 2016 - 2022

W sferze dziedzictwa kulturowego gmina realizuje działania mające na celu stymulowanie turystyki. Organizacyjnie odpowiedzialne za to zadanie są: Gminne Centrum Informacji Turystycznej oraz Stanowisko do spraw Promocji w urzędzie gminy. Ponadto na portalu internetowym gminy zamieszczane są informacje o miejscach przeznaczonych do zwiedzania, w tym zabytkach oraz o samym mieście. Promocją turystyki i dziedzictwa zajmują się także organizacje pozarządowe, tj. Towarzystwo Miłośników Ziemi Strzelińskiej, Lokalna Grupa Działania Gromnik i Towarzystwo Wzgórz Strzelińskich. Gmina uczestniczy w projektach wytyczenia i

oznakowania tras rowerowych, a ponadto podejmuje się realizacji zadań określonych w Gminnym Programie Opieki nad Zabytkami. Dla poprawienia stanu najważniejszych zabytków (wpisanych do rejestru zabytków), gmina umożliwia właścicielom ubieganie się o dotację z budżetu gminy na roboty budowlane. Dotacja dofinansowuje koszty prac do 50%, a w wypadku niezwłocznej potrzeby podjęcia prac budowlanych w wysokości do 100% nakładów.

Strategia koncentruje się na zadaniach niezwiązanych z zabytkami i dziedzictwem. Dziedzictwo kulturowe, materialne i niematerialne uznano w strategii za mocną stronę, o znaczeniu umiarkowanym w analizie SWOT. Dbałość o kondycję zabytków i opieka nad nimi nie są rozwiązaniem głównych problemów gminy. Działania związane z dziedzictwem są jedynie mniejszą częścią zadań związanych z turystyką i poprawą atrakcyjności życia mieszkańców (atrakcyjna i bezpieczna przestrzeń do życia i wypoczynku). Ich oddziaływanie uznano jako umiarkowane. Większą część zasobów wykorzystywanych w tym zakresie są walory krajobrazowe i środowiska naturalnego oraz związana z nimi oferta rekreacyjno-sportowa. Potencjał środowiska, rozumianego jako potencjał przyrody i krajobrazu naturalnego, jest również oceniany jako jedna z najmocniejszych stron gminy. Szansą na jego skuteczniejsze wykorzystanie jest dobrze rozwinięta baza sportowa i rekreacyjna oraz dobrze rozwinięta infrastruktura telekomunikacyjna. Dominuje zatem nad zasobami dziedzictwa, co przejawia się w zdefiniowanych celach operacyjnych, w których nie ma mowy o ochronie zabytków, zaproponowano natomiast: cel 1.5 Ochrona środowiska i zasobów przyrodniczych.

Dbałość o zabytki wyraża się częściowo poprzez zadanie 5. w ramach celu 1.4 Kształtowanie atrakcyjnego miejsca do wypoczynku i rekreacji, tj.: 5. Działania na rzecz udostępnienia dla turystów atrakcji przyrodniczo-historycznych, w tym obszarów związanych z wydobyciem granitu.

Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego (MPZP)

Zasady zarządzania przestrzenią w gminie, odnoszące się do dziedzictwa, ukazują rzeczywisty zakres ochrony i opieki nad zabytkami funkcjonujący w gminie. Ich analiza pozwala dostrzec, czy w gminie stosowana jest jakaś ogólna strategia lub waloryzacja mająca chronić istotne dla gminy elementy dziedzictwa, które cechy dziedzictwa gmina pragnie chronić lub eksponować oraz jaki sposób wybrano do realizacji tej strategii. Istotne zapisy związane z tymi zasadami zawarte w około 70-ciu gminnych MPZP (niektóre z nich z późniejszymi zmianami) są – co zrozumiałe przy tak dużej ilości planów – zróżnicowane. Zasadniczo jednak cenne układy urbanistyczne i ruralistyczne, charakter ukształtowanej przez stulecia zabudowy, zabytki rejestrowe i ewidencyjne oraz archeologiczne są chronione. Chroniona jest też sama substancja zabytkowa budynków, bowiem plany zawierają wymogi określające nie tylko wysokość zabudowy, ale także kondygnacji budynków, ochrony bryły, rodzaju pokrycia dachu i jego formy, stolarki okiennej, zastosowania materiałów tożsamyh z historycznymi. Na części obszarów zabrania się także umieszczania nośników reklamowych i tymczasowych obiektów usługowo-handlowych. Ponadto zdefiniowane są granice stref A, B, K, W, OW, a w przypadku Strzelina, określono także historyczne elewacje obiektów, które należy przywrócić, przebieg murów obronnych nad i pod ziemią i zachowane podziemne relikty obiektów (Uchwała Nr VII/82/15 z dn. 08.07.2015 r.). Ogólnie więc planowane zagospodarowanie przestrzenne gminy w kontekście traktowania dziedzictwa ocenić należy wysoko i pozytywnie. Zaznaczyć wypada, że włożono dużą pracę w rzetelne przygotowanie planów centrum Strzelina i uwzględnienie w nich i naniesienie na mapy odkrytych pod ziemią relikwów dawnej zabudowy. Fakt wykonania tego wysiłku jest też spełnieniem obowiązków nałożonych na gminy w części E. Planu zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego.

5. Zasoby dziedzictwa kulturowego miasta i gminy Strzelina.

a) Krótki rys historyczny

Strzelin to jeden z najstarszych ośrodków osadniczych wczesnośredniowiecznego Dolnego Śląska. Ziemia strzelińska znajdowała się w obrębie IX-wiecznego państwa wielkomorawskiego, następnie czeskiego, a pod koniec X wieku wczesnofeudalnego państwa polskiego. Od około 1220 r. znany jest panujący na tym terenie ród tzw. Panów ze Strzelina – „Strzałów”, reprezentowany przez Bogusława Starszego, kasztelana w Rycynie, Wrocławiu i Niemczy (1231-1250, Niemczy w 1242-1248), Raclawa, kasztelana Wrocławia (1239-1247), Tomasza, biskupa wrocławskiego (1268-1292), Raclawa (Radosława) Drzemlika, sędziego wrocławskiego (1261-1263) i

kasztelana Raczyzna (1272-1283) oraz Bogusława Młodszego, najwyższego komornika wrocławskiego (1252).¹ Pierwsze wzmianki dotyczące miejscowości znajdujących się obecnie na obszarze powiatu, związane są z XII i początkami XIII w.. Wymieniany jest Górzec, który był własnością opactwa benedyktyńskiego we Wrocławiu (dokumenty z lat 1149, 1193, 1201, 1204).² Kolejne miejscowości wymieniono w bulli papieża Hadriana IV, potwierdzającej uposażenie biskupstwa wrocławskiego, wydanej 23 kwietnia z 1155 r.³ Wspomniane są Zborowice (*Zborouici*), Kręczków (*Chiresene*), Borek Strzeliński (*Großburg*), Jelenin (*Hirschwaldau, Jelline*), Wiązów (*Venzouici*), Stryjów (*Ztriuou*). W roku 1227 r. wspomniano o kościele w Starym Wiązowie, w dokumencie datowanym na 1207-1232 – w Karczynie, w Białym Kościele w 1264 r., zaś w Borku Strzelińskim w 1309 r.⁴

Najstarszym dokumentem mówiącym o Strzelinie jest pismo księcia Henryka Pobożnego wydane 26 VI 1239 r., na którym jako świadka zapisano komesa Bogusława (Starszego) *de Strelin* i jego brata Raclawa. Bogusław był właścicielem siedziby możnowładczej na prawym brzegu Oławy, w Starym Strzelinie, w miejscu określanym potem jako Osiedle Rybaków (*Fischergasse*), zaś w XIV w. jako *Altstadt*.⁵ Kasztelania strzelińska po raz pierwszy wymieniana jest w źródłach w 1245 r. W początkowym okresie Strzelin był małą osadą o charakterze rzemieślniczym, znajdującą się pod grodem panów strzelińskich. Zamek/gród przy pierwotnym założeniu znajdować się mógł w miejscu późniejszej rezydencji Bolka I Surowego, przy przeprawie przez rzekę, o czym świadczyć może znaczna nieregularność tej części miasta, widoczna zarówno w odniesieniu do siatki parcel mieszczańskich właściwego *civitas* lokacyjnego jak i obwodu murów obronnych miasta. W bezpośrednim sąsiedztwie siedziby feudalnej, funkcjonował wrzecionowaty plac targowy, powstały z poszerzenia biegnącej tędy wcześniej drogi oraz rotunda św. Gotarda. Ta najstarsza obecnie i najistotniejsza zabytkowa budowla gminy, wzmiankowana była w 1233 r., a datowana od początku XII, po XIII w. Parafia strzelińska została podzielona i po 1264 r. Bogusław II wybudował prawdopodobnie świątynię w Białym Kościele, wspominaną w 1267 r. Istniejący w tej miejscowości kościół ma wg historyków architektury cechy pozwalające datować go na 2 lub 3 ćwierć XIII w., może zatem być właśnie świątynią wymienioną w historycznych dokumentach.

Kres samodzielnego władztwa strzelińskiego, nastąpił w latach 1281-1297. lub 1290-1292, kiedy to Bolko I wykupił je od Bogusława III, a następnie po scaleniu Strzelina z Przewornem lokował tutaj miasto.⁶ O lokacji Strzelina, a następnie o jego rozwoju, zdecydowało jego położenie geograficzne na skrzyżowaniu ważnych dróg o znaczeniu handlowym i militarnym. Tutaj bowiem tzw. *Via Regia* (czyli Droga Królewska), wiodąca z Pragi poprzez Bardo, Ziębice do Wrocławia, przecinała Drogę Księstwa Biskupiego, która z Niemczy prowadziła do Paczkowa i Nysy, odgałęziając się w Strzelinie w kierunku Oławy i Brzegu.

Rozwój Strzelina postępował szybko w toku XIV i XV w. ośrodek zyskiwał na znaczeniu, zaczął odgrywać coraz większą rolę w handlu płodami rolnymi stając się w przeciągu kilkuset lat najważniejszym ośrodkiem handlu zbożem na Przedgórzu Sudeckim. Był miastem w którym nadal duże znaczenie odgrywało rolnictwo (jeszcze do ostatniej wojny wiele domów mieszczańskich w rynku posiadało rozplanowanie typowe dla miast rolniczych - wąski fronton i sięgające daleko w głąb podwórze, zamknięte z tyłu stajniami i gnojownikami, w mieście przez wieki obecny był także folwark), rozwijały się również rzemiosła wykorzystujące wody przepływającej w pobliżu rzeki Oławy: gałęzie manufakturowej produkcji sukienniczej: folusznictwo, farbiarstwo, barwnictwo, jak również garbarstwo i młynarstwo. Pod koniec XIII w. rozwijał się handel – wymienia się 90 kramów z pieczywem, obuwiem oraz jatek. Dzięki Bolkowi II Ziębickiemu w 1331 r. miasto zdobyło przywileje zmuszające przejezdnych kupców do wystawiania swoich towarów na Strzelińskim targu, a także monopol na

¹ M. Cetwiński Rycerstwo śląskie do końca XIII w. - pochodzenie, gospodarka, polityka, Ossolineum 1980, s. 218-219, 222.

² *Schlesisches Urkundenbuch*, Bd. 1, H. Appelt (bearb.), 1971, Wien-Köln-Graz, s. 13-14, nr 19, s. 36-378, nr 60, s. 48-49, nr 75, s. , s. 67-68, nr 95.

³ *Ibidem*, s. 19-21, nr 28.

⁴ T. Kozaczewski, 1975, Przyczyny rozwoju budownictwa murowanego na Śląsku w XIII wieku, Artykuły i Studia Materiałowe, 1, Sobótka, Tab. 1.

⁵ Atlas Historyczny Miast Polskich, Tom IV, Śląsk, Zeszyt 10, Strzelin, D. Adamska (red.), Wrocław, Instytut Archeologii i Etnologii PAN, 2017; R. Eysymontt, 2009, Kod Genetyczny Miasta, Wrocław, Via Nowa, s. 506n.

⁶ R. Mruczek, 2004, Zamki wieżowe na Śląsku w Średniowieczu, mps w archiwum IHASIT, PWR; D. Adamska, 2017, Rozwój przestrzenny Strzelina średniowiecznego [w:] Atlas Historyczny Miast Polskich, Tom IV, Śląsk, Zeszyt 10, Strzelin, D. Adamska (red.), Wrocław, Instytut Archeologii i Etnologii PAN, 2017.

ważenie piwa dla miasta w promieniu 1 mili od jego granic. Z kolei książę Mikołaj ziębicki nadał miastu prawo składu i handlu solą oraz prawo mili, oznaczające że chłopci zamieszkujący w promieniu tej odległości mieli obowiązek dostarczania na targ produktów rolnych. Mury miejskie wymieniane są w dokumencie z 1328 r.⁷

Od końca średniowiecza rozwój Strzelina hamowały jednak konflikty zbrojne i klęski. Już pod koniec średniowiecza, w latach 1428-44, był areną zmagania związanych z wojnami husyckimi, a następnie walk związanych z rywalizacją o koronę czeską pomiędzy Maciejem Korwinem, Jerzym z Podiebradu i Władysławem Jagiellończykiem. Miasto dwukrotnie trawiły wielkie pożary (1548, 1619). Dodatkowe klęski stanowiły zarazy (1521, 1540–1542, 1568). Po pierwszym dużym pożarze powstała większość murowanej zabudowy rynku miejskiego. Pomimo rozwoju mniejszych rzemiosł takich jak sukiennictwo, rzemiosła skórzanego – szewcy wybudowali przed Bramą Wodną garbarnię i farbiarnię – piwowarstwo, podstawowym towarem gwarantującym zarobek miastu był wydobywany na miejscu kamień (granit). Od lat 80-tych XVI w. do wojny trzydziestoletniej miasto przeszło przez okres prosperity. Wkrótce brakowało już wewnątrz obwarowań miejsca pod zabudowę. O ile w 1470 r. domów było około 160, to w 150 lat później ich liczba wzrosła do ponad 300. Wobec tego prawie dwukrotnego wzrostu zrozumiałe jest wykorzystanie nawet środkowej części placu rynkowego pod budowę domów mieszkalnych, które prowizorycznie dostawiano do bloku śródrzynkowego od strony północno-zachodniej i wschodniej. Rozrastały się także przedmieścia, które obejmowały już Stare Miasto, *Fischergasse*, Wojsławice oraz nowo wytyczone tereny Przedmieścia Ziębickiego i Wrocławskiego. Dostatni i spokojny czas trwał jednak krótko. Wojna trzydziestoletnia stanowiła tragiczny okres w dziejach miasta i regionu. Do 1648 r. liczne klęski, pożary, kontrybucje, zarazy spowodowały, że liczba mieszkańców w okręgu zmniejszyła się o 30%, a wiele wsi przestało istnieć. Jeden z pożarów spowodował spalenie szachulcowej nadbudowy wieży św. Gotarda. Żar był wówczas tak potężny, że stopił się znajdujący w niej dzwon.

W 1675 r. nowy rozdział w dziejach miasta otworzyło włączenie księstwa do domeny cesarskiej i jego rekatalizacja. Kościół św. Gotarda, zaniedbane zabudowania klasztorne i poszpitalne, w tym w 99% protestanckim mieście, przejęli Augustianie eremici. W 1684 r. w mieście doliczono się 337 domów. Stymulacją do dalszych przebudów miasta stał się ponownie pożar (1706 r.). Niestety ogień trawił zabudowania Strzelina dość często. W połowie XVIII stulecia miasto miało zaledwie 256 domów. W 1789 r. według szacunków obejmujących także przedmieścia policzono 389 domów, ale tylko 52 były kryte dachówką (reszta gontem drewnianym lub słomą). W 1880 r. domów było 470. Opisu miasta z 1735 r. dopełniają rysunki Friedricha Bernharda Wernera (poł. XVIII w.), miedzioryt Georga F. Schmidta (1741) i rysunek Josepha Haasa (1713). Zabudowę działek w kwartale przyrynkowym stanowiły od frontu budynki mieszkalne, a od tyłu budynki gospodarcze. Trójkondygnacyjne kamienice, ustawione szczytem do Rynku, miały równoległe do siebie kalenice.

Strzelin i cały region, znowu stał się areną konfliktów w trakcie działań wojennych zapoczątkowanych w 1740 r. przez Fryderyka II, króla pruskiego. Końcowa faza wojen śląskich była o tyle nieszczęśliwa, że w mieście kwaterował 10-tysięczny garnizon Fryderyka, który przez rok stacjonował w pobliskich Wojsławicach. Pisarz miejski zanotował: „w moim domu mam 102 żołnierzy i 7 podoficerów, nie licząc tych mieszkających w stodole, którą mi całkiem rujnują”. Wycieńczone konfliktem Austria i Prusy podpisały rozejm w Hubertusburgu w 1763 r., potwierdzając podział Śląska, który szczęśliwie dla Fryderyka pozostał w jego rękach. Władca rozpoczął likwidację samorządności miejskiej i wprowadzanie administracji scentralizowanej. Samorząd przywrócono w początkach 2 dekady XIX w. Przemiany te nie miały jednak wpływu na stabilną sytuację gospodarczą w okręgu Strzelińskim. Urodzajne gleby dawały wysokie plony, a nowe sposoby orki (dookolna i w szerokie zagony) spowodowały, że ziemia strzelińska znów zaliczała się do przodujących rolniczo obszarów Śląska. W drugiej połowie XVIII w. rozwijały się tutaj manufaktury. Już od lat 20-tych XVIII w. funkcjonował w Strzelinie zakład produkcji tabaki. W 1783 r. uruchomiono pończoszarnie, które zatrudniały około 150 osób, głównie kobiet. Siedem lat później było już 39 warsztatów pończosznich. Strzelińskie manufaktury tkackie zatrudniały 170 osób i wytwarzały 8000 do 9000 sztuk sukna rocznie. Większość produktów wysyłano do Wrocławia, choć znaleziska nowożytnych plomb w Gdańsku sugerują także dalszy eksport. Pod koniec XVIII w. w skład powiatu wchodziły 64 wsie z 56 folwarkami. Miasto od początku XIX do końca XIX stulecia niemal czterokrotnie zwiększyło liczbę mieszkańców. W latach 1819–1858 trwało likwidowanie fortyfikacji, czego konsekwencją było poszerzenie granic miasta na dobra Muchowca, *Fischergasse*, Górę Maryjną, okolice dzisiejszej ul. Glinianej i Górę Szańcową.⁸

⁷

R. Eysymontt, 2009, Kod Genetyczny Miasta, Wrocław, Via Nowa, s. 506n.

⁸

D. Adamska, Z. Bandurska, 2017, Rozwój przestrzenny miasta od XVI do XXI wieku, [w:] Atlas Historyczny Miast Polskich, Tom IV, Śląsk, Zeszyt 10, Strzelin, D. Adamska (red.), Wrocław, Instytut Archeologii i Etnologii PAN, 2017.

Kilka najstarszych zabytków, w tym kościół św. Gotarda pozostawało świadkami rozwoju ziemi strzelińskiej. Przetrwało również zawieruchy wojenne, łącznie z niszczącymi miasto w około 85 % wydarzeniami z okresu II wojny światowej, a także późniejszą przemianę architektoniczną miasta w ramach socjalizmu, którą niestety należy z punktu widzenia poszanowania dziedzictwa ocenić negatywnie.

b) Zabytki nieruchome i krajobraz kulturowy gminy Strzelin.

Krajobraz kulturowy jest przestrzenią ukształtowaną w wyniku działalności człowieka, zawierającą wszystkie sfery oddziaływania i przekształcania naturalnej przestrzeni przyrodniczej. Jednymi z najbardziej istotnych składników krajobrazu kulturowego jest charakter sieci osadniczej i rodzaj zabudowy w obrębie wsi i miast. Zachowanie ładu przestrzennego, kreowanego często przez stulecia i tworzącego go układu obiektów w postaci budynków, założeń zieleni, kaplic itp. powinno być jednym z priorytetów dla lokalnej społeczności. Podstawy obecnego krajobrazu kulturowego gminy Strzelin w jego najbardziej czytelnym, osadniczym aspekcie, kształtowały się w okresie średniowiecza i są efektem prowadzonej od II poł. XIII w. kolonizacji na prawie niemieckim. Ten właśnie proces można nadal odczytywać w obecnej sieci osadniczej. Od II połowy XIX w. przekształcenia gospodarcze i cywilizacyjne doprowadziły do zmian w budownictwie, głównie wiejskim, zastępując architekturę drewnianą, budynkami murowanymi. Wiele obiektów architektury zostało też utraconych, szczególnie na terenie miasta Strzelin, w którym zniszczeniu podczas działań wojennych uległo blisko 85 % budynków w centrum. W zasobie zabytków nieruchomych gminy większość stanowią obiekty z końca XIX i I poł. XX w. Druga połowa XX w. jest okresem, kiedy gwałtowne przemiany polityczno-gospodarcze prowadzą do powolnej degradacji zarówno wielu budynków jak i ukształtowanej w czasach wcześniejszych sieci osadniczej. Proces ten polegał i wciąż polega głównie na niekontrolowanej przebudowie istniejących oraz budowie nowych obiektów w obrębie wsi, które tracą przez to swój pierwotny charakter, zarówno pod względem architektonicznym jak i planistycznym. Zmienia się zatem często znacznie kształtowanego od setek lat krajobrazu kulturowego.

Na obszarze gminy Strzelin w ewidencji zabytków nieruchomych ujęto łącznie 1228 obiektów. Wśród nich

9

85 obiektów jest wpisanych do Rejestru Zabytków. W samym mieście Strzelin jest 431 obiektów a pozostałe 798 zlokalizowane są na obszarze wiejskim gminy, głównie w obrębie wsi. Zasób ten tworzą w większości różnego rodzaju budynki kubaturowe o zróżnicowanej architekturze i funkcji, w przeważającej mierze mieszkalnej i gospodarczej. Ewidencja zawiera również założenia zielni, ogrodzenia i bramy, budynki o charakterze przemysłowym, sakralnym, także kaplice, nowożytnie i współczesne krzyże przydrożne oraz pokutne itp. Wykaz wszystkich obiektów ujęto w tabelach 1-4 na końcu opracowania.

Zamieszczona poniżej analiza zasobu zabytkowego gminy ma za zadanie scharakteryzowanie go, co może być przydatne w określeniu kierunków działania i wypracowaniu metod postępowania w celu utrzymania i polepszenia stanu technicznego i wizualnego obiektów, a co za tym idzie poprawienia stanu krajobrazu kulturowego gminy. Analizę wykonano w podziale na obszar miejski Strzelina oraz wiejski gminy Strzelin.

Miasto Strzelin

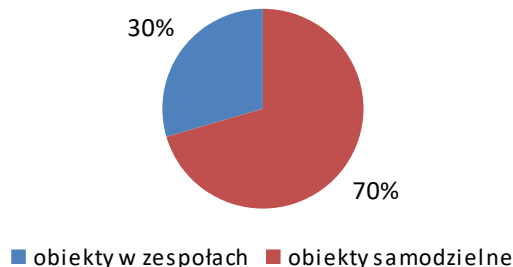
Cały historyczny układ urbanistyczny miasta został wpisany do rejestru zabytków i podlega ochronie prawnej. W ewidencji zabytków na terenie miasta znajduje się 431 obiektów nieruchomych, z czego 26 obiektów architektury objętych zostało ochroną poprzez wpis do rejestru zabytków. Wykaz obiektów rejestrowych z obszaru miasta znajduje się w tabeli 1. Biorąc pod uwagę zasób zabytkowy miasta można stwierdzić, iż spośród 431 zabytków architektury 128 (30%) z nich tworzy w sumie 39 zespołów budynków. Zespoły tworzone są przynajmniej przez dwa budynki. W każdym zespole znajduje się też jeden dominujący obiekt o charakterze mieszkalnym, sakralnym lub przemysłowym, wokół którego zespół się wytworzył. Pozostałe 305 obiektów (70%), to budynki samodzielne tj. niebędące częścią zespołów. Spośród nich 87% (266) pełni funkcje mieszkalną, zaś reszta ma charakter sakralny, przemysłowy, lub gospodarczy.

Obiekty nieruchome w ewidencji i rejestrze zabytków z obszaru miasta Strzelin					
Obiekty	łącznie	W zespołach (39)		Samodzielne	
Ilość	431	128	Funkcja	305	Funkcja

9

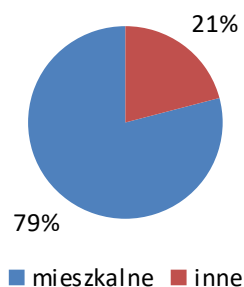
W liczbie obiektów wpisanych do rejestru zabytków ujęto również obszary ochrony konserwatorskiej, które figurują w tymże rejestrze.

Udział % w całości zespołu	100%	30%	Mieszkalna, mieszkalno-gospodarcza	18 46%	70%	Mieszkalna	87%
			Inna	21 54%		Inne	23%

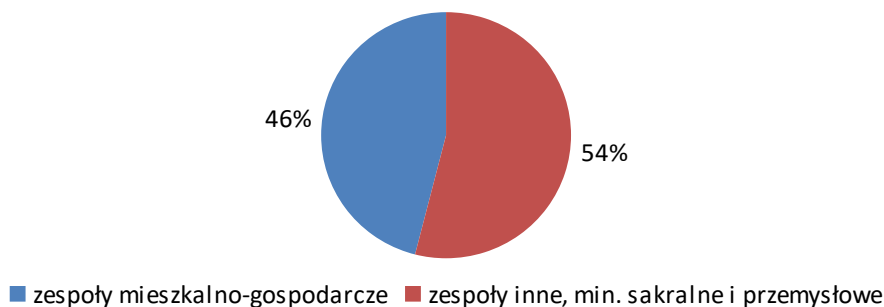
- Obiekty samodzielne

Z powyższej statystyki wynika, że 70% zasobu zabytkowego miasta tworzą samodzielne budynki, z których 87% to budynki mieszkalne. Pozostałe 23% to obiekty o innym charakterze min. przemysłowo-gospodarczym lub sakralnym. Wśród budynków mieszkalnych blisko 90% stanowią wolnostojące domy jednorodzinne i wielorodzinne, w tym wille. Pozostałe 10% to zachowane w rejonie ulic Bolka I Świdnickiego, Kościuszki i Sikorskiego kamienice dawnej zabudowy miejskiej.

- Zespoły obiektów

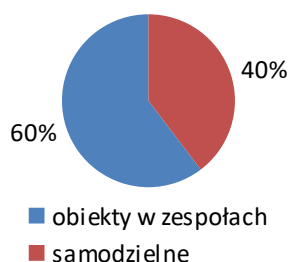
Zespoły składające się z przynajmniej dwóch budynków stanowią na terenie miasta jedynie 30% zasobu zabytków nieruchomych. Spośród 39 zespołów blisko połowa, bo 18 z nich (46%) stanowią założenia mieszkalno-gospodarcze w typie wiejskim, składające się z budynku mieszkalnego i jednego do 4 budynków gospodarczych. Zlokalizowane są one głównie w rejonie ul. Brzegowej (dawne Wojsławice przyłączone do miasta w 1885 r.) oraz Staromiejskiej i Zielnej. Pozostałe 21 (56%) zespołów stanowią zabudowania o funkcji religijnej, jak zespół klasztorny sióstr Boromeuszek, zespół cmentarza żydowskiego z kaplicą i murem cmentarnym, czy dawny kościół Braci Czeskich z bramą, murem i cmentarzem husyckim. W dalszej kolejności wymienić należy obiekty przemysłowe min. najobszerniejszy zespół, jakim jest cukrownia przy ul. Ząbkowickiej składający się z 19 budynków i instalacji – jak np. waga kolejowa. Inne zespoły szczególnie warte wymienienia, to kompleksy browaru, młyna i rzeźni przy ul. Brzeskiej czy zespół dworca kolejowego.

Obszar wiejski gminy Strzelin

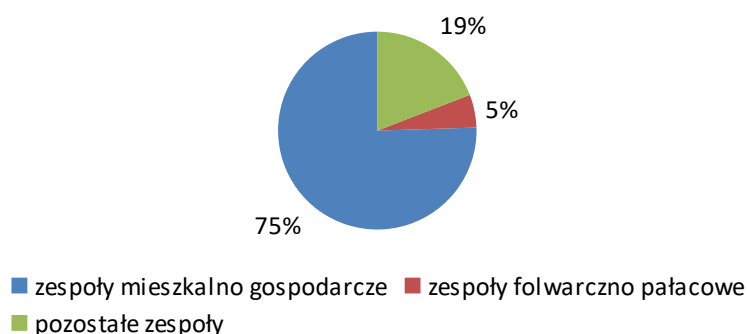
Dla wszystkich 38 wsi i przysiółków z terenu gminy wyznaczono obszary ochrony historycznych układów ruralistycznych, mających chronić spójność architektoniczno-przestrzenną. Zabytkowych budynków i obiektów małej architektury ujętych w rejestrze i ewidencji zabytków na obszarze wiejskim gminy jest 676. Jak wynika z poniższego zestawienia większość z nich, bo aż 60% znajduje się w zespołach składających się z budynku mieszkalnego i przynajmniej jednego budynku gospodarczego w obrębie jednego gospodarstwa. Pozostałe 268 (40%) to obiekty funkcjonujące poza zespołami.

Obiekty nieruchome w ewidencji i rejestrze zabytków z obszaru wiejskiego gminy Strzelin							
Obiekty	łącznie	W zespołach (120)			Samodzielne		
Ilość	676	408	Funkcja		268	Funkcja	
Udział % w całości zespołu	100%	60%	Mieszkalna, mieszkalno-gospodarcza	308 75%	40%	Mieszkalna, mieszkalno-gospodarcza	173 64%
			Inna	100 24%		Inne	115 36%

- Zespoły obiektów

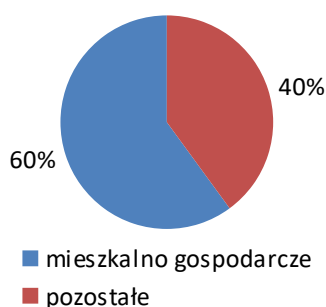
Grupa ta obejmuje 120 zespołów, zarówno mniejszych gospodarstw wiejskich, zabudowań folwarcznych, pałacowych i kościelnych. W obrębie zespołów funkcjonuje 408 obiektów nieruchomych. Zdecydowanie największą grupę, bo 75% stanowią zespoły tworzące pojedyncze gospodarstwa, w skład których oprócz budynku mieszkalnego czy też mieszkalno-gospodarczego wchodzi dwa lub trzy obiekty gospodarcze w rodzaju stodoły, czy obory np. zespół z Gębic nr 7, czy ze Strzegowa 16 i 47. Ten rodzaj grup budynków stanowi aż 75% całego zasobu w obrębie zespołów. 5% Stanowią zespoły większych folwarków, dworów, czy pałacowe (22 szt.) Składają się one z od kilku do kilkunastu budynków jak zespół dworski z Dankowic (9 obiektów), Białego Kościoła (9 obiektów) czy też zespół Pałacowy z Głębokiej (12 obiektów wraz z parkiem i aleją). Pozostałe (19%) to obiekty sakralne gdzie dominują zespoły przykościelne składające się z kościoła, cmentarza, często też plebanii. Za przykład niech posłuży zespół kościoła z Dankowic czy Nowolesia. Do zespołów o charakterze przemysłowym zaliczyć należy min młyny (między innymi Głęboka i Górzec) czy też zespół gorzelni z Mikoszowa. Należy wspomnieć również o dwóch zespołach dworców kolejowych z Warkocza i Białego Kościoła.

- Obiekty samodzielne

Spośród 268 obiektów zdecydowana większość, bo aż 161 (64%) obiektów poza zespołami wpisanymi w ewidencje zabytków stanowią domy mieszkalne (np. Biały Kościół 22, czy Nieszkowice 27). Mniej liczne są budynki mieszkalno-gospodarcze i gospodarcze jak np. Gościęcice 83. Tych funkcjonujących samodzielnie jest jedynie 12. Pozostałe obiekty funkcjonujące poza zespołami to transformatory (7), krzyże, kaplice przydrożne i

krzyże pokutne (25), budynki szkół (7).

Zabytki archeologiczne

Na obszarze gminy zinwentaryzowano łącznie 364 stanowiska archeologiczne, z czego 99 zostało wpisanych do rejestru zabytków. W wyniku badań archeologicznych ustalono, że początki osadnictwa na terenie gminy Strzelin sięgają paleolitu. Dotychczas zewidencjonowano tylko jedno stanowisko archeologiczne związane z paleolitem oraz jedno z mezolitem. Osadnictwo datowane na okres neolitu odkryto na 16,1% ogółu stanowisk. Okres ten reprezentowany jest głównie przez ludność kultury pucharów lejkowatych oraz kultury ceramiki wstęgowej rytej. Pojedyncze osady związane są z kulturą ceramiki sznurowej, kulturą amfor kulistych, kulturą lendzielską oraz kulturą ceramiki wstęgowej klutej. Wiele stanowisk ma charakter wielokulturowy (ten sam teren zamieszkiwała ludność w różnych okresach). Zewidencjonowano najwięcej stanowisk archeologicznych datowanych na okres pradziejowy 66%. Stanowiska z okresu średniowiecza stanowią ok. 30% zasobu. Najmniejszą ilość zewidencjonowano stanowisk nowożytnych 2,1%, bardzo nieliczną grupę, bo zaledwie 1,1% stanowią stanowiska o nieokreślonej przynależności kulturowo – chronologicznej. Pod względem funkcjonalnym najliczniej reprezentowane są stanowiska osadnicze, oraz ślady i punkty osadnictwa. Jest ich 306, co stanowi blisko 88% wszystkich rejestrowanych na terenie gminy. Stanowisk o charakterze sepulkralnym jest 31 w tym cmentarzysk jest 20 i 11 pojedynczych pochówków. Na omawianym obszarze prawdopodobnie funkcjonowało 5 grodzisk tworzących formy terenowe podatne na niszczenie i powinny być one objęte szczególną ochroną. Nie da określić funkcji stanowisk w przypadku 6,8% ogółu. Stanowiska archeologiczne są zabezpieczone poprzez objęcie ochroną. Obszary ochrony archeologicznej wyznaczono dla wszystkich historycznych układów ruralistycznych wsi z terenu gminy, także na obszarach silnie nasyconych stanowiskami archeologicznymi wyznaczono strefy OW w MPZP. Wykaz stanowisk archeologicznych znajduje się w tabeli 4.

Podsumowanie

Dzięki przeprowadzonej analizie, biorącej pod uwagę funkcje i charakter obiektów zabytkowych z uwzględnieniem ich przynależności do zespołów, można scharakteryzować krajobraz kulturowy gminy. Charakterystyka ta bazuje na strukturze ilościowej zasobu ewidencji i rejestru zabytków. W posumowaniu celowo nie wzięto więc pod uwagę będących w mniejszości rodzajów zabytków takich jak kościoły, zabytki przemysłowe i inne. Celem było wyłonienie dominującej grupy zabytków kształtujących krajobraz kulturowy i wskazanie kierunków działań zmierzających do zachowania tych obiektów czy zespołów.

Z analizy wynika, że większość zasobu obszaru wiejskiego gminy Strzelin stanowią gospodarstwa w obrębie historycznych siedlisk wsi i przysiółków, składające się modelowo z budynku mieszkalnego i towarzyszących mu budynków gospodarczych. Ponadto w większości miejscowości znajdują się zabudowania folwarczne, dworskie czy pałacowe, często będące dominantą architektoniczną na obszarze wsi. Zespoły te były jeszcze w 1 połowie XX w. podstawowym składnikiem kreującym krajobraz kulturowy. Obecnie, są często podzielone pomiędzy wielu właścicieli, czasem także na kilka działek gruntowych, nienawiązujących do założonego pierwotnie układu funkcjonalnego. Otoczone nieuporządkowaną, wybujałą roślinnością i nowo powstałą zabudową jednorodzinną, stają się nieczytelne w krajobrazie. Wydaje się, że ten cenny, charakterystyczny zasób powinien być objęty szczególną troską. Za wcześniej jeszcze na diagnozę, która dałaby nadzieję na naprawę zaistniałej sytuacji. Konieczne jest dogłębne przeanalizowanie problemu, aby możliwe było jego zrozumienie i dopiero wówczas wypracowanie mechanizmów i pozyskanie środków, które pozwolą na przywrócenie/utrzymanie pierwotnej formy pięknych gospodarstw, a także poprawienie ich stanu technicznego i wizualnego. Na pewno spójne i schludne zagospodarowanie ich otoczenia znacznie przyczyni się do polepszenia ich ekspozycji, co w naturalny sposób spowoduje, że zaczną być dostrzegane przez mieszkańców i odwiedzających gminę.

W Strzelinie dominującą ilościowo „substancją zabytkową”, obejmującą aż 70% zasobu, są samodzielnie funkcjonujące budynki nieujęte w zespołach. Wśród nich blisko 90% stanowią budynki mieszkalne jedno i wielorodzinne w obrębie osiedli z I poł. XIX w i dawnych przedmieść. Wynika to z faktu, iż historyczna zabudowa śródmiejska uległa zniszczeniu w wyniku działań II WŚ. W związku z tym, na terenie miasta Strzelin wskazane byłoby wypracowanie mechanizmów i procedur wspierających właścicieli tego rodzaju zabytków w utrzymaniu i poprawie ich historycznego wyglądu i stanu technicznego.

6. Ocena stanu dziedzictwa i krajobrazu kulturowego gminy.

Kondycja zabytków na terenie gminy jest zróżnicowana. W zasobie znajdują się obiekty dopiero co odrestaurowane, posiadające nowe funkcje, które gwarantują ich przydatność, a więc ciągłe użytkowanie. Są też niestety budynki w bardzo złym stanie technicznym, który uniemożliwia już przywrócenie zabytku do stanu użytkowego. Na sytuację taką wpływa wiele czynników. Są to między innymi: struktura własności, zamożność właściciela/li, ich świadomość wartości dziedzictwa i środowiska kulturowego, czy dostęp do ewentualnych środków na utrzymanie obiektu itp. Procesy rewitalizacji jak i degradacji zabytków postępują w sposób ciągły, dlatego konieczne jest okresowe wykonywanie audytów stanu zabytków z terenu gminy¹⁰. Chcąc podsumować w skrócie stan zabytków gminy, należy zauważyć, że w najlepszym stanie pozostają obiekty architektury sakralnej w większości wpisane do rejestru zabytków. Są one remontowane i nie tracą swoich pierwotnych walorów architektonicznych. W miarę dobrze przedstawia się stan zabytkowych obiektów na obszarze miasta Strzelina, gdzie dominują budynki mieszkalne. Inaczej przedstawia się stan obiektów na terenach wiejskich. O ile budynki mieszkalne, często wizualnie pozostawiają wiele do życzenia to ich stan techniczny jest w miarę zadowalający i można spodziewać się, że będzie się poprawiał. Gorzej wygląda sytuacja zabudowań gospodarskich. Zmiana struktury rolnictwa postępująca od końca XX w. pozbawiła je ich pierwotnej funkcji. Nieużywane i nie remontowane, często popadają w ruinę. Jednym z głównych sposobów przywrócenia ich do życia powinno być znalezienie im innych funkcji użytkowych, co dałoby impuls do ich zabezpieczenia, utrzymania i rewitalizacji. Podobnie rysuje się sytuacja budynków przemysłowych, które jednak częściej znajdują nowe przeznaczenie i istnieje realna szansa na ich zachowanie. Równie trudna sytuacja przedstawia się z dużymi kompleksami zabudowań folwarcznych czy dworskich. Są to obecnie często zespoły budynków o podzielonej własności. Utrudnione jest więc przeprowadzenie ich remontów (które zgodne byłyby z warunkami i ustaleniami Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego, czy wytycznymi Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, bo to wiąże się w większymi kosztami projektowymi, materiałowymi i budowlanymi) i znalezienie podupadającym budynkom gospodarczym nowej funkcji.

7. Założenia programowe gminnego programu opieki nad zabytkami.

Gmina w ramach realizacji obowiązków ustawowych oraz opracowanych dokumentów strategicznych, a także zawartych w nich postulatów, planuje podjąć następujące działania, uwzględniające możliwości finansowe samorządu, stan dziedzictwa i realne szanse wpływania samorządu na jego poprawę:

a) Kontynuowane i rozwijane będzie dążenie do zabezpieczania i ekspozycji zabytków architektury, ochrony i badania stanowisk archeologicznych, ochrony zabytkowej zieleni, zachowania chronionych układów urbanistycznych i ruralistycznych w krajobrazie kulturowym gminy, poprzez stosowne zapisy w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

b) Uporządkowania, aktualizacji i formalnego zatwierdzenia wymaga gminna ewidencja zabytków. Zmiany adresów i obiekty, które przestały istnieć, bądź powtarzają się na kartach dawnej ewidencji, zmuszają do weryfikacji listy ewidencjonowanych budynków. Ponadto, w wyniku nowego rozporządzenia pojawił się również rozszerzony w treści, obowiązujący obecnie wzór ewidencyjnej karty adresowej.

Gmina zamierza podjąć omawiane działanie. Jednak ze względu na opisany w rozdziałach 5 i 10 zasób stanowisk archeologicznych, obszarów chronionych i obiektów architektonicznych, może nie udać się sfinalizować tego zadania w czteroletnim okresie obowiązywania niniejszego programu.

¹⁰

Postulowane w punkcie b) rozdziału 7.

c) Gmina zrealizowała kilka dobrze przygotowanych, atrakcyjnych w grafice i przystępnych w treści (tłumaczonej też na inne języki) projektów promocyjnych (np. film i aplikacja mobilna Strzelin Mierzy Wysoko, Album Ziemi Strzelińskiej, coroczne obchody Święta Patrona Strzelina św. Michała Archanioła, gdzie jedną z atrakcji obchodów są wycieczki np. w roku 2020 „Szlakiem Strzelińskich Legend”). Gmina zamierza kontynuować i rozwijać tę strategię wizerunkowo-turystyczną. Jej istotną i integralną część stanowią obecnie najcenniejsze

zabytki architektury. Gmina będzie nadal promować obiekty¹¹, które traktuje jako swoje wizytówki, wyróżniające ją na tle sąsiednich regionów.

d) Sukcesywnie, w miarę postępu prac konserwatorskich i remontowych, grono tych zabytkowych obiektów będzie poszerzane.¹² Zapoznaniu z nimi mieszkańców gminy i turystów służy też lokowanie w nich funkcji i instytucji publicznych oraz takich, które mają za zadanie promocję dziedzictwa, krajobrazu i rozwijanie turystyki. Przykładem takiego działania jest przebudowa wpisanego do rejestru zabytków Strzelińskiego dworca kolejowego przy ul. Bolka I Świdnickiego, w którym wygospodarowano miejsce także na nowe Centrum Informacji Turystycznej. Obecnie gmina zamierza przedsięwziąć złożone działanie związane z innym, znacznie starszym zabytkiem, polegające na:

- dostosowaniu części pomieszczeń dla osób niepełnosprawnych oraz wykonania miejsc parkingowych przy wpisanym do rejestru zabytków budynku kaplicy św. Jerzego przy ul. Brzegowej 10 w Strzelinie (etap I – audyt i zlecenie wykonania dokumentacji);
- przeniesieniu z tego obiektu Izby Muzealnej do budowanego obecnie większego obiektu nowego Ratusza, co ma na celu rozwinięcie funkcji muzealnej izby w kierunku możliwości przyjmowania i szerszego eksponowania zabytków ruchomych z terenu gminy. Planowane jest też wyposażenie izby w urządzenia multimedialne;
- po przeprowadzeniu prac remontowych i konserwatorskich, udostępnienie pomieszczeń w kaplicy św. Jerzego stowarzyszeniom aktywnie wspierającym i promującym lokalne dziedzictwo, turystykę, krajobraz (Lokalna Grupa Działania Gromnik i Towarzystwo Miłośników Ziemi Strzelińskiej w Strzelinie).

e) Zrealizowane ma zostać projektowanie zagospodarowanie placu przy wpisanym do rejestru zabytków romańsko-gotyckim kościele św. Gotarda w Strzelinie.

f) Gmina kontynuować będzie działanie mające na celu poprawę kondycji najważniejszych zabytków nieruchomych (wpisanych do rejestru zabytków) nie będących jej własnością. Polega ono na dofinansowaniu robót budowlanych związanych z obiektem, dotacją w wysokości do 50% poniesionych wydatków. W przypadku prac budowlanych, które wymagają niezwłocznego podjęcia możliwe jest dofinansowanie w wysokości do 100% wydatków. O dotację ubiegać się mogą właściciele zabytków i jest ona przyznawana z budżetu gminy. W poprzednim okresie, w latach 2017-2019 gmina przekazała na ten cel łącznie ponad 360 000 zł dofinansowując prace projektowe bądź budowlane dziewięciu kościołów i jednego budynku mieszkalnego. Co roku na ten cel przyznawana była większa kwota oraz finansowana była większa liczba wniosków.

g) Planowane jest utworzenie w Strzelinie nowej ścieżki turystycznej, mającej na celu poprowadzenie i zapoznanie turystów z zabytkami miasta.

¹¹

Są to obecnie: rotunda św. Gotarda, kaplica św. Jerzego, Baszta Prochowa, Dom Księżąt Brzeskich, „Stary Młyn” przy ul. Wodnej, Brzegowej i Kopernika, Wieża Ratuszowa, Kościół Krzyża Świętego, Willa dra. Augusta Pietruli, Budynek Poczty przy ul. pocztowej, zmodernizowany budynek dworca kolejowego, budynek Urzędu Miasta i Gminy, kościół NMP w Białym Kościele, kościół Niepokalanego Poczęcia NMP w Karszowie, Mauzoleum – kaplica cmentarna – w Karszowie, krzyże pokutne, zabytkowa brama, kościół i pałac w Żeleźniku, kościół w Bożcu, kościół św. Marcina w Nowolesiu, kościół w Dankowicach, piece wapienne w Gębczycach

¹²

Nie sposób bowiem promować regionu poprzez obiekty zaniedbane, których właściciele nie chcą z gminą współpracować w tym zakresie.

h) Gmina regularnie ponosi wydatki na utrzymanie Strzelińskiego Ośrodka Kultury, jego filie wiejskie i Izbę Muzealną oraz Centrum Informacji Turystycznej, które realizują także zadanie związane z gromadzeniem, dokumentowaniem i upowszechnianiem informacji i samych dóbr kultury oraz popularyzacją treści dotyczących historii regionu. Gmina zabezpiecza finanse i ponosi wydatki na wymienione wyżej jednostki i działania.

i) Analiza zalet, możliwości, czynności proceduralnych i wymagań formalnych oraz konsekwencji objęcia kościoła św. Gotarda ochroną w formie pomnika historii – jako pochylenie się nad postulatem wyrażonym w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego.

Zgodnie z art. 15 Ustawy o Ochronie Zabytków i informacjami podawanymi przez Narodowy Instytut Dziedzictwa oraz Kancelarię Prezydenta RP, realizowany jest na wniosek Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego i zatwierdzany przez Prezydenta RP. Gmina zamierza zatem zbadać drogę formalną zainicjowania oraz sporządzenia wniosku, a także – jeżeli będzie to możliwe – pozyskać jego wzór.

j) Realizowana jest budowa nowego Ratusza zgodnie z decyzjami Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, w ramach której prowadzone są także prace konserwatorskie i archeologiczne.

8. Zasady oceny wypełnienia działań programowych.

Obowiązek oceny działań programowych wynika z art. 87, ust. 5 i 6 Ustawy dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. 2020, poz. 282). W rozdziale 2, wspomniano już, iż z realizacji przyjętego programu burmistrz winien sporządzić dwa sprawozdania – pierwsze po dwóch, kolejne po czterech latach od przyjęcia programu. Sprawozdania te przedstawiane są Radzie Miasta i Gminy, a następnie przekazywane Generalnemu Konserwatorowi Zabytków i właściwemu wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków. Z kolei – co podano w rozdziale 4 – Strategia Rozwoju Gminy na lata 2016 – 2022 nie kładzie mocnego nacisku na zadania związane z opieką nad zabytkami. Nie jest to zatem kwestia dla gminy najistotniejsza, co musi mieć odbicie w tym jak gmina dysponuje funduszami i na jakie zadania je przeznacza. Pomimo to, co roku zabezpieczana jest kwota na postulowane w rozdziale 7 działania f) i h). Trudno obecnie przewidzieć jakiej dokładnie wysokości środki uda się zabezpieczyć i pozyskać na realizację wszystkich postulowanych zadań, a przecież głównie od wysokości tych środków będzie to zależeć. Ocena realizacji programu opierać się zatem musi na zestawieniu i przeanalizowaniu dostępnych i pozyskanych środków finansowych, tego czy udało się podjąć postulowane zadania, tego w jakim zakresie zostały one wykonane, czy pojawiły się nowe okoliczności które temu przeszkodziły i jakie są – jeżeli można będzie to ocenić – efekty realizacji.

9. Instrumenty stosowane w realizacji programu opieki nad zabytkami.

Opisane wyżej działania, które gmina zamierza wykonać w okresie obowiązywania niniejszego programu, realizowane będą za pomocą instrumentów prawnych, finansowych, koordynacji społecznych i kontrolnych.

Instrumenty prawne zostały przez gminę w większej mierze utworzone. Ustanowione warunki zagospodarowania przestrzennego skutecznie chronią zabytki, ich substancje, otoczenie i warunki ekspozycyjne. Zasady i warunki dla nowych inwestycji przy zabytkach są w wielu planach określone ze szczegółami, a wymóg konsultacji zamierzeń lub uzyskania pozwoleń Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, oraz respektowanie przez struktury podległe gminie decyzji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, stanowi dodatkową gwarancję zgodnej z literą konserwacji zabytków realizacji postulowanych w programie działań. W razie konieczności gmina rozważy uchwalenie dalszych przepisów, które pomogą przy realizacji postulowanych działań.

Instrumenty finansowe rozumiane są jako finansowanie prac konserwatorskich i remontowych przy obiektach zabytkowych będących własnością gminy, korzystanie z programów uwzględniających finansowanie z funduszy europejskich oraz dotacje na remonty obiektów wpisanych do rejestru zabytków nie będących własnością gminy, dla właścicieli i posiadaczy zabytków wpisanych indywidualnie do rejestru zabytków. Środki te i instrumenty gmina dotąd sprawnie zabezpieczała, pozyskiwała i przekazywała, co będzie kontynuowane również w latach obowiązywania niniejszego programu.

Instrumenty koordynacji to m.in. realizacje projektów i programów dotyczących ochrony dziedzictwa kulturowego zapisanych w wojewódzkich, powiatowych i gminnych strategiach, planach rozwoju lokalnego itp., współpraca z gminami sąsiednimi, ośrodkami naukowymi i akademickimi, związkami wyznaniowymi. Działania

postulowane w niniejszym programie zgodne są z ustaleniami programów i strategii wojewódzkich oraz gminnych, a także innych wymienionych w rozdziale 4 dokumentach. Strzelin współpracuje też z gminami sąsiednimi na polu promocji dziedzictwa, chociażby względem ruin zamku Gromnik i odbudowanej wieży widokowej, które są atrakcjami promowanymi w Strzelińskich przewodnikach turystycznych. W tym więc sensie instrumenty koordynacji funkcjonują w gminie i będą w miarę potrzeb stosowane przy realizacji założonych zadań programowych.

Instrumenty kontroli wynikają obecnie z nadzoru nad faktycznym funkcjonowaniem i przestrzeganiem zapisów MPZP, stosowanie się do wytycznych Dolnośląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, a także – w intencji przedstawionej w niniejszym programie – weryfikacja obiektów i aktualizacja gminnej ewidencji zabytków.

Instrumentami społecznymi są działania stymulujące mieszkańców gminy, polegające na promocji, edukacji, a także rozwijaniu Izby Muzealnej oraz aktywizacji stowarzyszeń aktywnie wspierających i promujących lokalne dziedzictwo, turystykę i krajobraz gminy. Gmina stara się, także zapewnić obecność i funkcjonowanie tych instrumentów. Ich efektami są np. strona www i aplikacja Wrota Regionu.

10. Źródła finansowania programu opieki nad zabytkami

Sposób finansowania działań z zakresu opieki nad zabytkami określa *Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* z dnia 23 lipca 2003 roku. Zgodnie z zapisami tego dokumentu (Rozdział 7), to właściciel zabytku lub jednostka organizacyjna posiadająca tytuł prawny do niego obarczona jest obowiązkiem sprawowania opieki nad zabytkiem, czyli również finansowania prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych.

Co roku gmina określa kwotę z budżetu własnego, która przeznaczana jest na dotację dofinansowującą prace projektowe i roboty budowlane przy najważniejszych zabytkach gminy (obiekty wpisane do rejestru zabytków). W tym roku planowane jest też przeznaczenie pewnej kwoty na prace związane z gminną ewidencją zabytków. Pozostałe zadania i inwestycje gminne są w miarę możliwości finansowane z budżetu własnego oraz źródeł zewnętrznych, do których należą fundusze, które można pozyskać w ramach:

a) Promesy Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego - strategicznym celem programu jest zwiększenie efektywności wykorzystania funduszy europejskich na rzecz rozwoju kultury poprzez zapewnienie środków na dofinansowanie tzw. wkładu własnego dla zadań realizowanych przy udziale programów europejskich, a także poprzez dofinansowanie kosztów niekwalifikowanych związanych bezpośrednio z celami kulturalnymi ujętych w umowie o dofinansowanie ze środków europejskich.

b) Programu Operacyjnego „Dziedzictwo Kulturowe”, którego celem jest ochrona polskiego dziedzictwa kulturowego w kraju i za granicą, wspieranie działalności muzeów oraz popularyzacja kultury ludowej, w ramach priorytetów: ochrona zabytków, wspieranie działań muzealnych, kultury ludowej i tradycyjnej, ochrony dziedzictwa kulturowego za granicą, ochrona zabytków archeologicznych, Miejsca Pamięci Narodowej.

c) Dotacje na dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych udzielane przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

d) Dotacje Wojewódzkie.

e) Dotacje Powiatowe.

f) Program operacyjny „Infrastruktura i Środowisko” oś priorytetowa VIII – Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury, priorytet inwestycyjny 6 C – zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego. Zakłada on poprawienie dostępności infrastruktury kultury i dziedzictwa kulturowego oraz wzrost kompetencji kulturowych społeczeństwa, jako ważnych elementów konkurencyjności gospodarki. Wsparciem objęte będą kompleksowe zadania związane z ochroną i udostępnieniem, w tym turystycznym, zabytków o znaczeniu ogólnopolskim i światowym. Przewiduje się również realizację projektów dotyczących rozwoju zasobów kultury, jako miejsc prezentacji dziedzictwa kulturowego, w tym poprzez poprawę standardów funkcjonowania instytucji kultury, pełniących rolę kulturotwórczą i rolę ośrodków życia kulturalnego w wielu miastach Polski. Wspierane będą również nowoczesne rozwiązania w zakresie dostępu do kultury.

g) Priorytet inwestycyjny 4.3 Dziedzictwo Kulturowe Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020. Finansowane będzie przystosowanie obiektów zabytkowych do pełnienia przez nie nowych funkcji (w szczególności do prowadzenia działalności kulturalnej i turystycznej). Ponadto wsparcie dotyczyć będzie rozwoju zasobów kultury, w tym podnoszenie jakości funkcjonowania instytucji kultury jako miejsc ochrony i prezentacji dziedzictwa materialnego i niematerialnego.

11. Tabelaryczny wykaz zasobu dziedzictwa

Tabela 1. Obiekty nieruchome ujęte w Rejestrze Zabytków woj. dolnośląskiego.

L.p.	Miejscowość	Obiekt	Adres	Rodzaj obiektu	Rejestr zabytków	Data rejestru
1	Biały Kościół	Kościół par. NMP		kościół	A/1312/316	1956-07-18
2	Biedrzychów	Kościół fil. Narodzenia św. Jana Chrzyciela	14	kościół	A/1313/1241	1965-03-01
3	Brożec	Kościół par. św. Jakuba Apostoła	2	kościół	A/1314/1610	1966-04-08
4	Brożec	Pałac	69	pałac	A/1386/602/W	1987-08-07
5	Dankowice	Kościół par. św. Józefa Oblubieńca	11	kościół	A/1315/1611	1966-04-08
6	Dankowice	Plebania		plebania	A/5852	2012-12-11
7	Dobrogoszcz	Zespół pałacowy:		zespół pałacowy	138/A/02/1-11	2002-10-18
8	Dobrogoszcz	Pałac		pałac	138/A/02/1-11	2002-10-18
9	Dobrogoszcz	Spichlerz		budynek gospodarczy	138/A/02/1-11	2002-10-18
10	Dobrogoszcz	Stodoła		budynek gospodarczy	138/A/02/1-11	2002-10-18
11	Dobrogoszcz	Stodoła		budynek gospodarczy	138/A/02/1-11	2002-10-18
12	Dobrogoszcz	Magazyn		magazyn	138/A/02/1-11	2002-10-18
13	Dobrogoszcz	Stajnia		budynek gospodarczy	138/A/02/1-11	2002-10-18
14	Dobrogoszcz	Stajnia		budynek gospodarczy	138/A/02/1-11	2002-10-18
15	Dobrogoszcz	Ogrodzenie zespołu		ogrodzenie / brama	138/A/02/1-11	2002-10-18
16	Dobrogoszcz	Park		park/ogród	138/A/02/1-11	2002-10-18
17	Dobrogoszcz	Budowla parkowa		inny	138/A/02/1-11	2002-10-18
18	Gębczyce	Dwór	5c	dwór	A/1381/1629	1966-04-12
19	Głęboka	Park pałacowy		park/ogród	A/1382/526/W	1984-01-31
20	Karszów	Kościół fil. Niepokalanego Poczęcia NMP		kościół	A/1316/575/W	1987-09-01
21	Krzepice	Pałac	8	pałac	A/1384/1631	1966-04-12
22	Krzepice	Park pałacowy		park/ogród	A/1383/574/W	1984-12-27
23	Ludów Polski	Park pałacowy		park/ogród	A/1385/528/W	1984-01-31
24	Muchowiec	Zespół dworski:		zespół dworski	A/1411/723/W	1996-09-18
25	Muchowiec	Dwór, ob. dom mieszkalny	42	dwór	A/1411/723/W	1996-09-18
26	Muchowiec	Oficyna mieszkalna I	40	budynek mieszkalny	A/1411/723/W	1996-09-18
27	Muchowiec	Oficyna mieszkalna II	42	budynek mieszkalny	A/1411/723/W	1996-09-18
28	Muchowiec	Obora	42	budynek gospodarczy	A/1411/723/W	1996-09-18
29	Muchowiec	Gorzelnia, ob. obora	42	przemysłowy	A/1411/723/W	1996-09-18
30	Muchowiec	Spichlerz	42	budynek gospodarczy	A/1411/723/W	1996-09-18
31	Muchowiec	Stodoła I	42	budynek gospodarczy	A/1411/723/W	1996-09-18
32	Muchowiec	Stodoła II	42	budynek gospodarczy	A/1411/723/W	1996-09-18
33	Muchowiec	Stodoła III	42	budynek gospodarczy	A/1411/723/W	1996-09-18
34	Muchowiec	Stodoła IV	42	budynek gospodarczy	A/1411/723/W	1996-09-18
35	Muchowiec	Mur graniczny		ogrodzenie / brama	A/1411/723/W	1996-09-18
36	Muchowiec	Teren sadu i ogrodów gosp.		park/ogród	A/1411/723/W	1996-09-18
37	Nieszkowice	Kościół fil. św. Jana Kantego		kościół	A/1317/1617	1966-04-08
38	Nieszkowice	Zamek z fosą (ruina)	47	zamek	A/1387/590/W	1987-12-22
39	Nowolesie	Kościół par. św. Marcina	36	kościół	A/1318/505/W	1983-04-30
40	Strzelin	Miasto		obszar	A/1422/392	1956-11-25
41	Strzelin	Pozostałości obwarowań miejskich:		mury miejskie	A/1423/1636	1966-04-08
42	Strzelin	Kościół par. Podwyższenia Krzyża św.	ul. św. Floriana 2	kościół	A/1437/140	1950-03-10
43	Strzelin	Klasztor ss. Boromeuszek	ul. św. Floriana (Książy Brzeskich 5) 2	klasztor	A/1319/141	1950-03-10
44	Strzelin	Kościół par. Matki Chrystusa i św. Jana (d. ewang. Braci Czeskich)	ul. Staromiejska 23	kościół	505/A/05	2005-04-15
45	Strzelin	Kościół pom. św. Gotarda	ul. św. Michała Archaniola	kościół	A/1320/139	1950-03-10
46	Strzelin	D. plebania ewangelicka	ul. św. Michała Archaniola 10	plebania	465/527/W	1987-09-02
47	Strzelin	Kaplica szpitalna św. Jerzego	ul. Brzegowa 10	kaplica	A/1321/1621	1966-04-08
48	Strzelin	Park miejski	Wzgórze Parkowe	park/ogród	A/1424/550/W	1984-12-27
49	Strzelin	Zespół dworca kolejowego:	ul. Bolka I Świdnickiego	zespół	A/1429/654/W	1991-06-15
50	Strzelin	Dworzec	ul. Bolka I Świdnickiego	dworzec	A/1429/654/W	1991-06-15

51	Strzelin	Świetlica i telegraf		publiczny	A/1429/654/W	1991-06-15
52	Strzelin	2 wiaty peronowe		przemysłowy	A/1429/654/W	1991-06-15
53	Strzelin	3 osłony zejść podziemnych		inny	A/1429/654/W	1991-06-15
54	Strzelin	Nastawnia		inny	A/1429/654/W	1991-06-15
55	Strzelin	Zespół młyńna:	ul. Brzegowa 2	zespół	A/1432/472/W	1980-12-22
56	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Brzegowa 2	budynek mieszkalny	A/1432/472/W	1980-12-22
57	Strzelin	Budynek gospodarczy – młyn, ob. zakład produkcyjny	ul. Brzegowa 2	budynek gospodarczy	A/1432/472/W	1980-12-22
58	Strzelin	Budynek bramny z murem	ul. Brzegowa 2	ogrodzenie / brama	A/1432/472/W	1980-12-22
59	Strzelin	Willa	ul. Brzegowa 2	budynek mieszkalny	A/1433/474/W	1980-12-22
60	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Brzegowa 15	budynek mieszkalny	A/1434/475/W	1980-12-22
61	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Brzegowa 17b	budynek mieszkalny	A/1435/476/W	1980-12-22
62	Strzelin	Dom mieszkalny (+ relikty zamku)	ul. św. Floriana 14	budynek mieszkalny	A/1436/529/W	1987-09-02
63	Strzelin	Sąd Królewski, tzw. Dom Książąt Brzeskich	ul. Książąt Brzeskich 1	publiczny	A/1438/544/W	1983-02-16
64	Strzelin	Pocztą	ul. Pocztowa 11	publiczny	A/1439/480/W	1980-12-22
65	Strzelin	Ratusz	Rynek	ratusz	A/1440/531/W	1987-09-02
66	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Staszica 4	budynek mieszkalny	A/1441/473/W	1980-12-22
67	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Wodna 5	budynek mieszkalny	A/1442/477/W	1980-12-22
68	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Wolności 12	budynek mieszkalny	A/1443/479/W	1980-12-22
69	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Wolności 17	budynek mieszkalny	A/1444/481/W	1980-12-22
70	Warkocz	Dwór	22b	dwór	A/1412/534/W	1987-09-02
71	Warkocz	Park krajobrazowy		park/ogród	A/1413/580/W	1984-12-27
72	Wąwolnica	Park pałacowy		park/ogród	A/1414/522/W	1984-01-31
73	Żeleźnik	Kościół fil. MB Szkaplerznej	6	kościół	A/1322/1625	1966-04-08
74	Żeleźnik	Pałac	5	pałac	A/1415/1245	1965-03-01
75	Żeleźnik	Altana	w parku	inny	A/1415/1245	1965-03-01
76	Żeleźnik	Park		park/ogród	A/1416/581/W	1984-12-27
77	Żeleźnik	Spichlerz	11	budynek gospodarczy	A/1417/1637	1966-04-12

Tabela 2. Obiekty nieruchome ujęte w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków (WEZ)

L.p.	Miejscowość	Obiekt	Adres	Rodzaj obiektu
1.	Biały Kościół	Historyczny układ ruralistyczny wsi		obszar
2.	Biały Kościół	Cmentarz wiejski	na skraju wsi	cmentarz
3.	Biały Kościół	Mur cmentarny		ogrodzenie / brama
4.	Biały Kościół	Zespół folwarczny:	25	zespół folwarczny
5.	Biały Kościół	Dom mieszkalny	25	budynek mieszkalny
6.	Biały Kościół	Oficyna mieszkalna	25	budynek mieszkalny
7.	Biały Kościół	Budynek gospodarczy I	25	budynek gospodarczy
8.	Biały Kościół	Budynek gospodarczy II	25	budynek gospodarczy
9.	Biały Kościół	Obora I	25	budynek gospodarczy
10.	Biały Kościół	Obora II, ob. magazyn	25	budynek gospodarczy
11.	Biały Kościół	Stodoła	25	budynek gospodarczy
12.	Biały Kościół	Spichlerz	25	budynek gospodarczy
13.	Biały Kościół	Stajnia	25	budynek gospodarczy
14.	Biały Kościół	Młyn gospodarczy z domem mieszkalnym	ul. Ogrodowa1	młyn
15.	Biały Kościół	Dom mieszkalny	16	budynek mieszkalny
16.	Biały Kościół	Pocztą, ob. dom mieszkalny	19	budynek mieszkalny
17.	Biały Kościół	Dom mieszkalny	22	budynek mieszkalny
18.	Biały Kościół	Dom mieszkalny	28	budynek mieszkalny
19.	Biały Kościół	Dom mieszkalny	29	budynek mieszkalny
20.	Biały Kościół	Budynek gospodarczy	29	budynek gospodarczy
21.	Biały Kościół	Dom mieszkalny	30	budynek mieszkalny
22.	Biały Kościół	Dom mieszkalny	31	budynek mieszkalny
23.	Biały Kościół	Zespół dworca kolejowego:	Stacyjna	zespół
24.	Biały Kościół	Dworzec	Stacyjna 3-3a	dworzec
25.	Biały Kościół	2 nastawnie kolejowe	Stacyjna, dz. 72	przemysłowy
26.	Biały Kościół	Budynek gospodarczy	Stacyjna, dz. 72	budynek gospodarczy
27.	Biały Kościół	Budynek WC	Stacyjna, dz. 72	inny
28.	Biedzychów	Historyczny układ ruralistyczny wsi		obszar
29.	Biedzychów	Cmentarz		cmentarz
30.	Biedzychów	Mur cmentarny		ogrodzenie / brama
31.	Biedzychów	Dom mieszkalny	9	budynek mieszkalny
32.	Biedzychów	Budynek gospodarczy	9	budynek gospodarczy
33.	Biedzychów	Obora	9	budynek gospodarczy
34.	Biedzychów	Dom mieszkalny	23	budynek mieszkalny

35.	Biedzychów	Budynek gospodarczy	23	budynek gospodarczy
36.	Biedzychów	Dom mieszkalny	24	budynek mieszkalny
37.	Biedzychów	Dom mieszkalny	30	budynek mieszkalny
38.	Biedzychów	Zagroda:	32/34	zespół
39.	Biedzychów	Dom mieszkalny	32	budynek mieszkalny
40.	Biedzychów	Dom mieszkalny	34	budynek mieszkalny
41.	Biedzychów	Stodoła	34	budynek gospodarczy
42.	Biedzychów	Dom mieszkalny	35	budynek mieszkalny
43.	Biedzychów	Dom mieszkalny	43	budynek mieszkalny
44.	Biedzychów	Obora	43	budynek gospodarczy
45.	Biedzychów	Stodoła	43	budynek gospodarczy
46.	Biedzychów	Transformator		transformator
47.	Bierzyn	Historyczny układ ruralistyczny wsi		obszar
48.	Bierzyn	Zespół folwarczny:	3	zespół folwarczny
49.	Bierzyn	Oficyna I	3	budynek gospodarczy
50.	Bierzyn	Oficyna II	3	budynek gospodarczy
51.	Bierzyn	Dom mieszkalno-gospodarczy	3	budynek mieszkalno-gospodarczy
52.	Bierzyn	Budynek gospodarczy	3	budynek gospodarczy
53.	Bierzyn	Obora	3	budynek gospodarczy
54.	Bierzyn	Owczarnia, ob. obora	3	budynek gospodarczy
55.	Bierzyn	Stodoły I-II-III	3	budynek gospodarczy
56.	Bierzyn	Stajnia, ob. magazyn	3	budynek gospodarczy
57.	Bierzyn	Kuźnia	3	budynek gospodarczy
58.	Bierzyn	Park dworski		park/ogród
59.	Bierzyn	Dom mieszkalny	18	budynek mieszkalny
60.	Bierzyn	Obora	18	budynek gospodarczy
61.	Bierzyn	Dom mieszkalny	30	budynek mieszkalny
62.	Bierzyn (Pło)	Park dworski		park/ogród
63.	Brożec	Historyczny układ ruralistyczny wsi		obszar
64.	Brożec	Zespół kościelny:		zespół kościelny
65.	Brożec	Cmentarz		cmentarz
66.	Brożec	Mur cmentarny z bramą		ogrodzenie / brama
67.	Brożec	D. plebania	81	plebania
68.	Brożec	Zespół pałacowy:	69	zespół pałacowy
69.	Brożec	Kapliczka	przy dworze	kaplica
70.	Brożec	Stajnia	69	budynek gospodarczy
71.	Brożec	Obora	69	budynek gospodarczy
72.	Brożec	Stodoła	69	budynek gospodarczy
73.	Brożec	Ogrodzenie	69	ogrodzenie / brama
74.	Brożec	Dom mieszkalny	8	budynek mieszkalny
75.	Brożec	Zagroda:	9	zespół
76.	Brożec	Dom mieszkalny	9	budynek mieszkalny
77.	Brożec	Stodoła	9	budynek gospodarczy
78.	Brożec	Dom mieszkalno-gospodarczy	13	budynek mieszkalno-gospodarczy
79.	Brożec	Dom mieszkalny	24	budynek mieszkalny
80.	Brożec	Dom mieszkalny	25	budynek mieszkalny
81.	Brożec	Obora	25	budynek gospodarczy
82.	Brożec	Zagroda:	39	zespół
83.	Brożec	Dom mieszkalny	39	budynek mieszkalny
84.	Brożec	Obora	39	budynek gospodarczy
85.	Brożec	Stodoła	39	budynek gospodarczy
86.	Brożec	Ogrodzenie	39	ogrodzenie / brama
87.	Brożec	Dom mieszkalny	42	budynek mieszkalny
88.	Brożec	Dom mieszkalny	57	budynek mieszkalny
89.	Brożec	Dom mieszkalny	59	budynek mieszkalny
90.	Brożec	Dom mieszkalny	66	budynek mieszkalny
91.	Brożec	Dom mieszkalny	67	budynek mieszkalny
92.	Brożec	Dom mieszkalny	68	budynek mieszkalny
93.	Brożec	Dom mieszkalny	70	budynek mieszkalny
94.	Brożec	Dom mieszkalny, d. szkoła	71	budynek mieszkalny
95.	Brożec	Dom mieszkalno-gospodarczy	76	budynek mieszkalno-gospodarczy
96.	Brożec	Stodoła	76	budynek gospodarczy
97.	Brożec	Dom mieszkalny	77	budynek mieszkalny
98.	Brożec	Zagroda:	78	zespół
99.	Brożec	Dom mieszkalny	78	budynek mieszkalny
100.	Brożec	Stajnia	78	budynek gospodarczy
101.	Brożec	Obora I	78	budynek gospodarczy
102.	Brożec	Obora II	78	budynek gospodarczy

103.	Brozec	Spichlerz, ob. magazyn	78	budynek gospodarczy
104.	Chociwel	Historyczny układ ruralistyczny wsi		obszar
105.	Chociwel	Zespół sołectwa:		zespół
106.	Chociwel	Oficyna mieszkalna I	14	budynek mieszkalny
107.	Chociwel	Oficyna mieszkalna II		budynek mieszkalny
108.	Chociwel	Kuźnia, ob. dom mieszkalny i sklep	15	budynek gospodarczy
109.	Chociwel	Budynek gospodarczy I		budynek gospodarczy
110.	Chociwel	Budynek gospodarczy II		budynek gospodarczy
111.	Chociwel	Budynek gospodarczy III		budynek gospodarczy
112.	Chociwel	Obora, ob. spichlerz		budynek gospodarczy
113.	Chociwel	Stajnia		budynek gospodarczy
114.	Chociwel	Zagroda:	17	zespół
115.	Chociwel	Dom mieszkalny	17	budynek mieszkalny
116.	Chociwel	Budynek gospodarczy I	17	budynek gospodarczy
117.	Chociwel	Budynek gospodarczy II	17	budynek gospodarczy
118.	Chociwel	Stodoła	17	budynek gospodarczy
119.	Chociwel	Obora	17	budynek gospodarczy
120.	Chociwel	Zagroda:	21	zespół
121.	Chociwel	Dom mieszkalny	21	budynek mieszkalny
122.	Chociwel	Budynek gospodarczy	21	budynek gospodarczy
123.	Chociwel	Stodoła	21	budynek gospodarczy
124.	Czeszyce	Historyczny układ ruralistyczny wsi		obszar
125.	Czeszyce	Zespół folwarczny:		zespół folwarczny
126.	Czeszyce	Domek stajennego		budynek mieszkalny
127.	Czeszyce	Obora		budynek gospodarczy
128.	Czeszyce	Stodoła		budynek gospodarczy
129.	Czeszyce	Stajnia		budynek gospodarczy
130.	Czeszyce	Park krajobrazowy		park/ogród
131.	Dankowice	Historyczny układ ruralistyczny wsi		obszar
132.	Dankowice	Cmentarz		cmentarz
133.	Dankowice	Ogrodzenie cmentarza		ogrodzenie / brama
134.	Dankowice	Cmentarz wiejski	na pd. od cmentarza kościelnego	cmentarz
135.	Dankowice	Zespół dworski:	15	zespół dworski
136.	Dankowice	Dwór	15 b	dwór
137.	Dankowice	Oficyna mieszkalna I	15	budynek mieszkalny
138.	Dankowice	Oficyna mieszkalna II	15	budynek mieszkalny
139.	Dankowice	Stodoła I	15	budynek gospodarczy
140.	Dankowice	Stodoła II	15	budynek gospodarczy
141.	Dankowice	Stodoła III	15	budynek gospodarczy
142.	Dankowice	Stajnia I	15	budynek gospodarczy
143.	Dankowice	Stajnia II	15	budynek gospodarczy
144.	Dankowice	Obora	15	budynek gospodarczy
145.	Dankowice	Spichlerz	15	budynek gospodarczy
146.	Dankowice	Ogrodzenie z bramą	15	ogrodzenie / brama
147.	Dankowice	Park dworski		park/ogród
148.	Dankowice	Dom mieszkalny	2	budynek mieszkalny
149.	Dankowice	Dom mieszkalny	3	budynek mieszkalny
150.	Dankowice	Dom mieszkalny	14	budynek mieszkalny
151.	Dębniki	Historyczny układ ruralistyczny wsi		obszar
152.	Dębniki	Stodoła	1	budynek gospodarczy
153.	Dębniki	Dom mieszkalny	2	budynek mieszkalny
154.	Dębniki	Dom mieszkalny	3	budynek mieszkalny
155.	Dębniki	Dom mieszkalny	7	budynek mieszkalny
156.	Dębniki	Dom mieszkalny	8	budynek mieszkalny
157.	Dębniki	Dom mieszkalny	10	budynek mieszkalny
158.	Dębniki	Dom mieszkalny	17	budynek mieszkalny
159.	Dębniki	Trafostacja	przy nr 23, dz. 29/7	transformator
160.	Dobrogoszcz	Historyczny układ ruralistyczny wsi		obszar
161.	Dobrogoszcz	Oficyna mieszkalna		budynek mieszkalny
162.	Dobrogoszcz	Dom mieszkalny	2	budynek mieszkalny
163.	Dobrogoszcz	Dom mieszkalny	19	budynek mieszkalny
164.	Dobrogoszcz	Dom mieszkalny	20	budynek mieszkalny
165.	Dobrogoszcz	Dom mieszkalny	21	budynek mieszkalny
166.	Gębczyce	Historyczny układ ruralistyczny wsi		obszar
167.	Gębczyce	Zespół dworski:	5	zespół dworski
168.	Gębczyce	Oficyna mieszkalna	5	budynek mieszkalny
169.	Gębczyce	Spichlerz	5	budynek gospodarczy

170.	Gębczyce	Obora	5	budynek gospodarczy
171.	Gębczyce	Stodoły	5	budynek gospodarczy
172.	Gębczyce	Wozownia	5	budynek gospodarczy
173.	Gębczyce	Stajnia	5	budynek gospodarczy
174.	Gębczyce	Gołębnik i kurnik	5	inny
175.	Gębczyce	Fragment ogrodzenia z bramą		ogrodzenie / brama
176.	Gębczyce	Park dworski		park/ogród
177.	Gębczyce	Dom mieszkalny	20	budynek mieszkalny
178.	Gębczyce	Zagroda:	28	zespół
179.	Gębczyce	Dom mieszkalny przy wapiennikach	28 f	budynek mieszkalny
180.	Gębczyce	Komórki gospodarcze przy domu	28 f	budynek gospodarczy
181.	Gębczyce	Wapiennik I z murem		inny
182.	Gębczyce	Wapiennik II		inny
183.	Gębczyce	Kuźnia	przy drodze na Kazanów	budynek gospodarczy
184.	Gębice	Historyczny układ ruralistyczny wsi		obszar
185.	Gębice	Szkoła		szkoła
186.	Gębice	Dom mieszkalny	5	budynek mieszkalny
187.	Gębice	Dom mieszkalny	7	budynek mieszkalny
188.	Gębice	Obora	7	budynek gospodarczy
189.	Gębice	Stodoła	7	budynek gospodarczy
190.	Gębice	Dom mieszkalny	17	budynek mieszkalny
191.	Gębice	Budynek gospodarczy	17	budynek gospodarczy
192.	Gębice	Dom mieszkalny	18	budynek mieszkalny
193.	Gębice	Dom mieszkalny	25	budynek mieszkalny
194.	Gębice	Dom mieszkalny	29	budynek mieszkalny
195.	Gęsiniec	Historyczny układ ruralistyczny wsi		obszar
196.	Głęboka	Historyczny układ ruralistyczny wsi		obszar
197.	Głęboka	Zespół pałacowy:		zespół pałacowy
198.	Głęboka	Pałac	18	pałac
199.	Głęboka	Oficyna mieszkalna	15	budynek mieszkalny
200.	Głęboka	Dom mieszkalny	17	budynek mieszkalny
201.	Głęboka	Stajnia, ob. budynek gospodarczy		budynek gospodarczy
202.	Głęboka	Obora I		budynek gospodarczy
203.	Głęboka	Obora II		budynek gospodarczy
204.	Głęboka	Stodoła		budynek gospodarczy
205.	Głęboka	Spichlerz		budynek gospodarczy
206.	Głęboka	Wozownia		budynek gospodarczy
207.	Głęboka	Ogrodzenie zespołu		ogrodzenie / brama
208.	Głęboka	Aleja przy ogrodzeniu	wzdłuż drogi	inny
209.	Głęboka	Zespół młyna:		zespół
210.	Głęboka	Młyn z częścią mieszkalną	1	młyn
211.	Głęboka	Dom mieszkalny	2	budynek mieszkalny
212.	Głęboka	Dom mieszkalny	11	budynek mieszkalny
213.	Głęboka	Kuźnia		budynek gospodarczy
214.	Głęboka	Zespół budynków kolejowych:	przy przejeździe kolejowym	zespół
215.	Głęboka	Dom droźnika		inny
216.	Głęboka	Budynek gospodarczy		budynek gospodarczy
217.	Gościęcice	Historyczny układ ruralistyczny wsi		obszar
218.	Gościęcice	Dom mieszkalny	2	budynek mieszkalny
219.	Gościęcice	Dom mieszkalny	4	budynek mieszkalny
220.	Gościęcice	Dom mieszkalny	19	budynek mieszkalny
221.	Gościęcice	Budynek gospodarczy	19	budynek gospodarczy
222.	Gościęcice	Dom mieszkalny	19 a	budynek mieszkalny
223.	Gościęcice	Budynek gospodarczy	19 a	budynek gospodarczy
224.	Gościęcice	Dom mieszkalny	24	budynek mieszkalny
225.	Gościęcice	Budynek gospodarczy	24	budynek gospodarczy
226.	Gościęcice	Dom mieszkalny	25	budynek mieszkalny
227.	Gościęcice	Dom mieszkalny	26	budynek mieszkalny
228.	Gościęcice	Stodoła	26	budynek gospodarczy
229.	Gościęcice	Ogrodzenie	26	ogrodzenie / brama
230.	Gościęcice	Dom mieszkalny	29	budynek mieszkalny
231.	Gościęcice	Dom mieszkalny	30	budynek mieszkalny
232.	Gościęcice	Dom mieszkalny	35	budynek mieszkalny
233.	Gościęcice	Dom mieszkalny	37	budynek mieszkalny
234.	Gościęcice	Dom mieszkalny	76	budynek mieszkalny
235.	Gościęcice	Dom mieszkalny	79	budynek mieszkalny
236.	Gościęcice	Stodoła	79	budynek gospodarczy
237.	Gościęcice	Dom mieszkalno-gospodarczy	83	budynek mieszkalno-gospodarczy

238.	Gościęcice	Dom mieszkalny	84 a	budynek mieszkalny
239.	Gościęcice	Dom mieszkalny	87	budynek mieszkalny
240.	Gościęcice	Dom mieszkalny	88	budynek mieszkalny
241.	Gościęcice	Dom mieszkalny	96	budynek mieszkalny
242.	Gościęcice	Dom mieszkalny	98	budynek mieszkalny
243.	Gościęcice	Dom mieszkalny	101	budynek mieszkalny
244.	Gościęcice	Dom mieszkalny	103	budynek mieszkalny
245.	Gościęcice	Dom mieszkalny	106	budynek mieszkalny
246.	Gościęcice	Dom mieszkalny	107	budynek mieszkalny
247.	Gościęcice	Dom mieszkalny	109	budynek mieszkalny
248.	Gościęcice	Dom mieszkalny	111	budynek mieszkalny
249.	Gościęcice	Dom mieszkalny	112	budynek mieszkalny
250.	Gościęcice	Dom mieszkalny	138	budynek mieszkalny
251.	Gościęcice	Dom mieszkalny	148	budynek mieszkalny
252.	Gościęcice	Dom mieszkalny	150	budynek mieszkalny
253.	Gościęcice	Dom mieszkalny	151	budynek mieszkalny
254.	Gościęcice	Dom mieszkalny	158	budynek mieszkalny
255.	Gościęcice	Szkoła, ob. dom mieszk.	d. Gościęcice Średnie	szkoła
256.	Gościęcice	Kuźnia	d. Gościęcice Średnie	budynek gospodarczy
257.	Górzec	Historyczny układ ruralistyczny wsi		obszar
258.	Górzec	Zespół pałacowy:		zespół pałacowy
259.	Górzec	Pałac, ob. Dom Dziecka	21	pałac
260.	Górzec	Ogrodzenie zespołu		ogrodzenie / brama
261.	Górzec	Park		park/ogród
262.	Górzec	Zespół dworski (sołectwo):	6	zespół dworski
263.	Górzec	Dwór sołtysa, ob. dom mieszkalny	6	dwór
264.	Górzec	Stajnia	6	budynek gospodarczy
265.	Górzec	Stodoła	6	budynek gospodarczy
266.	Górzec	Obora	6	budynek gospodarczy
267.	Górzec	Spichlerz	6	budynek gospodarczy
268.	Górzec	Ogrodzenie	6	ogrodzenie / brama
269.	Górzec	Dom mieszkalny	4	budynek mieszkalny
270.	Górzec	Zagroda:	10	zespół
271.	Górzec	Dom mieszkalny	10	budynek mieszkalny
272.	Górzec	Stajnia	10	budynek gospodarczy
273.	Górzec	Obora	10	budynek gospodarczy
274.	Górzec	Stodoła	10	budynek gospodarczy
275.	Górzec	Budynek gospodarczy	10	budynek gospodarczy
276.	Górzec	Ogrodzenie z bramą	10	ogrodzenie / brama
277.	Górzec	Zespół młyński, ob. fabryka pasz:		zespół
278.	Górzec	Spichlerz, d. młyn	10	młyn
279.	Górzec	Spichlerz		budynek gospodarczy
280.	Górzec	Magazyn		magazyn
281.	Górzec	Budynek bramny	14	inny
282.	Górzec	Zespół szkolny:	20	zespół
283.	Górzec	Szkoła	20	szkoła
284.	Górzec	Budynek gospodarczy	20	budynek gospodarczy
285.	Górzec	Ogrodzenie	20	ogrodzenie / brama
286.	Górzec	Dom mieszkalny	22	budynek mieszkalny
287.	Górzec	Budynek gospodarczy	22	budynek gospodarczy
288.	Górzec	Zagroda:	24/25	zespół
289.	Górzec	Dom mieszkalny	24/25	budynek mieszkalny
290.	Górzec	Obora	24/25	budynek gospodarczy
291.	Górzec	Stajnia	24/25	budynek gospodarczy
292.	Górzec	Budynek gospodarczy	24/25	budynek gospodarczy
293.	Górzec	Stodoła	24/25	budynek gospodarczy
294.	Górzec	Zagroda:	26/27	zespół
295.	Górzec	Dom mieszkalny	26	budynek mieszkalny
296.	Górzec	Stodoła	26	budynek gospodarczy
297.	Górzec	Dom mieszkalny	27	budynek mieszkalny
298.	Górzec	Stajnia	27	budynek gospodarczy
299.	Górzec	Ogrodzenie z balustradą	26/27	ogrodzenie / brama
300.	Górzec	Dom mieszkalny	31	budynek mieszkalny
301.	Kaczów	Historyczny układ zabudowy przysiółka		obszar
302.	Kaczów	Dom mieszkalny	185	budynek mieszkalny
303.	Kaczów	Dom mieszkalny	186	budynek mieszkalny
304.	Kaczów	Dom mieszkalny	189	budynek mieszkalny
305.	Kaczów	Dom mieszkalny	197	budynek mieszkalny

306.	Kaczów	Dom mieszkalny	203	budynek mieszkalny
307.	Kaczów	Dom mieszkalny	205	budynek mieszkalny
308.	Kaczów	Dom mieszkalny	206	budynek mieszkalny
309.	Karszów	Historyczny układ ruralistyczny wsi		obszar
310.	Karszów	Zespół kościelny:		zespół kościelny
311.	Karszów	Cmentarz		cmentarz
312.	Karszów	Kaplica grobowa	cmentarz	kaplica
313.	Karszów	Ogrodzenie cmentarza z bramą		ogrodzenie / brama
314.	Karszów	Zespół dworski:		zespół dworski
315.	Karszów	Dwór	42	dwór
316.	Karszów	Dom mieszkalny	40	budynek mieszkalny
317.	Karszów	Dom mieszkalny	39	budynek mieszkalny
318.	Karszów	Budynek gospodarczy I		budynek gospodarczy
319.	Karszów	Budynek gospodarczy II		budynek gospodarczy
320.	Karszów	Brama wjazdowa		inny
321.	Karszów	Zbiórca Szkoła Gminna		szkoła
322.	Karszówek	Historyczny układ ruralistyczny wsi		obszar
323.	Karszówek	Zespół pałacowy:	36	zespół pałacowy
324.	Karszówek	Oficyna pałacowa, ob. dom mieszkalny	36	budynek mieszkalny
325.	Karszówek	Oficyna		budynek mieszkalny
326.	Karszówek	Oficyna mieszkalna z wozownią		budynek mieszkalny
327.	Karszówek	Stajnia I		budynek gospodarczy
328.	Karszówek	Stajnia II, ob. obora		budynek gospodarczy
329.	Karszówek	Stajnia z wozownią		budynek gospodarczy
330.	Karszówek	Obora		budynek gospodarczy
331.	Karszówek	Stodoła		budynek gospodarczy
332.	Karszówek	Kuźnia		budynek gospodarczy
333.	Karszówek	Brama wjazdowa		inny
334.	Karszówek	Park pałacowy		park/ogród
335.	Karszówek	Zespół budynków gospodarczych:	19	zespół
336.	Karszówek	Budynek gospodarczy	19	budynek gospodarczy
337.	Karszówek	Stodoła	19	budynek gospodarczy
338.	Karszówek	Młyn wodny, ob. elektryczny	39	młyn
339.	Kazanów	Historyczny układ ruralistyczny wsi		obszar
340.	Kazanów	Zespół folwarczny:		zespół folwarczny
341.	Kazanów	Dom mieszkalny	48 a	budynek mieszkalny
342.	Kazanów	Oficyna mieszkalna	49	budynek mieszkalny
343.	Kazanów	Oficyna mieszkalna	50	budynek mieszkalny
344.	Kazanów	Oficyna mieszkalna	50 a-b	budynek mieszkalny
345.	Kazanów	Oficyna mieszkalna	50 e	budynek mieszkalny
346.	Kazanów	Oficyna mieszkalna	50 f	budynek mieszkalny
347.	Kazanów	Oficyna mieszkalna	50 g	budynek mieszkalny
348.	Kazanów	Stajnia	50	budynek gospodarczy
349.	Kazanów	Obora	49	budynek gospodarczy
350.	Kazanów	Spichlerz		budynek gospodarczy
351.	Kazanów	Zespół młyna:	5	zespół
352.	Kazanów	Młyn, ob. dom mieszkalny	5	młyn
353.	Kazanów	Stajnia	5	budynek gospodarczy
354.	Kazanów	Obora	5	budynek gospodarczy
355.	Kazanów	Brama wjazdowa	5	inny
356.	Kazanów	Dom mieszkalny	16	budynek mieszkalny
357.	Kazanów	Dom mieszkalny	17	budynek mieszkalny
358.	Kazanów	Dom mieszkalny	18	budynek mieszkalny
359.	Kazanów	Willa	21	budynek mieszkalny
360.	Kazanów	Transformator		transformator
361.	Krzepice	Historyczny układ ruralistyczny wsi		obszar
362.	Krzepice	Zespół pałacowy:		zespół pałacowy
363.	Krzepice	Oficyna mieszkalna I		budynek mieszkalny
364.	Krzepice	Oficyna mieszkalna II		budynek mieszkalny
365.	Krzepice	Spichlerz		budynek gospodarczy
366.	Krzepice	Obora I		budynek gospodarczy
367.	Krzepice	Obora II		budynek gospodarczy
368.	Krzepice	Stajnia, budynek gospodarczy		budynek gospodarczy
369.	Krzepice	Stodoła		budynek gospodarczy
370.	Krzepice	Ogrodzenie z bramą		ogrodzenie / brama
371.	Krzepice	Dom mieszkalny, d. szkoła	7	budynek mieszkalny
372.	Krzepice	Dom mieszkalny	11	budynek mieszkalny
373.	Krzepice	Młyn wodny, ob. dom mieszkalno-	12	młyn

		gospodarczy		
374.	Kuopatnik	Historyczny układ ruralistyczny wsi		obszar
375.	Kuopatnik	Kościół par. Narodzenia NMP		kościół
376.	Kuopatnik	Kapliczka	206	kaplica
377.	Kuopatnik	Szkoła		szkoła
378.	Kuopatnik	Biblioteka Publiczna		publiczny
379.	Kuopatnik	Dom mieszkalny	2	budynek mieszkalny
380.	Kuopatnik	Dom mieszkalny	5	budynek mieszkalny
381.	Kuopatnik	Obora	5	budynek gospodarczy
382.	Kuopatnik	Stodoła	5	budynek gospodarczy
383.	Kuopatnik	Dom mieszkalny	6	budynek mieszkalny
384.	Kuopatnik	Dom mieszkalny	10	budynek mieszkalny
385.	Kuopatnik	Dom mieszkalny	18	budynek mieszkalny
386.	Kuopatnik	Dom mieszkalny	34	budynek mieszkalny
387.	Kuopatnik	Dom mieszkalny	40	budynek mieszkalny
388.	Kuopatnik	Dom mieszkalny	42	budynek mieszkalny
389.	Kuopatnik	Dom mieszkalny	43	budynek mieszkalny
390.	Kuopatnik	Dom mieszkalny	60	budynek mieszkalny
391.	Kuopatnik	Dom mieszkalny	66	budynek mieszkalny
392.	Kuopatnik	Dom mieszkalno-gospodarczy	69	budynek mieszkalno-gospodarczy
393.	Kuopatnik	Dom mieszkalny	75	budynek mieszkalny
394.	Kuopatnik	Dom mieszkalny	76	budynek mieszkalny
395.	Kuopatnik	Dom mieszkalny	77	budynek mieszkalny
396.	Kuopatnik	Dom mieszkalny	78	budynek mieszkalny
397.	Kuopatnik	Dom mieszkalny	105	budynek mieszkalny
398.	Kuopatnik	Dom mieszkalny	112	budynek mieszkalny
399.	Kuopatnik	Dom mieszkalny	115	budynek mieszkalny
400.	Kuopatnik	Dom mieszkalny	122	budynek mieszkalny
401.	Kuopatnik	Dom mieszkalny	123	budynek mieszkalny
402.	Kuopatnik	Dom mieszkalno-gospodarczy	124	budynek mieszkalno-gospodarczy
403.	Kuopatnik	Dom mieszkalny	Spacerowa 4 d. 126	budynek mieszkalny
404.	Ludów Polski	Historyczny układ ruralistyczny wsi		obszar
405.	Ludów Polski	Zespół pałacowy:		zespół pałacowy
406.	Ludów Polski	Pałac	16 a	pałac
407.	Ludów Polski	Zespół dworski:	17	zespół dworski
408.	Ludów Polski	Dwór	17	dwór
409.	Ludów Polski	Oficyna mieszkalna	17	budynek mieszkalny
410.	Ludów Polski	Obora I	17	budynek gospodarczy
411.	Ludów Polski	Spichlerz	17	budynek gospodarczy
412.	Ludów Polski	Stodoła	17	budynek gospodarczy
413.	Ludów Polski	Dom mieszkalny	7 a-b	budynek mieszkalny
414.	Mikoszów	Historyczny układ ruralistyczny wsi		obszar
415.	Mikoszów	Zespół folwarczny:		zespół folwarczny
416.	Mikoszów	Oficyna	10	budynek mieszkalny
417.	Mikoszów	Oficyna mieszkalno-gospodarcza	11	budynek mieszkalno-gospodarczy
418.	Mikoszów	Oficyna, ob. dom mieszkalny	11	budynek mieszkalny
419.	Mikoszów	Stodoła		budynek gospodarczy
420.	Mikoszów	Dom mieszkalny	3	budynek mieszkalny
421.	Mikoszów	Dom mieszkalny	12	budynek mieszkalny
422.	Mikoszów	Szkoła	27	szkoła
423.	Mikoszów	Dom mieszkalny	33 a	budynek mieszkalny
424.	Mikoszów	Stodoła	33 a	budynek gospodarczy
425.	Mikoszów	Zespół gorzelni:		zespół
426.	Mikoszów	Obora, ob. magazyn		budynek gospodarczy
427.	Mikoszów	Spichlerz		budynek gospodarczy
428.	Muchowiec	Historyczny układ ruralistyczny wsi		obszar
429.	Muchowiec	Dom mieszkalny	13	budynek mieszkalny
430.	Muchowiec	Dom mieszkalny	16	budynek mieszkalny
431.	Muchowiec	Dom mieszkalny	19	budynek mieszkalny
432.	Muchowiec	Dom mieszkalny	21	budynek mieszkalny
433.	Muchowiec	Dom mieszkalny	22	budynek mieszkalny
434.	Muchowiec	Dom mieszkalny	26	budynek mieszkalny
435.	Muchowiec	Stodoła	26	budynek gospodarczy
436.	Myszkowice	Historyczny układ zabudowy przysiółka		obszar
437.	Myszkowice	Dom mieszkalny	1	budynek mieszkalny
438.	Myszkowice	Dom mieszkalny	2	budynek mieszkalny
439.	Myszkowice	Dom mieszkalny	3	budynek mieszkalny
440.	Nieszkowice	Historyczny układ ruralistyczny wsi		obszar

441.	Nieszkowice	Zespół kościelny:		zespół kościelny
442.	Nieszkowice	Cmentarz		cmentarz
443.	Nieszkowice	Mur cmentarny		ogrodzenie / brama
444.	Nieszkowice	Zespół zamkowy:	47	zespół zamkowy
445.	Nieszkowice	Oficina mieszkalna	47	budynek mieszkalny
446.	Nieszkowice	Oficina mieszkalno-gospodarcza	47 a	budynek mieszkalno-gospodarczy
447.	Nieszkowice	Oficina mieszkalna	47 b	budynek mieszkalny
448.	Nieszkowice	Stajnia z wozownią	47	budynek gospodarczy
449.	Nieszkowice	Stodoła	47 a	budynek gospodarczy
450.	Nieszkowice	Stodoła II	47	budynek gospodarczy
451.	Nieszkowice	Stajnia	47	budynek gospodarczy
452.	Nieszkowice	Obora	47	budynek gospodarczy
453.	Nieszkowice	Most na fosie		most
454.	Nieszkowice	Ogrodzenie wokół fosy		ogrodzenie / brama
455.	Nieszkowice	Ogrody gospodarcze		park/ogród
456.	Nieszkowice	Dom mieszkalny	8	budynek mieszkalny
457.	Nieszkowice	Dom mieszkalny	12	budynek mieszkalny
458.	Nieszkowice	Dom mieszkalny	14	budynek mieszkalny
459.	Nieszkowice	Dom mieszkalny	15	budynek mieszkalny
460.	Nieszkowice	Dom mieszkalny	18	budynek mieszkalny
461.	Nieszkowice	Dom mieszkalny	19	budynek mieszkalny
462.	Nieszkowice	Dom Ludowy, ob. mieszkalny	24	publiczny
463.	Nieszkowice	Dom mieszkalny	27	budynek mieszkalny
464.	Nieszkowice	Dom mieszkalny	34	budynek mieszkalny
465.	Nieszkowice	Dom mieszkalny	35	budynek mieszkalny
466.	Nieszkowice	Dom mieszkalny	46	budynek mieszkalny
467.	Nowolesie	Historyczny układ ruralistyczny wsi		obszar
468.	Nowolesie	Zespół kościelny:		zespół kościelny
469.	Nowolesie	Kaplica - kostnica	cmentarz	kaplica
470.	Nowolesie	Cmentarz		cmentarz
471.	Nowolesie	Mur cmentarny z bramą		ogrodzenie / brama
472.	Nowolesie	Zespół folwarczny:	39	zespół folwarczny
473.	Nowolesie	Dom mieszkalny	39	budynek mieszkalny
474.	Nowolesie	Oficina mieszkalna	39	budynek mieszkalny
475.	Nowolesie	Spichlerz	39	budynek gospodarczy
476.	Nowolesie	Stajnia I, ob. obora	39	budynek gospodarczy
477.	Nowolesie	Stajnia II, ob. obora	39	budynek gospodarczy
478.	Nowolesie	Stodoła I	39	budynek gospodarczy
479.	Nowolesie	Stodoła II	39	budynek gospodarczy
480.	Nowolesie	Budynek gospodarczy	39	budynek gospodarczy
481.	Nowolesie	Dom mieszkalny	3	budynek mieszkalny
482.	Nowolesie	Dom mieszkalny	6	budynek mieszkalny
483.	Nowolesie	Dom mieszkalny	8	budynek mieszkalny
484.	Nowolesie	Dom mieszkalny	9	budynek mieszkalny
485.	Nowolesie	Dom mieszkalny	17	budynek mieszkalny
486.	Nowolesie	Dom mieszkalny	21	budynek mieszkalny
487.	Nowolesie	Dom mieszkalny	24	budynek mieszkalny
488.	Nowolesie	Dom mieszkalny	24 a	budynek mieszkalny
489.	Nowolesie	Dom mieszkalny	26	budynek mieszkalny
490.	Nowolesie	Dom mieszkalny	30	budynek mieszkalny
491.	Nowolesie	Dom mieszkalny	31	budynek mieszkalny
492.	Nowolesie	Budynek gospodarczy	31	budynek gospodarczy
493.	Nowolesie	Dom mieszkalny	33	budynek mieszkalny
494.	Nowolesie	Dom mieszkalny	34	budynek mieszkalny
495.	Nowolesie	Obora	34	budynek gospodarczy
496.	Nowolesie	Stodoła	34	budynek gospodarczy
497.	Nowolesie	Kuźnia, ob. remiza		budynek gospodarczy
498.	Pęcz	Historyczny układ ruralistyczny wsi		obszar
499.	Pęcz	Cmentarz wiejski	na pd. od gł. drogi we wsi	cmentarz
500.	Pęcz	Szkoła		szkoła
501.	Pęcz	Dom mieszkalny	42	budynek mieszkalny
502.	Pęcz	Stodoła	42	budynek gospodarczy
503.	Pęcz	Dom mieszkalny	46	budynek mieszkalny
504.	Piotrowice	Historyczny układ ruralistyczny wsi		obszar
505.	Piotrowice	Zespół pałacowy:		zespół pałacowy
506.	Piotrowice	Pałac		pałac
507.	Piotrowice	Oficina mieszkalna	9	budynek mieszkalny
508.	Piotrowice	Zagroda:	7	zespół

509.	Piotrowice	Dom mieszkalny	7	budynek mieszkalny
510.	Piotrowice	Obora I	7	budynek gospodarczy
511.	Piotrowice	Obora II	7	budynek gospodarczy
512.	Piotrowice	Stodoła	7	budynek gospodarczy
513.	Piotrowice	Budynek gospodarczy	7	budynek gospodarczy
514.	Piotrowice	Zagroda:		zespół
515.	Piotrowice	Dom mieszkalny	8	budynek mieszkalny
516.	Piotrowice	Obora I	8	budynek gospodarczy
517.	Piotrowice	Obora II	8	budynek gospodarczy
518.	Piotrowice	Stajnia	8	budynek gospodarczy
519.	Piotrowice	Dom mieszkalny	19	budynek mieszkalny
520.	Piotrowice	Obora	19	budynek gospodarczy
521.	Piotrowice	Stajnia	19	budynek gospodarczy
522.	Pławna	Historyczny układ ruralistyczny wsi		obszar
523.	Pławna	Cmentarz wiejski	na pd. od wsi	cmentarz
524.	Pławna	Grobowiec		grobowiec
525.	Pławna	Zespół pałacowy:	31	zespół pałacowy
526.	Pławna	Dom zarządcy		rządcówka
527.	Pławna	Oficina mieszkalna	31	budynek mieszkalny
528.	Pławna	Budynki mieszkalno-gospodarcze	31	budynek mieszkalno-gospodarczy
529.	Pławna	Obory I-II-III	31	budynek gospodarczy
530.	Pławna	Spichlerz	31	budynek gospodarczy
531.	Pławna	Suszarnia owoców I, ob. magazyn	31	przemysłowy
532.	Pławna	Suszarnia owoców II, ob. magazyn	31	przemysłowy
533.	Pławna	Transformator wieżowy	pd. skrzydło folwarku	transformator
534.	Pławna	Ogrodzenie z bramą		ogrodzenie / brama
535.	Pławna	Park dworski		park/ogród
536.	Pławna	Zespół mieszkalno-gospodarczy	ul. Kasztanowa / Klonowa 2	zespół
537.	Pławna	Dom mieszkalny	ul. Kasztanowa / Kwiatowa	budynek mieszkalny
538.	Pławna	Dom mieszkalny	ul. Kasztanowa / Parkowa 2	budynek mieszkalny
539.	Pławna	Dom mieszkalny	ul. Kasztanowa / Parkowa 4	budynek mieszkalny
540.	Pławna	Szkoła, ob. dom mieszkalny	ul. Klonowa 8-10	szkoła
541.	Pławna	Budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Kwiatowa / Klonowa 2	budynek mieszkalno-gospodarczy
542.	Pławna	Budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Kwiatowa 4	budynek mieszkalno-gospodarczy
543.	Pławna	Budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Kwiatowa 10	budynek mieszkalno-gospodarczy
544.	Skoroszwice	Historyczny układ ruralistyczny wsi		obszar
545.	Skoroszwice	Zespół pałacowy:		zespół pałacowy
546.	Skoroszwice	Pałac, ob. szkoła z internatem		pałac
547.	Skoroszwice	Ogrodzenie		ogrodzenie / brama
548.	Skoroszwice	Park pałacowy		park/ogród
549.	Skoroszwice	Dom mieszkalny	2	budynek mieszkalny
550.	Skoroszwice	Dom mieszkalny	14	budynek mieszkalny
551.	Skoroszwice	Dom mieszkalny	17	budynek mieszkalny
552.	Skoroszwice	Transformator		transformator
553.	Strzegów	Historyczny układ ruralistyczny wsi		obszar
554.	Strzegów	Dom mieszkalny	4	budynek mieszkalny
555.	Strzegów	Zespół młyna:	5	zespół
556.	Strzegów	Młyn z częścią mieszk.	5	młyn
557.	Strzegów	Obora	5	budynek gospodarczy
558.	Strzegów	Dom mieszkalny	6	budynek mieszkalny
559.	Strzegów	Dom mieszkalny	10	budynek mieszkalny
560.	Strzegów	Dom mieszkalny	16	budynek mieszkalny
561.	Strzegów	Stajnia	16	budynek gospodarczy
562.	Strzegów	Obora	16	budynek gospodarczy
563.	Strzegów	Transformator	obok nr 16	transformator
564.	Strzegów	Dom mieszkalny	19	budynek mieszkalny
565.	Strzegów	Dom mieszkalny	38	budynek mieszkalny
566.	Strzegów	Dom mieszkalny	42	budynek mieszkalny
567.	Strzegów	Dom mieszkalny	46	budynek mieszkalny
568.	Strzegów	Stodoła	46	budynek gospodarczy
569.	Strzegów	Dom mieszkalny	49	budynek mieszkalny
570.	Strzegów	Obora	49	budynek gospodarczy
571.	Strzegów	Stodoła	49	budynek gospodarczy
572.	Strzegów	Dom mieszkalny	51	budynek mieszkalny
573.	Strzegów	Dom mieszkalny	52	budynek mieszkalny
574.	Strzegów	Dom mieszkalny	55	budynek mieszkalny
575.	Strzegów	Stodoła	55	budynek gospodarczy
576.	Strzegów	Remiza OSP	60	inny

577.	Strzelin	Historyczny układ urbanistyczny miasta z przedmieściami		obszar
578.	Strzelin	Fragmenty pierścienia murów	ul. Pocztowa, Staszica, Brzegowa	mury miejskie
579.	Strzelin	Baszta Prochowa		mury miejskie
580.	Strzelin	Zespół klasztorny:	ul. św. Floriana 2	zespół klasztorny
581.	Strzelin	Dzwonnica	ul. św. Floriana 2	dzwonnica
582.	Strzelin	Mur kościoła z bramą	ul. św. Floriana 2	ogrodzenie / brama
583.	Strzelin	Mur klasztorny	ul. św. Floriana 2	ogrodzenie / brama
584.	Strzelin	Zespół kościelny:		zespół kościelny
585.	Strzelin	Mur kościoła z bramą	ul. Staromiejska	ogrodzenie / brama
586.	Strzelin	Cmentarz husycki	ul. Staromiejska	cmentarz
587.	Strzelin	Zespół cmentarny:	ul. Oławska	zespół
588.	Strzelin	Cmentarz żydowski, ob. kat.	ul. Oławska	cmentarz
589.	Strzelin	Kaplica cmentarna		kaplica
590.	Strzelin	Mur cmentarny z bramą		ogrodzenie / brama
591.	Strzelin	Park miejski, d.cmentarz	ul. Staszica	park/ogród
592.	Strzelin	Cmentarz starołuterański	ul. Wojska Polskiego	cmentarz
593.	Strzelin	Cmentarz ewangelicki	ul. Wojska Polskiego	cmentarz
594.	Strzelin	Cmentarz adwentystów dnia siódmego	ul. Wojska Polskiego	cmentarz
595.	Strzelin	Cmentarz katolicki	ul. Wrocławska 11	cmentarz
596.	Strzelin	Kaplica	ul. Wrocławska 11	kaplica
597.	Strzelin	D. cmentarz kat., ob. baza PKS	ul. Wrocławska 27	cmentarz
598.	Strzelin	D. „Gasthaus”, ob. hotel „Maria”	Wzgórze Parkowe 1	publiczny
599.	Strzelin	Ekspedycja kolejowa		inny
600.	Strzelin	Waga kolejowa	ul. Ząbkowicka	przemysłowy
601.	Strzelin	Budynek gospodarczy (magazyn podziemny)	dz. 12/6	magazyn
602.	Strzelin	Budynek warsztatu ZSS	dz. 12/9	budynek gospodarczy
603.	Strzelin	Kamienica	ul. Bolka I Świdnickiego 2	budynek mieszkalny
604.	Strzelin	Kamienica	ul. Bolka I Świdnickiego 3	budynek mieszkalny
605.	Strzelin	Willa	ul. Bolka I Świdnickiego 4	budynek mieszkalny
606.	Strzelin	Kamienica	ul. Bolka I Świdnickiego 5	budynek mieszkalny
607.	Strzelin	Willa, ob. Prokuratura Rejonowa	ul. Bolka I Świdnickiego 6	budynek mieszkalny
608.	Strzelin	Budynek Sądu Rejonowego	ul. Bolka I Świdnickiego 7	publiczny
609.	Strzelin	Kamienica	ul. Bolka I Świdnickiego 9	budynek mieszkalny
610.	Strzelin	Kamienica	ul. Bolka I Świdnickiego 11	budynek mieszkalny
611.	Strzelin	Dom Wycieczkowy PTTK „Polonia”	ul. Bolka I Świdnickiego 14	publiczny
612.	Strzelin	Kamienica	ul. Bolka I Świdnickiego 14a	budynek mieszkalny
613.	Strzelin	Kamienica	ul. Bolka I Świdnickiego 16-18-20	budynek mieszkalny
614.	Strzelin	Kamienica	ul. Bolka I Świdnickiego 17	budynek mieszkalny
615.	Strzelin	Kamienica	ul. Bolka I Świdnickiego 27	budynek mieszkalny
616.	Strzelin	Zespół mleczarni:	ul. Borowska 55	zespół
617.	Strzelin	Budynek biurowy	ul. Borowska 55	budynek biurowy
618.	Strzelin	Budynek produkcyjny	ul. Borowska 55	przemysłowy
619.	Strzelin	Transformator	ul. Borowska 55	transformator
620.	Strzelin	Ogrodzenie z bramami	ul. Borowska 55	ogrodzenie / brama
621.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Brzegowa 6	budynek mieszkalny
622.	Strzelin	Browar:	ul. Brzegowa 7	przemysłowy
623.	Strzelin	Budynek produkcyjny I	ul. Brzegowa 7	przemysłowy
624.	Strzelin	Budynek produkcyjny II	ul. Brzegowa 7	przemysłowy
625.	Strzelin	Budynek produkcyjny III	ul. Brzegowa 7	przemysłowy
626.	Strzelin	Kotłownia	ul. Brzegowa 7	przemysłowy
627.	Strzelin	Brama wjazdowa	ul. Brzegowa 7	inny
628.	Strzelin	Mur graniczny	ul. Brzegowa 7	ogrodzenie / brama
629.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Brzegowa 14	budynek mieszkalny
630.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Brzegowa 16	budynek mieszkalny
631.	Strzelin	Dom mieszkalno-gospodarczy	ul. Brzegowa 17a	budynek mieszkalno-gospodarczy
632.	Strzelin	Zabudowa gospodarcza	ul. Brzegowa 18	budynek gospodarczy
633.	Strzelin	Budynek gospodarczy I	ul. Brzegowa 18	budynek gospodarczy
634.	Strzelin	Budynek gospodarczy II	ul. Brzegowa 18	budynek gospodarczy
635.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Brzegowa 22	budynek mieszkalny
636.	Strzelin	Budynek gospodarczy	ul. Brzegowa 22	budynek gospodarczy
637.	Strzelin	Budynek gospodarczy	ul. Brzegowa 26	budynek gospodarczy
638.	Strzelin	Dom mieszkalno-gospodarczy	ul. Brzegowa 28	budynek mieszkalno-gospodarczy
639.	Strzelin	Dom mieszkalno-gospodarczy	ul. Brzegowa 29	budynek mieszkalno-gospodarczy
640.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Brzegowa 31	budynek mieszkalny
641.	Strzelin	Stodoła	ul. Brzegowa 31	budynek gospodarczy

642.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Brzegowa 32	budynek mieszkalny
643.	Strzelin	Zagroda:	ul. Brzegowa 34	zespół
644.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Brzegowa 34	budynek mieszkalny
645.	Strzelin	Budynek gospodarczy I	ul. Brzegowa 34	budynek gospodarczy
646.	Strzelin	Budynek gospodarczy II	ul. Brzegowa 34	budynek gospodarczy
647.	Strzelin	Budynek gospodarczy III	ul. Brzegowa 34	budynek gospodarczy
648.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Brzegowa 36	budynek mieszkalny
649.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Brzegowa 37	budynek mieszkalny
650.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Brzegowa 38	budynek mieszkalny
651.	Strzelin	Budynek gospodarczy	ul. Brzegowa 38	budynek gospodarczy
652.	Strzelin	Dom mieszkalno-gospodarczy	ul. Brzegowa 40	budynek mieszkalno-gospodarczy
653.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Brzegowa 44	budynek mieszkalny
654.	Strzelin	Budynek gospodarczy I	ul. Brzegowa 44	budynek gospodarczy
655.	Strzelin	Budynek gospodarczy II	ul. Brzegowa 44	budynek gospodarczy
656.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Brzegowa 48	budynek mieszkalny
657.	Strzelin	Budynek gospodarczy	ul. Brzegowa 48	budynek gospodarczy
658.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Brzegowa 49	budynek mieszkalny
659.	Strzelin	Brama wjazdowa	ul. Brzegowa 49	inny
660.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Brzegowa 50	budynek mieszkalny
661.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Brzegowa 51	budynek mieszkalny
662.	Strzelin	Budynek gospodarczy	ul. Brzegowa 51	budynek gospodarczy
663.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Brzegowa 51a	budynek mieszkalny
664.	Strzelin	Budynek gospodarczy	ul. Brzegowa 51a	budynek gospodarczy
665.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Brzegowa 52	budynek mieszkalny
666.	Strzelin	Stodoła	ul. Brzegowa 52	budynek gospodarczy
667.	Strzelin	Brama wjazdowa	ul. Brzegowa 52	inny
668.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Brzegowa 53	budynek mieszkalny
669.	Strzelin	Stodoła	ul. Brzegowa 53	budynek gospodarczy
670.	Strzelin	Dom mieszkalno-gospodarczy	ul. Brzegowa 54	budynek mieszkalno-gospodarczy
671.	Strzelin	Budynek gospodarczy	ul. Brzegowa 54	budynek gospodarczy
672.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Brzegowa 55	budynek mieszkalny
673.	Strzelin	Zabudowa gospodarcza	ul. Brzegowa 55	budynek gospodarczy
674.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Brzegowa 56	budynek mieszkalny
675.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Brzegowa 56	budynek mieszkalny
676.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Brzegowa 60	budynek mieszkalny
677.	Strzelin	Dom mieszkalno-gospodarczy	ul. Brzegowa 61	budynek mieszkalno-gospodarczy
678.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Brzegowa 62	budynek mieszkalny
679.	Strzelin	Dom mieszkalny, ob. Lecznica Zwierząt	ul. Brzegowa 63	budynek mieszkalny
680.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Brzegowa 64	budynek mieszkalny
681.	Strzelin	Zakłady Przetwórstwa Mięsnego (zespół rzeźni):	ul. Brzegowa 68	zespół
682.	Strzelin	Budynek administracji	ul. Brzegowa 68	budynek biurowy
683.	Strzelin	Budynek produkcyjny	ul. Brzegowa 68	przemysłowy
684.	Strzelin	Magazyn	ul. Brzegowa 68	magazyn
685.	Strzelin	Hala uboju	ul. Brzegowa 68	przemysłowy
686.	Strzelin	Zakład Produkcji Wody:	ul. Brzegowa 69	zespół
687.	Strzelin	Przepompownia Wody Pitnej	ul. Brzegowa 69	przemysłowy
688.	Strzelin	Stacja Uzdatniania Wody	ul. Brzegowa 69	przemysłowy
689.	Strzelin	Przepompownia Ścieków	ul. Brzegowa 70/71	przemysłowy
690.	Strzelin	Budynek przepompowni	ul. Brzegowa 70/71	przemysłowy
691.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Brzegowa 70	budynek mieszkalny
692.	Strzelin	Młyn, <i>Wierzbowy Młyn</i> (ruina)	ul. Brzegowa - przedłużenie	młyn
693.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Dubois 1/3	budynek mieszkalny
694.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Dubois 2/4	budynek mieszkalny
695.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Dzierżoniowska 1	budynek mieszkalny
696.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Dzierżoniowska 2	budynek mieszkalny
697.	Strzelin	Zabudowa rejonu energetycznego	ul. Dzierżoniowska 51	przemysłowy
698.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Dworcowa 25	budynek mieszkalny
699.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. św. Floriana 6	budynek mieszkalny
700.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. św. Floriana 10	budynek mieszkalny
701.	Strzelin	Zespół zabudowy d. cegielni	ul. Gliniana	przemysłowy
702.	Strzelin	Willa wielorodzinna	ul. św. Jana 26	budynek mieszkalny
703.	Strzelin	Willa wielorodzinna	ul. św. Jana 28	budynek mieszkalny
704.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Jana Pawła II 20	budynek mieszkalny
705.	Strzelin	Dom mieszkalny, ob. Internat LO	ul. Jana Pawła II 22	budynek mieszkalny
706.	Strzelin	Budynek LO, d. Gimnazjum Królewskie	ul. Jana Pawła II 23	szkoła
707.	Strzelin	Szkoła podstawowa, d. bud. garnizonowy (ujeżdźalnia)	ul. Kamienna 1	szkoła

708.	Strzelin	Zespół gazowni:	ul. Kamienna 3	zespół
709.	Strzelin	Budynek główny gazowni	ul. Kamienna 3	przemysłowy
710.	Strzelin	Zbiornik gazu	ul. Kamienna 3	przemysłowy
711.	Strzelin	Willa d. właściciela	ul. Kamienna 3	budynek mieszkalny
712.	Strzelin	Kamienica	ul. Kilińskiego 1	budynek mieszkalny
713.	Strzelin	Kamienica	ul. Kopernika 4	budynek mieszkalny
714.	Strzelin	Kamienica	ul. Kopernika 23	budynek mieszkalny
715.	Strzelin	Kamienica	ul. Kopernika 25	budynek mieszkalny
716.	Strzelin	Kamienica	ul. Kościelna 12	budynek mieszkalny
717.	Strzelin	Kamienica	ul. Kościuszki 2	budynek mieszkalny
718.	Strzelin	Kamienica	ul. Kościuszki 27	budynek mieszkalny
719.	Strzelin	Kamienica	ul. Kościuszki 29	budynek mieszkalny
720.	Strzelin	Kamienica	ul. Kościuszki 31	budynek mieszkalny
721.	Strzelin	Kamienica	ul. Kościuszki 33	budynek mieszkalny
722.	Strzelin	Kamienica	ul. Kościuszki 34	budynek mieszkalny
723.	Strzelin	Kamienica	ul. Kościuszki 36	budynek mieszkalny
724.	Strzelin	Kamienica	ul. Kościuszki 38	budynek mieszkalny
725.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Kościuszki 40	budynek mieszkalny
726.	Strzelin	Kamienica	ul. Kościuszki 42	budynek mieszkalny
727.	Strzelin	Dom mieszkalny, d. stajnie	ul. Kościuszki 43	budynek mieszkalny
728.	Strzelin	Willa	ul. Królowej Jadwigi 1	budynek mieszkalny
729.	Strzelin	Willa	ul. Królowej Jadwigi 2	budynek mieszkalny
730.	Strzelin	Willa	ul. Królowej Jadwigi 3	budynek mieszkalny
731.	Strzelin	Willa	ul. Królowej Jadwigi 4	budynek mieszkalny
732.	Strzelin	Willa	ul. Królowej Jadwigi 5	budynek mieszkalny
733.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Królowej Jadwigi 5/7	budynek mieszkalny
734.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Królowej Jadwigi 6/8	budynek mieszkalny
735.	Strzelin	Pałacyk	ul. Książąt Brzeskich 7	pałac
736.	Strzelin	Budynek administracyjny	ul. gen. Maczka / róg ul. Targowej	budynek biurowy
737.	Strzelin	Spichlerz	ul. gen. Maczka / róg ul. Targowej	spichlerz
738.	Strzelin	Budynek mieszkalny	ul. 1 Maja 1-6	budynek mieszkalny
739.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Matejki 11/13/15	budynek mieszkalny
740.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Matejki 19/21/23	budynek mieszkalny
741.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Matejki 19/21/31	budynek mieszkalny
742.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Matejki 28/30	budynek mieszkalny
743.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Matejki 33/35/37	budynek mieszkalny
744.	Strzelin	Budynek usługowy, d. gospodarczy na terenie zakładu „Hydral”	ul. Mickiewicza 5	budynek gospodarczy
745.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Mickiewicza 12,12a	budynek mieszkalny
746.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Mickiewicza 13	budynek mieszkalny
747.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Mickiewicza 14	budynek mieszkalny
748.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Mickiewicza 16	budynek mieszkalny
749.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Mickiewicza 18	budynek mieszkalny
750.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Mickiewicza 20	budynek mieszkalny
751.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Młynarska (d. Wojska Polskiego 7) 4	budynek mieszkalny
752.	Strzelin	Willa	ul. Młynarska (d. Wojska Polskiego 9)	budynek mieszkalny
753.	Strzelin	Willa	ul. Młynarska (d. Wojska Polskiego 11)	budynek mieszkalny
754.	Strzelin	D. łąźnie	ul. Młynarska (d. Wojska Polskiego 18)	publiczny
755.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Młynarska (d. Wojska Polskiego 20)	budynek mieszkalny
756.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Ogrodowa 1/2	budynek mieszkalny
757.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Ogrodowa 3/4	budynek mieszkalny
758.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Ogrodowa 5/6	budynek mieszkalny
759.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Ogrodowa 7/8	budynek mieszkalny
760.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Ogrodowa 9/10	budynek mieszkalny
761.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Ogrodowa 11	budynek mieszkalny
762.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Ogrodowa 13	budynek mieszkalny
763.	Strzelin	Dom mieszkalno-gospodarczy	ul. Okrzei 1	budynek mieszkalno-gospodarczy
764.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Okrzei 2	budynek mieszkalny
765.	Strzelin	Willa	ul. Okrzei 6	budynek mieszkalny
766.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Okrzei 8	budynek mieszkalny
767.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Okrzei 9	budynek mieszkalny

768.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Oławska 1	budynek mieszkalny
769.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Oławska 2	budynek mieszkalny
770.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Oławska 3	budynek mieszkalny
771.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Oławska 4	budynek mieszkalny
772.	Strzelin	Zespół zabudowy cegielni:	ul. Oławska	zespół
773.	Strzelin	Zespół budynków produkcyjnych	ul. Oławska	przemysłowy
774.	Strzelin	Komin	ul. Oławska	przemysłowy
775.	Strzelin	Trafostacja	ul. Oławska	transformator
776.	Strzelin	Willa	ul. Parkowa 1	budynek mieszkalny
777.	Strzelin	Willa	ul. Parkowa 2	budynek mieszkalny
778.	Strzelin	Willa	ul. Parkowa 3	budynek mieszkalny
779.	Strzelin	Willa	ul. Parkowa 4	budynek mieszkalny
780.	Strzelin	Willa	ul. Parkowa 5	budynek mieszkalny
781.	Strzelin	Willa	ul. Parkowa 6	budynek mieszkalny
782.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Piłsudskiego 1	budynek mieszkalny
783.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Piłsudskiego 3	budynek mieszkalny
784.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Piłsudskiego 5	budynek mieszkalny
785.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Piłsudskiego 6	budynek mieszkalny
786.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Piłsudskiego 7	budynek mieszkalny
787.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Piłsudskiego 9	budynek mieszkalny
788.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Piłsudskiego 11	budynek mieszkalny
789.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Piłsudskiego 16	budynek mieszkalny
790.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Piłsudskiego 18	budynek mieszkalny
791.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Piłsudskiego 19	budynek mieszkalny
792.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Piłsudskiego 20	budynek mieszkalny
793.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Piłsudskiego 22/24	budynek mieszkalny
794.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Piłsudskiego 23/25	budynek mieszkalny
795.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Piłsudskiego 27/29	budynek mieszkalny
796.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Piłsudskiego 31/33	budynek mieszkalny
797.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Piłsudskiego 35	budynek mieszkalny
798.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Piłsudskiego 37/39	budynek mieszkalny
799.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Piłsudskiego 41/43	budynek mieszkalny
800.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Pocztowa 3	budynek mieszkalny
801.	Strzelin	Dom mieszkalny, d. więzienie	ul. Pocztowa 4	budynek mieszkalny
802.	Strzelin	Willa	ul. Pocztowa 5	budynek mieszkalny
803.	Strzelin	Willa	ul. Pocztowa 6	budynek mieszkalny
804.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Pocztowa 13	budynek mieszkalny
805.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Polna 1	budynek mieszkalny
806.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Polna 2	budynek mieszkalny
807.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Polna 3	budynek mieszkalny
808.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Polna 4	budynek mieszkalny
809.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Polna 14	budynek mieszkalny
810.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Powstańców Śląskich 1/2	budynek mieszkalny
811.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Powstańców Śląskich 3/4	budynek mieszkalny
812.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Powstańców Śląskich 5/6	budynek mieszkalny
813.	Strzelin	Budynek gospodarczy	ul. Różana	budynek gospodarczy
814.	Strzelin	Willa	ul. Rybna 10	budynek mieszkalny
815.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Rybna 12	budynek mieszkalny
816.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Rycerska 5	budynek mieszkalny
817.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Rycerska 7	budynek mieszkalny
818.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Rycerska 10	budynek mieszkalny
819.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Rycerska 12	budynek mieszkalny
820.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Sienkiewicza 1/3	budynek mieszkalny
821.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Sienkiewicza 2/4	budynek mieszkalny
822.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Sienkiewicza 9/11	budynek mieszkalny
823.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Sienkiewicza 10/12	budynek mieszkalny
824.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Sienkiewicza 13/15	budynek mieszkalny
825.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Sienkiewicza 14/16	budynek mieszkalny
826.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Sienkiewicza 17/19	budynek mieszkalny
827.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Sienkiewicza 18/20	budynek mieszkalny
828.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Sienkiewicza 21/23	budynek mieszkalny
829.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Sienkiewicza 22/24	budynek mieszkalny
830.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Sienkiewicza 25/27	budynek mieszkalny
831.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Sienkiewicza 26/28	budynek mieszkalny
832.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Sienkiewicza 29/31	budynek mieszkalny
833.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Sienkiewicza 30/32	budynek mieszkalny
834.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Sienkiewicza 33/35	budynek mieszkalny
835.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Sienkiewicza 34/36	budynek mieszkalny

836.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Sienkiewicza 37/39	budynek mieszkalny
837.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Sikorskiego 1	budynek mieszkalny
838.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Sikorskiego 3	budynek mieszkalny
839.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Sikorskiego 4	budynek mieszkalny
840.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Sikorskiego 5	budynek mieszkalny
841.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Sikorskiego 6	budynek mieszkalny
842.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Sikorskiego 7	budynek mieszkalny
843.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Sikorskiego 8	budynek mieszkalny
844.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Sikorskiego 9	budynek mieszkalny
845.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Sikorskiego 10	budynek mieszkalny
846.	Strzelin	Kamienica	ul. Sikorskiego 11	budynek mieszkalny
847.	Strzelin	Kamienica	ul. Sikorskiego 12	budynek mieszkalny
848.	Strzelin	Kamienica	ul. Sikorskiego 13	budynek mieszkalny
849.	Strzelin	Kamienica	ul. Sikorskiego 14	budynek mieszkalny
850.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Słowackiego 3	budynek mieszkalny
851.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Słowackiego 5	budynek mieszkalny
852.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Słowackiego 6/8	budynek mieszkalny
853.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Słowackiego 9/11	budynek mieszkalny
854.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Słowackiego 10/12	budynek mieszkalny
855.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Słowackiego 14/16	budynek mieszkalny
856.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Słowackiego 15	budynek mieszkalny
857.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Słowackiego 18/20	budynek mieszkalny
858.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Słowackiego 22/24	budynek mieszkalny
859.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Słowackiego 26	budynek mieszkalny
860.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Słowackiego 28	budynek mieszkalny
861.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Słowackiego 30	budynek mieszkalny
862.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Staromiejska 6	budynek mieszkalny
863.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Staromiejska 8	budynek mieszkalny
864.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Staromiejska 9	budynek mieszkalny
865.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Staromiejska 9a	budynek mieszkalny
866.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Staromiejska 10	budynek mieszkalny
867.	Strzelin	Dom mieszkalny, d. plebania kościoła luterńskiego	ul. Staromiejska 12	budynek mieszkalny
868.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Staromiejska 14	budynek mieszkalny
869.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Staromiejska 16	budynek mieszkalny
870.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Staromiejska 18	budynek mieszkalny
871.	Strzelin	Willa	ul. Staromiejska 20	budynek mieszkalny
872.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Staromiejska 21	budynek mieszkalny
873.	Strzelin	Schronisko młodzieżowe, ob. klub sportowy „Strzelin”	ul. Staromiejska 24	publiczny
874.	Strzelin	Dom mieszkalno-gospodarczy	ul. Staromiejska 25	budynek mieszkalno-gospodarczy
875.	Strzelin	Budynek gospodarczy	ul. Staromiejska 25	budynek gospodarczy
876.	Strzelin	Stodoła	ul. Staromiejska 25	budynek gospodarczy
877.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Staromiejska 27	budynek mieszkalny
878.	Strzelin	Dom mieszkalno-gospodarczy	ul. Staromiejska 29	budynek mieszkalno-gospodarczy
879.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Staromiejska 31	budynek mieszkalny
880.	Strzelin	Budynek gospodarczy I	ul. Staromiejska 31	budynek gospodarczy
881.	Strzelin	Budynek gospodarczy II	ul. Staromiejska 31	budynek gospodarczy
882.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Staromiejska 32	budynek mieszkalny
883.	Strzelin	Budynek gospodarczy	ul. Staromiejska 32	budynek gospodarczy
884.	Strzelin	Zespół d. plebani ewangelickiej:	ul. Staromiejska 34	zespół
885.	Strzelin	D. plebania, ob. dom mieszkalny	ul. Staromiejska 34	budynek mieszkalny
886.	Strzelin	Budynek gospodarczy I	ul. Staromiejska 34	budynek gospodarczy
887.	Strzelin	Budynek gospodarczy II	ul. Staromiejska 34	budynek gospodarczy
888.	Strzelin	Stodoła	ul. Staromiejska 34	budynek gospodarczy
889.	Strzelin	Brama wjazdowa z ogrodzeniem	ul. Staromiejska 34	inny
890.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Staromiejska 35	budynek mieszkalny
891.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Staromiejska 40	budynek mieszkalny
892.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Staromiejska 42	budynek mieszkalny
893.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Staromiejska 44	budynek mieszkalny
894.	Strzelin	Dom mieszkalno-gospodarczy	ul. Staromiejska 46	budynek mieszkalno-gospodarczy
895.	Strzelin	Dom mieszkalno-gospodarczy	ul. Staromiejska 48	budynek mieszkalno-gospodarczy
896.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Staromiejska 56	budynek mieszkalny
897.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Staromiejska 58	budynek mieszkalny
898.	Strzelin	Dom mieszkalno-gospodarczy	ul. Staromiejska 60	budynek mieszkalno-gospodarczy
899.	Strzelin	Zagroda:	ul. Staromiejska 62, 62a	zespół
900.	Strzelin	Budynek przemysłowy	ul. Staromiejska 64	przemysłowy
901.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Staromiejska 66	budynek mieszkalny

902.	Strzelin	Zespół Szkół Zawodowych	ul. Staszica 5	szkoła
903.	Strzelin	Dom mieszkalny z wieżą	ul. Staszica 8	budynek mieszkalny
904.	Strzelin	Zespół zabudowy bliźniaczej	ul. Stwosza W.	budynek mieszkalny
905.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Wodna 7	budynek mieszkalny
906.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Wodna 9	budynek mieszkalny
907.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Wodna 11	budynek mieszkalny
908.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Wodna 12	budynek mieszkalny
909.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Wodna 14	budynek mieszkalny
910.	Strzelin	Willa	ul. Wojska Polskiego 3	budynek mieszkalny
911.	Strzelin	Willa	ul. Wojska Polskiego 5	budynek mieszkalny
912.	Strzelin	Kamienica	ul. Wolności 9	budynek mieszkalny
913.	Strzelin	Kamienica, ob. Powiatowa Komenda Policji	ul. Wolności 15	budynek mieszkalny
914.	Strzelin	Kamienica	ul. Wolności 19/20	budynek mieszkalny
915.	Strzelin	Kamienica	ul. Wolności 23	budynek mieszkalny
916.	Strzelin	Kamienica	ul. Wolności 25	budynek mieszkalny
917.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Wolności 27	budynek mieszkalny
918.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Wolności 29	budynek mieszkalny
919.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Wolności 31	budynek mieszkalny
920.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Wrocławska 24	budynek mieszkalny
921.	Strzelin	Budynek Liceum Medycznego	ul. Wrocławska 25	szkoła
922.	Strzelin	Willa, ob. zakład produkcyjny	ul. Wrocławska 28	budynek mieszkalny
923.	Strzelin	Zespół d. Domu Ludowego:	ul. Wrocławska 30	publiczny
924.	Strzelin	Budynek d. Spółdzielni Pracy „Dzianitex”	ul. Wrocławska 30	inny
925.	Strzelin	Kuźnia i stajnia	ul. Wrocławska 32, 32a	budynek gospodarczy
926.	Strzelin	Willa	ul. Wrocławska 34	budynek mieszkalny
927.	Strzelin	Willa	ul. Wrocławska 36	budynek mieszkalny
928.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Wrocławska 39/41	budynek mieszkalny
929.	Strzelin	Zespół szpitalny z terenem zielonym	ul. Wrocławska 46	publiczny
930.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Wrocławska 43/45	budynek mieszkalny
931.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Wrocławska 47/49	budynek mieszkalny
932.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Wrocławska 50	budynek mieszkalny
933.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Wrocławska 54	budynek mieszkalny
934.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Wrocławska 58	budynek mieszkalny
935.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Wrocławska 60	budynek mieszkalny
936.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Wrocławska 62	budynek mieszkalny
937.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Wrocławska 64	budynek mieszkalny
938.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Wrocławska 78/80	budynek mieszkalny
939.	Strzelin	D. zajazd, ob. budynek administracyjny	ul. Żąbkowicka 9	publiczny
940.	Strzelin	Zespół budynków:	ul. Żąbkowicka 11	zespół
941.	Strzelin	Budynek Urzędu Miasta i Gminy	ul. Żąbkowicka 11	publiczny
942.	Strzelin	Oficyna, ob. biura	ul. Żąbkowicka 11a	budynek biurowy
943.	Strzelin	Willa	ul. Żąbkowicka 18	budynek mieszkalny
944.	Strzelin	Willa	ul. Żąbkowicka 19	budynek mieszkalny
945.	Strzelin	Willa	ul. Żąbkowicka 21	budynek mieszkalny
946.	Strzelin	Willa	ul. Żąbkowicka 22	budynek mieszkalny
947.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Żąbkowicka 24	budynek mieszkalny
948.	Strzelin	Willa	ul. Żąbkowicka 26	budynek mieszkalny
949.	Strzelin	Willa	ul. Żąbkowicka 27	budynek mieszkalny
950.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Żąbkowicka 28/29	budynek mieszkalny
951.	Strzelin	Ośrodek Szkolno-Wychowawczy, d. Dom Starców	ul. Żąbkowicka 30	szkoła
952.	Strzelin	Willa	ul. Żąbkowicka 31	budynek mieszkalny
953.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Żąbkowicka 32	budynek mieszkalny
954.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Żąbkowicka 45	budynek mieszkalny
955.	Strzelin	Zespół cukrowni "Strzelin":	ul. Żąbkowicka 53	zespół
956.	Strzelin	Budynek administracji	ul. Żąbkowicka 53	budynek biurowy
957.	Strzelin	Laboratorium	ul. Żąbkowicka 53	przemysłowy
958.	Strzelin	Produktownia	ul. Żąbkowicka 53	przemysłowy
959.	Strzelin	Magazyn wyśrodków suchych	ul. Żąbkowicka 53	przemysłowy
960.	Strzelin	Magazyn wyśrodków II	ul. Żąbkowicka 53	przemysłowy
961.	Strzelin	Budynek wagi i plantacji	ul. Żąbkowicka 53	przemysłowy
962.	Strzelin	Pakownia	ul. Żąbkowicka 53	przemysłowy
963.	Strzelin	Budynek pras wyśrodkowych	ul. Żąbkowicka 53	przemysłowy
964.	Strzelin	Magazyn cukru	ul. Żąbkowicka 53	przemysłowy
965.	Strzelin	Dział budowlany	ul. Żąbkowicka 53	przemysłowy
966.	Strzelin	D. suszarnia, ob. magazyn techniczny	ul. Żąbkowicka 53	przemysłowy

967.	Strzelin	D. suszarnia, ob. magazyn cukru	ul. Ząbkowicka 53	przemysłowy
968.	Strzelin	Waga kolejowa	ul. Ząbkowicka 53	przemysłowy
969.	Strzelin	Odlewnia	ul. Ząbkowicka 53	przemysłowy
970.	Strzelin	Kotłownia	ul. Ząbkowicka 53	przemysłowy
971.	Strzelin	Piec wapienny	ul. Ząbkowicka 53	przemysłowy
972.	Strzelin	Surownia	ul. Ząbkowicka 53	przemysłowy
973.	Strzelin	Garaze	ul. Ząbkowicka 53	inny
974.	Strzelin	Remiza zakładowa	ul. Ząbkowicka 53	przemysłowy
975.	Strzelin	Domy mieszkalne dla pracowników	ul. Ząbkowicka 47/49/51	budynek mieszkalny
976.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Ząbkowicka 60	budynek mieszkalny
977.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Ząbkowicka 64	budynek mieszkalny
978.	Strzelin	Szkoła, ob. Internat ZSZ	ul. Ząbkowicka 70	szkoła
979.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Zielna 6	budynek mieszkalny
980.	Strzelin	Stodoła	ul. Zielna 6	budynek gospodarczy
981.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Zielna 9	budynek mieszkalny
982.	Strzelin	Budynek gospodarczy	ul. Zielna 9	budynek gospodarczy
983.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Żwirki i Wigury 4	budynek mieszkalny
984.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Żwirki i Wigury 5	budynek mieszkalny
985.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Żwirki i Wigury 8	budynek mieszkalny
986.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Żwirki i Wigury 9	budynek mieszkalny
987.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Żwirki i Wigury 11/13	budynek mieszkalny
988.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Żwirki i Wigury 12	budynek mieszkalny
989.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Żwirki i Wigury 15	budynek mieszkalny
990.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Żwirki i Wigury 16	budynek mieszkalny
991.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Żwirki i Wigury 18	budynek mieszkalny
992.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Żwirki i Wigury 20	budynek mieszkalny
993.	Strzelin	Dom mieszkalny	ul. Żwirki i Wigury 21	budynek mieszkalny
994.	Strzelin	Wieża ciśnień	na pd.-wsch. od miasta	przemysłowy
995.	Szczawin	Historyczny układ ruralistyczny wsi		obszar
996.	Szczawin	Dom mieszkalny	7	budynek mieszkalny
997.	Szczawin	Dom mieszkalny	11	budynek mieszkalny
998.	Szczawin	Kuźnia	obok nr 11	budynek gospodarczy
999.	Szczawin	Dom mieszkalny	17	budynek mieszkalny
1000.	Szczawin	Stajnia	17	budynek gospodarczy
1001.	Szczawin	Stodoła	17	budynek gospodarczy
1002.	Szczawin	Zagroda:		zespół
1003.	Szczawin	Dom mieszkalny	18	budynek mieszkalny
1004.	Szczawin	Dom mieszkalny	19/20	budynek mieszkalny
1005.	Szczawin	Obora I	19/20	budynek gospodarczy
1006.	Szczawin	Obora II	19/20	budynek gospodarczy
1007.	Szczawin	Stajnia	19/20	budynek gospodarczy
1008.	Szczawin	Stodoła	19/20	budynek gospodarczy
1009.	Szczawin	Stajnia	22	budynek gospodarczy
1010.	Szczawin	Obora	22	budynek gospodarczy
1011.	Szczawin	Zagroda:		zespół
1012.	Szczawin	Dom mieszkalny	25 b	budynek mieszkalny
1013.	Szczawin	Obora	25 b	budynek gospodarczy
1014.	Szczawin	Stajnia	25 b	budynek gospodarczy
1015.	Szczawin	Stodoła	25 b	budynek gospodarczy
1016.	Szczawin	Zagroda:		zespół
1017.	Szczawin	Dom mieszkalny	31	budynek mieszkalny
1018.	Szczawin	Obora	31	budynek gospodarczy
1019.	Szczawin	Stajnia	31	budynek gospodarczy
1020.	Szczawin	Stodoła	31	budynek gospodarczy
1021.	Szczawin	Zagroda:		zespół
1022.	Szczawin	Dom mieszkalny	32	budynek mieszkalny
1023.	Szczawin	Obora	32	budynek gospodarczy
1024.	Szczawin	Magazyn	32	magazyn
1025.	Szczawin	Stodoła	32	budynek gospodarczy
1026.	Szczawin	Ogrózenie z bramą	32	ogrodzenie / brama
1027.	Szczawin	Dom mieszkalny	35	budynek mieszkalny
1028.	Szczawin	Stodoła	35	budynek gospodarczy
1029.	Szczawin	Dom mieszkalny	36	budynek mieszkalny
1030.	Szczawin	Dom mieszkalny	38	budynek mieszkalny
1031.	Szczawin	Obora	38	budynek gospodarczy
1032.	Szczawin	Stodoła	38	budynek gospodarczy
1033.	Szczodrowice	Historyczny układ ruralistyczny wsi		obszar
1034.	Szczodrowice	Zespół pałacowy:		zespół pałacowy

1035.	Szczodrowice	Pałac, ob. dom mieszkalny	6	pałac
1036.	Szczodrowice	Obora		budynek gospodarczy
1037.	Szczodrowice	Dom mieszkalny	2	budynek mieszkalny
1038.	Trześnia	Historyczny układ ruralistyczny wsi		obszar
1039.	Trześnia	Dom mieszkalny	3	budynek mieszkalny
1040.	Trześnia	Zespół mieszkalno-gospodarczy	5	zespół
1041.	Trześnia	Dom mieszkalny	7	budynek mieszkalny
1042.	Trześnia	Ogrodzenie		ogrodzenie / brama
1043.	Trześnia	Transformator	obok nr 7	transformator
1044.	Trześnia	Dom mieszkalny	13	budynek mieszkalny
1045.	Trześnia	Dom mieszkalny	17	budynek mieszkalny
1046.	Trześnia	Zespół mieszkalno-gospodarczy	20	zespół
1047.	Trześnia	Zespół mieszkalno-gospodarczy	21/21a	zespół
1048.	Trześnia	Zespół mieszkalno-gospodarczy (sołectwo?):	22	zespół
1049.	Trześnia	Dom mieszkalny	22	budynek mieszkalny
1050.	Trześnia	Stajnia	22	budynek gospodarczy
1051.	Trześnia	Budynek gospodarczy	22	budynek gospodarczy
1052.	Trześnia	Stodoła	22	budynek gospodarczy
1053.	Trześnia	Brama wjazdowa	22	inny
1054.	Trześnia	Dom mieszkalny	24	budynek mieszkalny
1055.	Trześnia	Transformator wieżowy	obok nr 24	transformator
1056.	Trześnia	Dom mieszkalny	27	budynek mieszkalny
1057.	Trześnia	Budynek gospodarczy	27	budynek gospodarczy
1058.	Trześnia	Brama	27	ogrodzenie / brama
1059.	Warkocz	Historyczny układ ruralistyczny wsi		obszar
1060.	Warkocz	Zespół dworski:		zespół dworski
1061.	Warkocz	Oficyna mieszkalna I		budynek mieszkalny
1062.	Warkocz	Oficyna mieszkalna II	22	budynek mieszkalny
1063.	Warkocz	Stodoła, ob. garaże		budynek gospodarczy
1064.	Warkocz	Stodoła II		budynek gospodarczy
1065.	Warkocz	Stodoła III		budynek gospodarczy
1066.	Warkocz	Obora		budynek gospodarczy
1067.	Warkocz	Budynek gospodarczy		budynek gospodarczy
1068.	Warkocz	Ogrodzenie z bramą		ogrodzenie / brama
1069.	Warkocz	Zespół Domu Ludowego:	12	zespół
1070.	Warkocz	Dom Ludowy	12	publiczny
1071.	Warkocz	Sala widowiskowa	przy nr 12	publiczny
1072.	Warkocz	Ogrodzenie		ogrodzenie / brama
1073.	Warkocz	Zagroda:	15	zespół
1074.	Warkocz	Dom mieszkalny	15	budynek mieszkalny
1075.	Warkocz	3 budynki gospodarcze	15	budynek gospodarczy
1076.	Warkocz	Ogrodzenie	15	ogrodzenie / brama
1077.	Warkocz	Zespół zabudowy gospodarczej:	23	zespół
1078.	Warkocz	Budynek gospodarczy I	23	budynek gospodarczy
1079.	Warkocz	Budynek gospodarczy II	23	budynek gospodarczy
1080.	Warkocz	Ogrodzenie	23	ogrodzenie / brama
1081.	Warkocz	Budynek d. stacji PKP (z dwoma przybudówkami), ob. przystanek kolejowy	dz. 121/1	dworzec
1082.	Warkocz	Budynek mieszkalny wielorodzinny dla pracowników kolei przy d. stacji PKP	dz. 121/1	budynek mieszkalny
1083.	Wąwolnica	Historyczny układ ruralistyczny wsi		obszar
1084.	Wąwolnica	Zespół sołectwa:		zespół
1085.	Wąwolnica	Sołectwo, ob. dom mieszkalny	6	budynek mieszkalny
1086.	Wąwolnica	Zabudowania gospodarcze I (skrzydło pd.-zach.)		budynek gospodarczy
1087.	Wąwolnica	Zabudowania gospodarcze II (skrzydło pd.-zach.)		budynek gospodarczy
1088.	Wąwolnica	Zabudowania gospodarcze III (skrzydło pn.-zach.)		budynek gospodarczy
1089.	Wąwolnica	Zabudowania gospodarcze V (skrzydło pd.-wsch.)		budynek gospodarczy
1090.	Wąwolnica	Zabudowania gospodarcze IV (skrzydło pn.-wsch.)		budynek gospodarczy
1091.	Wąwolnica	Ogrodzenie		ogrodzenie / brama
1092.	Wąwolnica	Zagroda:	7	zespół
1093.	Wąwolnica	Dom mieszkalny	7	budynek mieszkalny

1094.	Wąwolnica	Stajnia	7	budynek gospodarczy
1095.	Wąwolnica	Stodoła	7	budynek gospodarczy
1096.	Wąwolnica	Obora	7	budynek gospodarczy
1097.	Wąwolnica	Ogrodzenie z bramą i furtą	7	ogrodzenie / brama
1098.	Wąwolnica	Dom mieszkalny	9	budynek mieszkalny
1099.	Wąwolnica	Dom mieszkalny	14	budynek mieszkalny
1100.	Żeleźnik	Historyczny układ ruralistyczny wsi		obszar
1101.	Żeleźnik	Zespół kościelny:		zespół kościelny
1102.	Żeleźnik	Cmentarz		cmentarz
1103.	Żeleźnik	Mur cmentarny z bramą		ogrodzenie / brama
1104.	Żeleźnik	Zespół pałacowy:		zespół pałacowy
1105.	Żeleźnik	Zespół folwarczny:	11	zespół folwarczny
1106.	Żeleźnik	Oficina mieszkalna	11	budynek mieszkalny
1107.	Żeleźnik	Domek szwajcara	11	budynek mieszkalny
1108.	Żeleźnik	Obora	11	budynek gospodarczy
1109.	Żeleźnik	Ogrodzenie zespołu z bramami		ogrodzenie / brama
1110.	Żeleźnik	Zespół młyna:		zespół
1111.	Żeleźnik	Młyn, ob. dom mieszkalny	1	młyn
1112.	Żeleźnik	Budynek gospodarczy	1	budynek gospodarczy
1113.	Żeleźnik	Brama i furta	1	inny
1114.	Żeleźnik	Dom mieszkalny	2	budynek mieszkalny
1115.	Żeleźnik	Stodoła	2	budynek gospodarczy
1116.	Żeleźnik	Obora	2	budynek gospodarczy
1117.	Żeleźnik	Dom mieszkalny	7	budynek mieszkalny
1118.	Żeleźnik	Dom mieszkalny	9	budynek mieszkalny
1119.	Żeleźnik	Dom mieszkalny	13	budynek mieszkalny
1120.	Żeleźnik	Dom mieszkalny	28	budynek mieszkalny
1121.	Żeleźnik	Ogrodzenie z bramą	28	ogrodzenie / brama
1122.	Żeleźnik	Dom mieszkalny	33	budynek mieszkalny
1123.	Żeleźnik	Stodoła	33	budynek gospodarczy

Tabela 3. Zabytki małej architektury ujęte w rejestrze i ewidencji zabytków woj. dolnośląskiego.

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Adres / lokalizacja	Datowanie	Nr rejestru zabytków
1.	Brożec	Kapliczka przydrożna	przed kościołem	2 poł. XIX	
2.	Brożec	Kapliczka przydrożna	przy nr 36	p. XX	
3.	Brożec	Kapliczka przydrożna	przy drodze do Trześni	k. XIX	
4.	Brożec	Kapliczka	przy pałacu	XIX/XX	
5.	Brożec	Krzyż pokutny	wmurowany u pd. wejścia na cmentarz	XIV-XVI	460/1 z dn. 11.02.82
6.	Brożec	Krzyż pokutny	wmurowany u pn. wejścia na cmentarz	XIV-XVI	460/2 z dn. 11.02.82
7.	Brożec	Krzyż pokutny	na prawo od wejścia na cmentarz	XIV-XVI	460/3 z dn. 11.02.82
8.	Chociwel	Krzyż pokutny - lewy	na pd. od wsi, po zach. stronie drogi do Strzelina	XIV-XVI	461/1 z dn. 11.02.82
9.	Chociwel	Krzyż pokutny - prawy	na pd. od wsi, po zach. stronie drogi do Strzelina	XIV-XVI	461/2 z dn. 11.02.82
10.	Gębice	Kapliczka	przy nr 55	p. XX	
11.	Gębice	Krzyż przydrożny	przy drodze Nowolesie – Biały Kościół	k. XIX	
12.	Gościęcice	Krzyż pokutny	w lesie, przy niebieskim szlaku na zamek Grodnik	XIV-XVI	47/B/01 z dn. 7.02.01
13.	Górzec	Krzyż pokutny - prawy	na pd. od wsi, na skrzyżowaniu	XIV-XVI	462/1 z dn. 11.02.82
14.	Górzec	Krzyż pokutny - lewy	na pd. od wsi, na skrzyżowaniu	XIV-XVI	462/2 z dn. 11.02.82
16.	Kuropatnik-Kaczów	Kapliczka przydrożna	przy nr 206	ok. 1920	
17.	Mikoszów	Kapliczka przydrożna	w pn. części wsi, przy gł. skrzyżowaniu	k. XIX	
18.	Nowolesie	Kapliczka przydrożna	przy drodze na Biały Kościół	k. XIX	
19.	Nowolesie	Kapliczka przydrożna	przy drodze do Dankowic	XVIII	
20.	Nowolesie	Kapliczka przydrożna	w zach. części wsi, przy skrzyżowaniu	XIX	
21.	Nowolesie	Kapliczka przydrożna	na szczycie wzgórza	XVII	
22.	Nowolesie	Kapliczka – Chrystus na Górze Oliwnej	wmurowana w ścianę domu nr 41	XVIII	
23.	Nowolesie	Krzyż pokutny	po pn. zewn. stronie muru cmentarza	XIV-XVI	
25.	Szczawin	Krzyż pokutny	na pn. od torów	XIV-XVI	
26.	Zimne Doły	Krzyż pokutny	na pn. od d. folwarku	ok. 1868	
28.	Żeleźnik	Figura św. Donata	gł. plac we wsi	p. XVIII	

Tabela 4. Wykaz stanowisk archeologicznych z terenu Gminy Strzelin

Nr st. w miejscowości	AZP / nr stan.	Funkcja	Chronologia	Nr i data wpisu do rejestru
BIĄŁY KOŚCIÓŁ				
1	88-28/1	ślad osadnictwa	neolit	
2	88-28/2	cmentarzysko ciałopalne	ep. brązu III (łużycka)	
3	88-28/43	punkt osadniczy	wczesne średniowiecze; neolit?	822/Arch/1976 z 18.03.1976 r.
4	88-28/44	osada; ślad osadniczy	wczesne średniowiecze XIII; ep. kamienia	818/Arch/1976 z 18.03.1976 r.
5	88-28/45	punkt osadniczy	pradzieje; neolit	819/Arch/1976 z 18.03.1976 r.
6	88-28/46	punkt osadniczy; Osada	pradzieje; wczesne średn.; neolit	820/Arch/1976 z 18.03.1976 r.
7	88-28/47	ślad osadnictwa	ep. kamienia	
8	88-28/48	punkt osadniczy ślad osadniczy.; osada?	wczesne średn.; OWL faza D; neolit	821/Arch/1976 z 18.03.1976 r.
BIEDRZYCHÓW				
1	87-29/49	osada; ślad osadniczy	Pradzieje; wczesne średn. Faz młodsze OWR późny (przeworska); neolit (KPL)	981/Arch/1981 z 04.12.1981 r.
2	87-29/50	osada punkt osadniczy	wczesne średn. Faz młodsze; OWL (przeworska); (łużycka); neolit wczesny (KCWR)	982/Arch/1981 z 04.12.1981 r.
3	87-29/51	punkt osadniczy; Osada	wczesne średn. faz młodsze ep. brązu IV (łużycka) neolit (KPL)	1007/522/1982 z 05.04.1982 r.
4	87-29/52	osada	(łużycka)	1006/522/1982 z 05.04.1982 r.
BIERZYN				
1	86-28/12	grób szkieletowy; osada	neolit?; późne średn.	
2	86-28/13	cmentarzysko szkieletowe	okr.latencki (k.celtycka)	
3	86-28/14	cmentarzysko ciałopalne	okr.halsztacki (k.łużycka)	617/Arch/1972 z 06.06.1972 r.
4	86-28/15	osada	(k.łużycka) (k. przeworska) wczesne średn.	631/Arch/1972 z 30.06.1972 r.
5	86-28/16	grodzisko stożkowate	późne średn.	
6	86-28/17	grób szkieletowy	epoka kamienia	
7	86-28/18	ślad osadnictwa	neolit (KCSZ)	
8	86-28/19	ślad osadnictwa	neolit	
9	86-28/20	nieokreślona	-	
10	86-28/21	ślad osadnictwa	epoka kamienia; wczesne średn. późne średn.	
11	86-28/22	osada; ślad osadniczy	(k.łużycka), wczesne średn., średniowiecze	
12	86-28/23	ślad osadnictwa	wczesne średn.	
13	86-28/24	ślad osadnictwa	OWR	
14	86-28/25	ślad osadnictwa	pradzieje; średniow.	
15	86-28/26	ślad osadnictwa	(k.łużycka) średniowiecze	
BROŻEC				
1	86-29/16	cm. ciałop.	(k. łużycka)	
2	86-29/17	grób szkielet. ślad osadn.	neolit ep. kamienia	
3	86-29/18	osada	laten późny (przeworska)	
4	86-29/19	grób szkieletowy; osada	ep. brązu (unietycka) ep. brązu (unietycka)	
5	86-29/20	osada	wcz. średn. (przeworska)	
6	86-29/21	ślad osadnictwa	ep. brązu IV-V, (łużycka)	
7	86-29/22	ślad osadnictwa	okr.wp.rzym. (przeworska)	
8	86-29/23	osada	wcz. Średniowiecze; XII; (przeworska) neolit	
9	86-29/24	cmentarzysko szkieletowe	ep. brazu I (unietycka)	
10	86-29/25	ślad osadnictwa	późne średn	
11	86-29/26	ślad osadnictwa	późne średn.	
12	86-29/27	ślad osadnictwa	późne średn.	
13	86-29/28	osada?	(przeworska); (łużycka)	
14	86-29/29	osada	wcz. średn.	
15	86-29/30	ślad osadnictwa	ep. kamienia	
16	86-29/31	osada; ślad osadniczy	(k. łużycka) (przeworska)	
17	86-29/32	ślad osadnictwa	średniowiecze	
CHOCIWEL				
1	87-29/2	osada cment. szkielet.	OWR faza B, (przeworska) neolit	
1	86-29/50	osada	neolit (KPL); neolit (KAK)	1295/730/1993 219.04.1993 r.
2	86-29/51	ślad osadniczy; cmentarzysko ciałopalne	neolit; ep. brązu I ep. brązu V -halsztat (łużycka); OWR faza B	

			(przeworska)	
3	86-29/52	śląd osadnictwa	neolit	
4	86-29/53	śląd osadnictwa	wcz. średn. średniow.	
5	86-29/54	osada?	halsztat (łużycka)	
6	86-29/54	cmentarzysko szkieletowe	wczen.średn. połowa XI	
6	86-29/114	cmentarzysko i osada	kultura łużycka kultura przeworska i wczesne średniowiecze	1255/690/1992, 1304/739/1993 z 07.07.1993 r.
CZESZYCE				
1	86-29/33	śląd osadniczy; osada	ep. Kamienia; ep. brązu (łużycka); OWR III NE; wcz. średn.	472/Arch/1969 z 25.08.1969 r.
2	86-29/34	osada; śląd osadniczy	neolit (KPL); wcz. średn.	
3	87-29/48	nieokreślona; punkt osadniczy; osada	pradzieje; późne średniow. XIII-XI; OWR (przeworska); (łużycka); neolit	980/Arch/1980 204.12.1981 r.
4	86-29/36	śląd osadnictwa	ep. brązu II	
5	86-29/37	śląd osadnictwa	-	
6	86-29/38	śląd osadnictwa	póź. średn.	
7	86-29/35	grodzisko?	późne średn.	
8	86-29/39	śląd osadnictwa	pradzieje; wcz. średn.; średniow.	
9	86-29/40	śląd osadniczy; osada?	ep. Kamienia; (k. łużycka); wcz. średn. Średniowiecze	
10	9 86-2 / 1 4	osada; śląd osadniczy	(k. łużycka) (przeworska); średniowiecze	
11	86-29/42	śląd osadnictwa	pradzieje; wcz. średniowiecze	
12	86-29/43	osada; śląd osadniczy	(k. łużycka) średniowiecze	
12	86-29/44	śląd osadnictwa	pradzieje; średniowiecze	
14	86-29/45	śląd osadnictwa	pradzieje; średniowiecze	
DANKOWICE				
1	88-28/56	śląd osadnictwa	wczesne średniow. (przeworska?)	
2	88-28/57	osada	wczesne średn. XII- XIII	881/Arch/1979 z 12.12.1979 r.
DOBROGOSZCZ				
1	87-28/46	osada; śląd osadniczy	pradzieje wczesne średniow. OWR-OWL faza CI-D (przeworska) ep.brązu V/halsztat C	882/Arch/1979 z 12.12.1979 r.
2	87-28/47	śląd osadnictwa	późne średniow.; (łużycka); neolit (KPL)	883/Arch/1979 z 12.12.1979 r.
3	87-28/48	nieokreślona; śląd osadniczy; osada	pradzieje; późne średniow.; OWR (przeworska); ep.brązu IV-V (łużycka) neolit wczesny (KCWR)	884/Arch/1979 z 12.12.1979 r.
10	87-28/49	nieokreślona; osada?	(przeworska) średniowiecze XIII OWL faza D(przeworska) OWR faza 2(przeworska) laten faza; A (przeworska)	
11	87-28/50	nieokreślona; śląd osadniczy; osada	pradzieje; późne średniow. OWR (przeworska) ep.brązu IV-V(łużycka) neolit wczesny (KCWR)	
GEBICE				
3	88-28/3	śląd osadniczy; cmentarzysko ciałopalne	laten późny (przeworska); ep.brązu IV-V (łużycka)	824/Arch/1976 z 18.03.1976 r.
2	88-28/4	osada?; punkt osadn.	wczesne średniow. ep.brązu (łużycka)	
3	88-28/5	śląd osadniczy; osada?	późne średniow.; ep.brązu IV-V (łużycka); neolit	
5	88-28/6	punkt osadniczy; Osada	późne średniow. wczesne średniow. ep.brązu (łużycka)	
7	88-28/7	punkt osadniczy; Osada	ep.brązu ?(łużycka) neolit	
8	88-28/8	punkt osadniczy	wczesne średniow. ep.brązu (łużycka)	
9	88-28/9	punkt osadniczy	ep.brązu (łużycka)	
10	88-28/10	cmentarzysko ciałopalne	halsztat (łużycka)	
11	88-28/11	punkt osadniczy	(łużycka)	
13	88-28/12	punkt osadniczy	wczesne średniow; (przeworska); (łużycka)	
14	88-28/13	punkt osadniczy	(łużycka)	
15	88-28/14	osada punkt osadniczy	(łużycka); neolit (KPL)	823/Arch/1976 z 18.03.1976 r.
16	88-28/15	punkt osadniczy	wczesne średniow. OWR (przeworska) (łużycka)	
17	88-28/16	skarb monet	wczesne średniow. XI	
18	88-28/49	nieokreślona; osada; śląd osadniczy	pradzieje wczesne średniow. OWR późny (przeworska) ep.brązu? (łużycka) neolit?	825/Arch/1976 z 18.03.1976 r.

19	88-28/50	nieokreślona; osada punkt osadniczy	pradzieje; wczesne średniow. OWR (przeworska) neolit?	826/Arch/1976 z 22.03.1976 r.
20	88-28/51	osada? punkt osadn.	(łużycka); neolit - ep. brązu; wczesna	
GĘSINIEC				
1	87-29/26	nieokreślona; punkt osadniczy ślad osadniczy	pradzieje wczesne średniow. ep. kamienia	827/Arch/1976 z 22.03.1976 r.
2	87-29/27	osada?	późne średniow.	
3	87-29/28	śląd osadnictwa	wczesne średniow.	
GŁĘBOKA				
1	87-29/53	śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze faz młodsze (łużycka) neolit	1005/520/1982 z 05.04.1982 r.
2	87-29/54	nieokreślona; punkt osadniczy ślad osadniczy	pradzieje; wczesne średniow.; (łużycka); neolit (KPL); neolit wczesny (KCWR)	1004/519/1982 z 05.04.1982 r.
GOŚCIECICE				
1	87-29/20	śląd osadnictwa	neolit	
2	87-29/21	śląd osadnictwa	wczesne średniow.	
3	87-29/58	osada	ONXVI-XVIII	
4	87-29/59	osada; ślad osadniczy	późne średniow. - ONmezolit	
5	87-29/60	osada	ONXVI-XVIII	
6	87-29/61	osada	późne średniow. - XIII-XI	
GÓRZEC				
1	86-29/62	osada	póz. średn.	
2	86-29/63	śląd osadnictwa	(k. łużycka)	
3	86-29/64	śląd osadniczy; osada	neolit; laten późny (przeworska); OWL (przeworska); wcz. średn.	480/Arch/1969 z 29.12.1969 r.
4	86-29/65	śląd osadniczy; osada; cmentarzysko ciałopalne	ep. Kamienia; halsztat ep. brązu V-halsztat (łużycka); OWR III-VNE(przeworska); wcz. średn. późne średniow.	478/Arch/1969 229.12.1969 r.
5	86-29/66	osada	OWR III- VNE(przeworska) wcz. średn. 02. średn.	477/Arch/1969 z 29.12.1969 r.
6	86-29/67	osada	OWR? IV NE(przeworska) ep. brązu V wcz. średn.	479/Arch/1969 z 29.12.1969 r.
7	86-29/68	osada	OWR (przeworska)	
8	86-29/69	śląd osadnictwa	-	
9	86-29/70	osada; ślad osadniczy	OWR (przeworska); wcz. średn.; póz. średn.	
10	86-29/71	śląd osadnictwa	-	
11	86-29/72	osada?	-	
12	86-29/73	osada?	-	
13	86-29/74	nieokreślona	-	
14	86-29/75	nieokreślona	-	
15	86-29/76	osada	laten późny	
16	86-29/77	grób szkieletowy	OWR? IV NE	
17	86-29/78	cmentarzysko	(przeworska)	
18	86-29/79	śląd osadnictwa	ep. kamienia	
19	86-29/80	śląd osadnictwa	-	
20	86-29/81	śląd osadnictwa	wcz. średn.	
21	86-29/82	śląd osadnictwa	wcz. średn.; średniow.	
22	86-29/83	śląd osadnictwa	pradzieje; średniow.	
KARSZÓW				
	87/28	cmentarzysko	okres późnolateński	609/Arch/1972 z 06.06.1972 r.
3	87-28/14	osada	kultura łużycka	607/Arch/1972 z 06.06.1972 r.
4	87-28/15	cmentarzysko	kultura łużycka	611/Arch/1972 z 08.08.1972 r.
5	87-28/16	osada	kultura łużycka	608/Arch/1972 z 06.06.1972 r.
	87-28/6	osada	okres późnolateński	610/Arch/1972 z 06.06.1972 r.
8	87-28/57	osada punkt osadniczy	wcz. średn. laten późny(przeworska) - (łużycka)	885/Arch/1979 z 12.12.1979 r.
9	87-28/58	nieokreślona; osada punkt osadniczy	pradzieje; on; (łużycka); neolit (KAK?)	
10	87-28/59	nieokreślona; osada ślad osadniczy; punkt osadniczy	pradzieje późne średn. -ONwczesne, średn. OWR faza B(przeworska)	
11	87-28/60	nieokreślona; punkt osadniczy; ślad osadniczy	pradzieje; późne średn.; wczesne. średn.; (łużycka); neolit	
12	87-28/61	Osada; punkt osadniczy	późne średn.; n(łużycka)	
13	87-28/62	osadapunkt osadniczy	późne średn; ON; (łużycka); neolit (KPL)	

14	87-28/63	nieokreślona; punkt osadniczy; osada	pradzieje; ep.brązu V/halsztat C; (łużycka); neolit	
15	87-28/64	nieokreślona; punkt osadniczy; osada	pradzieje późne średn. laten faza A(przeworska) ep. brązu (łużycka) ep. brązu wczesna (unietycka?) neolit (lendzielska)	1150/585/1985 z 27.12.1985 r.
16	87-28/65	nieokreślona; punkt osadniczy; osada	Pradzieje; późne średn.- ONwczesne. średn. XIII OWR? (przeworska)	
17	87-28/66	nieokreślona; punkt osadniczy; osada	pradzieje; późne średn.- on OWR (przeworska)	
18	87-28/67	nieokreślona; punkt osadniczy; osada	pradzieje; późne średn.; wczesne, średn.; OWR faza B(przeworska);;laten fazaA (przeworska); (łużycka)	1151/586/1985 z 27.12.1985 r.
19	87-28/68	nieokreślona; punkt osadniczy; osada	pradzieje; późne średn.-on; późne średn.; (przeworska); (łużycka)	
20	87-28/69	nieokreślona; punkt osadniczy; osada	pradzieje; późne średn.-on; późne średn.; OWR późny (przeworska); (łużycka); neolit?	1152/587/1985 z 27.12.1985 r.
21	87-28/70	nieokreślona; punkt osadniczy; osada	pradzieje; późne średn.; Wczesne. średn.; OWR późny; (przeworska) (łużycka)	
22	87-28/71	nieokreślona; osada;punkt osadniczy; ślad osadniczy	pradzieje; późne średn.; wczesne. średn.; laten faza D(przeworska) (łużycka); ep. kamienia	1153/588/1985 z 27.12.1985 r.
23	87-28/72	nieokreślona; punkt osadniczy; osada; ślad osadniczy	pradzieje; późne średn.; wczesne. średn.; neolit	1154/589/1985 z 27.12.1985 r.
KAZANOW				
1	88-28/24	punkt osadniczy	(przeworska?); (łużycka); neolit	
2	88-28/25	osada?	ep. brązu(łużycka)	
3	88-28/26	punkt osadniczy	wczesne, średn.; ep brązu; II(przedłużycka)	
4	88-28/27	punkt osadniczy	wczesne, średn. (przeworska) ep brązu (łużycka) neolit	
6	88-28/28	osada	OWL fazaD; (przeworska)	
7	88-28/29	nieokreślona punkt osadniczy; osada	pradzieje; wczesne, średn.; OWR-OWL faza C- D (przeworska)	839/Arch/1976 z 16.09.1976 r.
8	88-28/58	nieokreślona; ślad osadniczy punkt osadniczy; osada	pradzieje wczesne. średn. (łużycka) OWR (przeworska) neolit (KPL?)	840/Arch/1976 z 16.09.1976 r.
9	88-28/59	nieokreślona; punkt osadniczy; osada?	pradzieje; wczesne. średn. OWL fazaD; (przeworska)	841/Arch/1976 z 16.09.1976 r.
10	88-28/60	osada?	OWL fazaD (przeworska); ep. brązu IV-V (łużycka)	842/Arch/1976 z 16.09.1976 r.
11	88-28/61	punkt osadniczy; Osada	wczesne, średn.; OWL fazaD (przeworska); neolit	843/Arch/1976 z 17.09.1976 r.
12	88-28/62	nieokreślona; osadapunkt osadniczy	pradziejewczesne. średn. OWR-OWL faza 02- D (przeworska); neolit	844/Arch/1976 z 17.09.1976 r.
13	88-28/63	ślad osadnictwa	Pradzieje; wczesne. średn.faz młodsze	845/Arch/1976 z 17.09.1976 r.
14	88-28/64	osada punkt osadniczy	wczesne. średn.faz młodsze OWL fazaD? (przeworska) (łużycka) neolit	846/Arch/1976 z 17.09.1976 r.
15	88-28/65	nieokreślona; punkt osadniczy; osada	pradzieje wczesne. średn.faz młodsze wczesne. średn. OWL fazaD (przeworska) neolit	847/Arch/1976 z 17.09.1976 r.
16	88-28/66	ślad osadniczy; osada	(przeworska); późne średn.	899/Arch/1976 z 20.12.1979 r.
17	89-28/95	ślad osadniczy; osada	(przeworska); późne średn.	
KRZEPICE				
2	87-29/13	punkt osadniczy	wczesne. średn.	
4	87-29/14	punkt osadniczy	wczesne. średn.; OWR III NE(przeworska)	
5	87-29/41	osada punkt osadniczy	wczesne, średn. OWR późny(przeworska) (łużycka) neolit wczesny (KCWR)	992/507/1982 z 30.03.1982 r.
6	87-29/42	osada	pradzieje wczesne. średn.; OWR późny(przeworska)	991/506/1982 z 30.03.1982 r.
7	87-29/43	nieokreślona; osada; ślad osadniczy	pradzieje; wczesne. średn.fazmłodsze; wczesne. średn.faz starszeep. brązu IV(łużycka) neolit	990/505/1982 z 30.03.1982 r.
8	87-29/44	punkt osadniczy; Osada	późne. średn.; wczesne. średn. (łużycka); neolit	989/504/1982 z 30.03.1982 r.
9	87-29/45	nieokreślona; punkt osadniczy	pradzieje; wczesne średn. (przeworska); (łużycka); neolit	988/503/1982 z 30.03.1982 r.

		ślad osadniczy		
10	87-29/46	osada	kultura ceramiki; wstęgowej rytej; wczesne średniowiecze	979/Arch/1981 z 04.12.1981 r.
11	87-29/47	osada	kultura pucharów lejowatych; kultura łużycka; wczesne średniowiecze; średniowiecze	1009/524/1982 z 05.04.1982 r.
1	86-29/46	cmentarzysko	kultura łużycka	468/Arch/1969 z 25.08.1969 r.
3	86-29/47	cm. ciałop. punkt osadn. osada	ep. brązu IV (łużycka); późne średn; wczesne średn. faz młodsze; wczesne. średn.faz starsze (łużycka?); neolit (KPL)	473/Arch/1969 z 25.08.1969 r.
12	86-29/48	ślad osadnictwa	neolit	
13	86-29/49	ślad osadnictwa	neolit; (przeworska); średniowiecze	
KUROPATNIK				
1	87-29/22	ślad osadnictwa	neolit	
4	87-29/23	nieokreślona; punkt osadniczy; osada	pradzieje; późne średn.; wczesne. Średn; OWL faza D (przeworska)	
5	87-29/24	nieokreślona; osada; ślad osadniczy	pradzieje; późne średn.; wczesne. średn.; (łużycka); neolit (KPL)	
6	87-29/25	nieokreślona punkt osadniczy; osada	pradzieje; wczesne. średn.; neolit (KPL)	
2	87-29/62	osada	późne średn. - on	
3	87-29/63	osada; ślad osadniczy	późne średn. - on; neolit	
4	87-29/64	osada	późne średn.	
5	87-29/65	osada	późne średn.	
6	87-29/66	ślad osadniczy; osada	pradzieje'; późne średn.	
7	87-29/67	osada	późne średn.	
8	87-29/68	osada	późne średn.	
LUDÓW POLSKI				
1	86-29/96	cmentarzysko szkieletowe	ep. brązu I	
2	86-29/97	osada	neolit; (k. łużycka); OWR (przeworska)	
3	85-29/137	cm. ciałop. ślad osadn. Osada	halsztat (kłużycka) laten?(lateńska?) OWR-OWL faza C3-D1 (przeworska) pradzieje	
4	86-29/98	grób szkieletowy	-	
5	86-29/99	ślad osadnictwa	wcz. średn.; średniow.	
7	86-29/100	ślad osadnictwa	średniow.	
8	86-29/101	ślad osadnictwa	wcz. średn.; średniow.	
9	86-29/102	ślad osadnictwa	wcz. średn.; średniow.	
10	86-92/103	ślad osadnictwa	(k. łużycka) wcz. średn.	
10	85-29/138	ślad osadnictwa	pradzieje; póź.średn.	
11	85-29/139	ślad osadnictwa	pradziejewczesne średn. póź.średn.	
MIKOSZÓW				
1	87-29/16	punkt osadn. skarby	póź.średn. ep.brązu I (unietycka)	
3	87-29/17	ślad osadnictwa	ep. kamienia	
4	87-29/18	cm. ciałop.	ep.brązu III (łużycka)	
2	87-28/45	punkt osadniczy; osada	OWL IVN NE(przeworska); laten 1 PNE(przeworska); ep.brązu 1V-V (łużycka)	903/Arch/1979 z 22.12.1979 r.
NIESZKOWICE				
1	88-28/38	grodzisko	wczesne średn.	75/Arch/1964 z 17.10.1964 r.
2	88-28/39	punkt osadniczy	laten-OWL faza A-D (przeworska)	
3	88-28/40	ślad osadnictwa	neolit	
4	88-28/79	osada	ep.brązu IV	864/Arch/1977 z 28.12.1977 r.
5	88-28/80	nieokreślona; punkt osadniczy; osada	pradzieje wczesne średn. Faz młodsze OWR? (przeworska) laten późny (przeworska) (łużycka)	865/Arch/1977 z 28.12.1977 r.
6	88-28/81	nieokreślona punkt osadniczy; osada	pradzieje; wczesne średn. neolit (KPL?); neolit wczesny (KCWR)	866/Arch/1977 z 28.12.1977 r.
8	88-28/82	Osada; punkt osadn. ślad osadn.	ep.brązu IV?; (łużycka); ;neolit wczesny (KCSZ)	869/Arch/1977 z 28.12.1977 r.
9	88-28/83	nieokreślona;punkt osadniczy; osada	pradzieje; OWR faza C? (przeworska)(łużycka) neolit?	833/Arch/1976 z 15.09.1976 r.
10	88-28/84	osada; ślad osadniczy	(łużycka); neolit?	834/Arch/1976 z 15.09.1976 r.
11	88-28/85	osada	wczesne średn.	904/Arch/1979 z 22.12.1979 r.
12	88-28/86	osada	ep.brązu (łużycka)	905/Arch/1979 z 22.12.1979 r.
13	88-28/113	ślad osadniczy; osada	pradzieje; późne średn.	
14	88-28/114	osada; ślad osadniczy	neolit (KCWR); późne średn.	

15	88-28/115	osada	-	
PĘCZ				
1	87-29/1	cmentarzysko ciałopalne	ep.brązu-halsztat (łużycka)	
3	86-28/30	osada; ślad osadniczy	epoka brązu (łużycka); halsztat (łużycka) laten (przeworska) (celtycka) OWR późny; (przeworska)	
4	86-28/31	ślad osadniczy osada cment.szkieł.	epoka kamienia neolit (KAK); neolit (KCSZ grupa marszowicka); epoka brązuV (łużycka); halsztat (łużycka); wczesne średn.	
5	86-28/32	osada	neolit; OWR	
6	86-28/33	ślad osadniczy	epoka kamienia; pradzieje; neolit (KAK); neolit (KPL); neolit (KCWR); średniow.	
7	86-28/34	osada	neolit; okr.wp.aym; wczesne średn.	
8	86-28/35	ślad osadniczy; osada	OWR (przeworska) wczesne średn.	
9	86-28/36	osada; ślad osadniczy	(ldużycka); wczesne średn.	
10	86-28/37	osada	(ldużycka)	
11	86-28/38	osada	(k.łużycka)	
13	86-28/39	osada	OWR (przeworska)	
2	86-28/40	osada?	wczesne średn.	
12	87-28/40	punkt osadniczy	późne średn.-on	
14	87-28/40	nieokreślona; punkt osadniczy; ślad osadniczy	pradzieje późne średn.-ON(łużycka)	
PIOTROWICE				
7	87-28/56	osada	neolit, kultura przeworska, wczesne średniowiecze, średniowiecze	1156/591/1985 z 27.12.1985 r.
1	86-28/46	ślad osadnictwa	neolit (KCSZ grupa marszowicka)	
2	86-28/47	grób szkieletowy; osada	neolit; OWR III-IV(przeworska)	
3	86-28/48	osada	epoka brązu (łużycka) OWR III NE (przeworska)	
4	86-28/49	osada	wczesne średn.	
5	86-28/50	ślad osadnictwa	neolit	
8	86-28/51	cmentarzysko	-	
9	86-28/52	grób szkieletowy	(KCSZ grupa marszowicka)	
7	87-28r7	nieokreślona; osada; ślad osadniczy	pradzieje; późne średn.; wczesne średn.; OWL fazaD (przeworska);ep. kamienia	
PŁAWNA				
11	85-29/84	osada; ślad osadniczy	neolit (KPL) ep.brązuV-halsztat (k.łużycka) OPr (k.przeworska) OWR późny (k.przeworska)	
12	85-29/85	osada; ślad osadniczy	póź. Średn; wczesne średn.; f.mlod pradzieje; OWR późny (k. przeworska); OPr (k.przeworska); ep.brązuV-halsztat (k.łużycka) neolit (lendzielska) neolit (KPL)	
13	85-29/86	osada	neolit (KPL); OWR późny (przeworska); wczesne średn.	
14	85-29/87	osada	póź. średn	
15	85-29/88	osada	póź. średn	
16	85-29/89	ślad osadnictwa	pradzieje	
17	85-29/90	ślad osadnictwa	OWR-OWL faza C3-D (przeworska)	
18	85-29/91	osada; ślad osadniczy	póź. Śred; pradzieje	
19	85-29/92	ślad osadnictwa	halsztat (łużycka) pradzieje	
20	85-29/93	ślad osadnictwa	pradzieje	
1	86-29/104	osada	halsztat (k.łużycka) OWR (przeworska)	626/Arch/1972 z 06.06.1972 r.
2	86-29/105	osada	OWR ?(przeworska) wcz. średn.	619/Arch/1972 z 06.06.1972 r.
3	86-29/106	osada; ślad osadniczy	halsztat (łużycka); laten późny(przeworska); wcz. średn.	627/Arch/1972 z 06.06.1972 r.
4	86-29/107	ślad osadniczy; osada	ep. Kamienia; (k. łużycka); OWR (przeworska)	625/Arch/1972 z 06.06.1972 r.
5	86-29/108	ślad osadnictwa	?	
6	86-29/109	grodzisko stożkowate	póź. średn.	
7	86-29/110	ślad osadnictwa	wcz. średn.; średniow.	
8	86-29/111	osada; ślad osadniczy	OWR (przeworska); wcz. Średn; średniow.	
9	86-29/112	osada	(przeworska); wcz. średn	
10	86-29/113	ślad osadnictwa	ep. Brązu; średniow.	
SKOROSZOWICE				
1	89-28/87	ślad osadnictwa	neolit	
2	89-28/87	ślad osadnictwa	pradzieje	
1	88-28/87	osada	neolit wczesny (KCWR)	870/Arch/1978 z 05.06.1978 r.

4	88-28/87	osada	neolit wczesny	
5	88-28/87	osada	neolit (KCWR)	
STRZEGOW				
2	87-29/19	ślad osadnictwa	neolit	
4	87-29/23	osada	kultura przeworska	836/Arch/1976 z 15.09.1976 r.
5	87-29/24	osada	neolit	837/Arch/1976 z 15.09.1976 r.
6	87-29/25	osada	neolit (kultura pucharów lejowatych)	838/Arch/1976 z 15.09.1976 r.
3	87-28/43	ślad osadniczy	wczesne średniow. laten późny(przeworska) ep.brązuV/halsztat C (łużycka); neolit	835/Arch/1976 z 15.09.1976 r.
7	87-28/44	osada	owi (przeworska)	907/Arch/1980 z 15.01.1980 r.
8	87-28/6	nieokreślona; punkt osadniczy; osada	pradzieje; późne średniow.; neolit (KAK)	
9	87-28/77	nieokreślona punkt osadniczy osada	pradzieje późne średniow. wczesne średniow. OWR (przeworska) (łużycka)	
STRZELIN				
1	87-29/3	punkt osadniczy	ep. brązu III?; (łużycka)	
2	87-29/4	cmentarzysko szkieletowe	neolit	
3	87-29/5	ślad osadnictwa	neolit	
4	87-29/6	cmentarzysko szkieletowe	neolit	
5	87-29/7	ślad osadnictwa	ep. brązu I (unietycka?)	
6	87-29/8	ślad osadnictwa	neolit	
8	87-29/9	punkt osadniczy	neolit	
9	87-29/10	punkt osadniczy	późne średn.	
10	87-29/11	osada	(przeworska)	
11	87-29/12	osada punkt osadniczy	ep. brązu V/halsztat C (łużycka) (przedłużycka); neolit (KPL)	7 1002/51 / 982 z 05.04.1982 r. 1
12	87-29/29	punkt osadniczy; Osada	późne średn.; (łużycka); neolit	1001/516/1982 z 05.04.1982 r.
13	87-29/30	nieokreślona ślad osadniczy osada, cmentarzysko	pradzieje; późne średniow.; ep. brązu V (łużycka); neolit (KPL)	1000/515/1982 z 05.04.1982 r.
14	87-29/31	osada	pradziejewczesne średn.; OWL (przeworska)	999/514/1982 z 05.04.1982 r.
15	87-29/32	nieokreślona; punkt osadniczy osada; ślad osadniczy	pradzieje; wczesne średn. OWL (przeworska); laten późny (przeworska); (łużycka); neolit środkowy; neolit wczesny	998/513/1982 z 05.04.1982 r.
16	87-29/33	osada; ślad osadniczy	ep brązu; późna(łużycka); neolit (KPL)	997/512/1982 z 05.04.1982 r.
17	87-29/34	punkt osadniczy; osada	późne średniow. wczesne średniow. ep brązu późna(łużycka)	996/511/1982 z 05.04.1982 r.
18	87-29/35	punkt osadniczy; osada	wczesne średniow. OWR późny(przeworska) laten późny (przeworska) ep brązu (łużycka) neolit (KPL)	995/509/1982 z 30.03.1982r.
19	87-29/36	ślad osadniczy; osada	późne średniow. wczesne średniow. neolit wczesny(kcw)	994/510/1982 z 30.03.1982 r.
20	87-29/37	osada	OWL (przeworska)	993/508/1982 z 30.03.1982 r.
21	87-29/38	osada punkt osadniczy	późne średniow. - ON(przeworska?)	
22	87-29/39	nieokreślona; punkt osadniczyosada	Pradzieje; późne średniow. wczesne średniow.faz młodszewczesne średniow.faz starszeep brązu?? (łużycka) neolit (KPL)	1302/737/1993 z 02.07.1983 r.
23	87-29/40	punkt osadniczy; osada	(łużycka); neolit (KPL)	1301/736/1993 z 02.07.1983 r.
SZCZAWINA				
1	86-28/41	osada	neolit; halsztat (k.łużycka); OWR I NE (przeworska)	
4	86-28/42	osada	halsztat (kAużycka) OWR (przeworska) wczesne średniow.	
5	86-28/43	osada	(kAużycka); wczesne średniow.	635/Arch/1972 z 02.08.1972 r.
6	86-28/44	osada	neolit?; (k.łużycka)	636/Arch/1972 z 02.08.1972 r.
11	86-28/45	ślad osadniczy; osada	Halsztat (k.łużycka); OWR (przeworska)	
2	86-29/55	ślad osadniczy	średniowiecze wczesne średniow.faz młodsze; OWR IVNE(przeworska); ep. kamienia	
3	86-29/56	osada	(k. łużycka); wcz. średn.	
7	86-29/57	grób szkieletowy	neolit (KCWR)	

8	86-29/58	grób szkieletowy	nowożytność	
9	86-29/59	śląd osadnictwa	ep. brązu III (łużycka)	
10	86-29/60	śląd osadnictwa	neolit	
12	86-29/61	śląd osadnictwa	paleolit?	
13	86-29/84	śląd osadnictwa	ep. Kamienia; pradziejeśredniow.; póź. średn.	
14	86-29/85	osada; ślad osadniczy	średniowiecze; ep. kamienia	
15	86-29/86	osada	(przeworska); wcz. średn.	
16	86-29/87	śląd osadnictwa	pradzieje	
17	86-29/88	śląd osadnictwa	pradzieje; średniow.	
SZCZODROWICE				
1	88-28/17	osada	ep.brązu III (łużycka)	
0	88-28/18	grób szkieletowy punkt osadn.	wczesne średniow.; ep.brązu (łużycka)	
0	88-28/19	śląd osadnictwa	neolit	
2	88-28/52	Nieokreślona; osada?	pradzieje; neolit (KCWR)	828/Arch/1976 z 22.03.1976 r.
3	88-28/53	osada punkt osadniczy	(łużycka?); neolit (lendzielska ?); neolit (KPL)	829/Arch/1976 z 22.03.1976 r.
4	88-28/54	osada	ep.brązu V- halsztat C (łużycka)	906/Arch/1980 z 14.01.1980 r.
WARKOCZ				
1	86-28/27	śląd osadniczy; cmentarzysko ciałopalne	neolit; ep. brązu -halsztat (k.łużycka); k. przeworska	
2	86-28/28	grodzisko stożkowate	późne średn.	
4	86-28/29	śląd osadnictwa	(k.łużycka); (celtycka); średniowiecze	
3	86-29/89	śląd osadnictwa	wcz. średn.	
5	86-29/90	śląd osadnictwa	ep. Kamienia; pradzieje; średniow.	
6	86-29/91	śląd osadnictwa	ep. Kamienia; laten?	
7	86-29/92	śląd osadnictwa	pradzieje; wcz. średn.	
8	86-29/93	śląd osadnictwa	neolit; średniow.	
9	86-29/94	śląd osadnictwa	ep. Kamienia; wcz. średn.; średniow.	
10	86-29/95	śląd osadnictwa	(k. łużycka); wcz. średn.; średniow.	
11	85-29/128	śląd osadnictwa	OWR (k.przeworska) pradzieje	
12	85-29/129	śląd osadnictwa	neolit (KPL ?); laten faza B2-C? (lateńska); OWR (k. przeworska)	
WĄWOLNICA				
1	88-28/20	punkt osadniczy	ep. brązu ?(łużycka)	
2	88-28/21	cmentarzysko ciałopalne?	(łużycka)	
3	88-28/22	osada?	wczesne średniow.	
4	88-28/23	osada	neolit (kcwk)	
5	88-28/55	osada	ep. brązu V (łużycka)	867/Arch/1977 z08.12.1977 r.